

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

25'inci Birleşim 4 Aralık 2025 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	681
II.- YOKLAMALAR	722,723
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	685,688,690
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>685:686,688:689,690:692</i>
1.- Bursa Milletvekili Fevzi Zırlıoğlu'nun, Bursa iline ilişkin gündem dışı konuşması	685:686
2.- Zonguldak Milletvekili Muammer Avcı'nın, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması	688:689
3.- Kocaeli Milletvekili Veysel Tipioğlu'nun, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bir binanın çökmesine ve Dilovası'nda meydana gelen yangına ilişkin gündem dışı konuşması	690:692
IV.- AÇIKLAMALAR	686,689,692,712,732,768
1.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, Mersin Aydımcık'taki salatalık üreticilerine ilişkin açıklaması	686
	675

2.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, Türk kadınının seçme ve seçilme hakkını elde edişinin 91'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması	686
3.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, 5 Aralık Kadın Hakları Günü'ne ilişkin açıklaması	686
4.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, KHK'lilere ilişkin açıklaması	687
5.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ili Şavşat ilçesine bağlı Maden köyünde madencilik faaliyetlerinin yeniden başlatılmak istenmesine ilişkin açıklaması	687
6.- Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın, Ankara Etimesgut Belediyesi Başkanı Erdal Beşikçioğlu'na seslenmek istediğine ilişkin açıklaması	687
7.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, hasta tutsak Hacı Alağaç'a ilişkin açıklaması	687:688
8.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, İstanbul Havalimanı'na ilişkin açıklaması	689
9.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, TÜİK Başkanına ilişkin açıklaması	689
10.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, Kocaeli Milletvekili Veysal Tipioğlu'nun yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	692:693
11.- Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'in, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ilişkin açıklaması	693
12.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Konya Büyükşehir Belediyesinin dönüşüm başlattığı alana ve Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın 21'inci Birleşimde yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	693
13.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, Cumhurbaşkanının Rizeli olmasına ilişkin açıklaması	693:694
14.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, akademisyenlerin feryadına ilişkin açıklaması	694
15.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, yüksek dereceli memurların maaşlarına yapılması planlanan seyyanen 30 bin TL'lik zamma ve deprem bölgesindeki mücbir sebep hâline ilişkin açıklaması	694
16.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Tekirdağlıların taleplerine ilişkin açıklaması	694
17.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 30 bin liralık seyyanen zammın kimlere verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması	695
18.- Muğla Milletvekili Cumhur Uzun'un, asgari ücrete ilişkin açıklaması	695
19.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	695
20.- İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'nın, 1163 sayılı Kooperatif Kanunu'na göre kurulan ve yönetilen yapı kooperatiflerine ilişkin açıklaması	695:696
21.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, MESEM'e ve 16 TİP'li öğrenci ile 4 öğretmene ilişkin açıklaması	696

22.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, memurlara, emeklilere ve asgari ücretlilere ilişkin açıklaması	696
23.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, MESEM'e ve 16 TİP'li öğrenciye ilişkin açıklaması	696
24.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, Trabzon Valisi Aziz Yıldırım'a yaptığı açık çağrıya ilişkin açıklaması	696:697
25.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, başka halkların egemenlik haklarına ilişkin açıklaması	697
26.- İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, MESEM'e ve bir öğretmen olarak seslenmek istediğine ilişkin açıklaması	697
27.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, memur maaşlarına ilişkin açıklaması	697
28.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, astsubaylara ilişkin açıklaması	697:698
29.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, mağdur ailelerin taleplerine ilişkin açıklaması	698
30.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, MESEM'e ve 16 TİP'li öğrenciye ilişkin açıklaması	698
31.- Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın, Sosyal Güvenlik Kurumunun teftiş işlemlerinde denetmen olarak çalışanların itirazına ilişkin açıklaması	698
32.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ilişkin açıklaması	698:699
33.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Munzur Üniversitesinde yaşananlara ilişkin açıklaması	699
34.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından hemşhirleri adına talep ettiklerine ilişkin açıklaması	699
35.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne, 4'üncü sınıf öğrencisi Lina Saka'ya, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Cumhuriyetçi Türk Partisine Genel Başkan seçilen Sıla Usar İncirli'ye, engellilerin sorunlarıyla ilgili kurulan araştırma komisyonuna, on birinci yargı paketine ve TÜİK'in açıklamış olduğu enflasyon rakamlarına ilişkin açıklaması	699:701
36.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, seyyanen zam algısına, ekonominin ve adalet arayışının milletin birinci gündemi hâline geldiğine ve bunun örneklerine ilişkin açıklaması	701:703
37.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne, kendisinin Nevşehir'in Meclise gönderdiği ilk kadın vekil ve Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinin kurucu rektörü olmasına, 5 Aralık Türk kadınının seçme ve seçilme hakkını elde ettiği güne ilişkin açıklaması	703:704
38.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nun, hasta mahpuslara, cezaevi idare ve gözlem kurullarına, tutuklu Hakkâri Belediyesi Eş Başkanı Mehmet Siddık Akış'a, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne, MESEM'e, Türkiye İşçi Partili 16 gence, eğitimdeki şiddet krizine ve bu şiddetin kaynağına ilişkin açıklaması	704:705

- 39.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, 7 Ekim 2023'ten bu yana Filistin'e, İsrail'in tutumuna ve Türkiye'nin Filistin'le dayanışmasına; 5 Aralık Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin yıl dönümüne, kadınların siyasete katılımının önemine ilişkin açıklaması 705:707
- 40.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne, Millî Eğitim Bakanını protesto eden 16 öğrenciye, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, sanatla ve sanatçıyla uğraşmaması gerektiğine ilişkin açıklaması 707:708
- 41.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Cumhurbaşkanlığına 2026 yılı için teklif edilen bütçeye ilişkin açıklaması 708
- 42.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum'da bir savunma sanayisi şirketinin işçilerine ve Kırkdilim Tüneli'ne ilişkin açıklaması 708:709
- 43.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, MESEM'e ve 16 TİP'li öğrenci ile 4 öğretmene ilişkin açıklaması 709
- 44.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Türk kadınına seçme ve seçilme hakkı tanınmasının yıl dönümüne ilişkin açıklaması 709
- 45.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver'in, Maden Tetkik Arama Kurumunun Elâzığ'da yaptığı iki keşfe ilişkin açıklaması 712
- 46.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, fındık üreticilerine ilişkin açıklaması 732
- 47.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 768:769

V.- ÖNERİLER**710,713,716,719,723,725,
732,770****A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ****710:712,713:716,716:719,
719:722,723:725,725:731,
732:738**

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkanı İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 20 milletvekili tarafından, kamu çalışanlarının insan onuruna yaraşır bir ücret düzeyine kavuşturulması için alınacak tedbirlerin ve yapılacak düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla 4/12/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 710:712,713:716

2.- İYİ Parti Grubunun, Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı ve 19 milletvekili tarafından, kalıcı yaz saati uygulamasının ekonomik katkısının güvenlik açısından doğurduğu risklerin insan psikolojisi ve biyolojik ritim üzerindeki etkilerinin araştırılması amacıyla 5/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 716:719,719:722,723

3.- DEM PARTİ Grubunun, İstanbul Milletvekili Celal Fırat ve arkadaşları tarafından, Suriye’de Arap Alevilere yönelik saldırıların araştırılması amacıyla 4/12/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclis Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

723:725,725:728

4.- CHP Grubunun, Niğde Milletvekili Ömer Fethi Güler ve arkadaşları tarafından, tarımda oluşan sorunların irdelenmesinin gıda fiyatlarına yansıyan üretim aşamasından başlayarak incelenmesi ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla 6/7/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

728:731,732:733

5.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun 4 Aralık 2025 Perşembe günü (bugün) birleşiminde 239 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar, 4 Aralık 2025 Perşembe günü birleşiminde 239 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde haftalık çalışma günlerinin dışında 5 Aralık 2025 Cuma günü saat 14.00’te toplanmasına ve bu birleşiminde denetim konularının görüşülmeyerek gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan işlerin görüşülmesine ve aynı birleşiminde 239 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürülmesine ilişkin önerisi

733:738

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

770

1.- Danışma Kurulunun, 239 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinde kanun teklifinin 1’inci maddesinin yeniden görüşülmesine ilişkin İç Tüzük’ün 89’uncu maddesine göre Komisyon Başkanlığından gelen talebin uygun bulunduğuna ilişkin görüşü

770

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

716,719,725,739,752

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

716,719,725,752

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Çorum’un Bayat ilçesinin çeşitli liselerinden gelen öğrencilere ve velilere “Hoş geldiniz.” denilmesi

716

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Hatay’ın Samandağ ilçesinden gelen muhtarlara “Hoş geldiniz.” denilmesi

719

3.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Hatay’ın Arsuz ve Antakya ilçelerinden gelen Diyanet İşleri Başkanlığında görevli misafirlere “Hoş geldiniz.” denilmesi

725

4.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Niğde Esnaf ve Sanatkarları Odası Birliği ve Bor Şoförler Esnaf Odası yöneticilerine “Hoş geldiniz.” denilmesi

752

B) DUYURULAR

739:740

1.- Başkanlıkça, (10/1912, 3375, 3376, 3377, 3378, 3379) esas numaralı Çocukların Suça Sürüklenmesine Yol Açan Nedenlerin Tüm Boyutlarıyla İncelenerek Koruyucu ve Önleyici Mekanizmalar Geliştirilmesi ile Çocukların Toplumsal Yaşama Etkin Katılımlarının Sağlanması İçin Yapılması Gerekenlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yapmak üzere toplanacağı gün, saat ve yere ilişkin duyuru

739:740

VII.- SEÇİMLER**738***A) KOMİSYONLARA ÜYE SEÇİMİ*

738:739

1.- (10/1912, 3375, 3376, 3377, 3378, 3379) esas numaralı Çocukların Suça Sürüklenmesine Yol Açan Nedenlerin Tüm Boyutlarıyla İncelenerek Koruyucu ve Önleyici Mekanizmalar Geliştirilmesi ile Çocukların Toplumsal Yaşama Etkin Katılımlarının Sağlanması İçin Yapılması Gerekenlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu üyeliklerine seçim

738:739

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**740,753,769,770,775***A) KANUN TEKLİFLERİ*740:752,753:768,769:770,
771:774,775:788

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ile 52 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3320) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 239)

740:752,753:768,769:770,
771:774,775:788*B) YENİDEN GÖRÜŞMELERİ YAPILAN TEKLİFLER (TEKRİRİ MÜZAKERE)*

770:771,775:788

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ile 52 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3320) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 239) (1'inci madde)

770:771

IX.- OYLAMALAR**775**

1.- (S. Sayısı: 239) Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

775:788

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak dört oturum yaptı.

Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin, Hakkâri'nin yerel sorunlarına,

Ankara Milletvekili Aylin Yaman,

İstanbul Milletvekili Serkan Bayram;

3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Rize Milletvekili Harun Mertoğlu, İmamoğlu'yla ilgili iddianameye,

Konya Milletvekili Barış Bektaş, TÜİK'in açıkladığı enflasyon rakamlarına,

Ankara Milletvekili Zehranur Aydemir, savunma sanayisinde yaşanan gelişmelere,

Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar, engelli vatandaşların sorunlarına,

Samsun Milletvekili Murat Çan,

Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak,

Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla,

Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez,

Sivas Milletvekili Rukiye Toy,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu,

Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş,

Kocaeli Milletvekili Nail Çiler,

Tokat Milletvekili Kadim Durmaz,

Van Milletvekili Gülderen Varlı,

Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun,

Van Milletvekili Mahmut Dindar;

3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne,

İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal, Cumhurbaşkanının Kabine toplantısından sonra yaptığı basın açıklamasına,

İstanbul Milletvekili Celal Fırat, "avlanma" adı altında yürütülen faaliyetlere,

İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu, Nusrettin Yılmaz'ın vefatının 31'inci yılına,

Burdur Milletvekili İzzet Akbulut, Plan ve Bütçe Komisyonunda getirilen önergeye,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, trafik cezalarına,

Antalya Milletvekili Aykut Kaya, Alanya için taleplerine,

Mersin Milletvekili Perihan Koca, gözüaltına alınan Toplumsal Özgürlük Partisi üyelerine,

Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın, geçen günlerde Diyarbakır'da yapılan açıklamaya,

Kars Milletvekili İnan Akgün Alp, Heykeltıraş Murat Alınak'ın vefatına,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, özel gereksinimli çocukların eğitimine,
Bolu Milletvekili İsmail Akgül, Abant'a ve Yedigöller'e alternatif yol yapım tartışmasına,
Karabük Milletvekili Cevdet Akay, Karabük'ün Yenice ilçesindeki Gökbel Köyü Hamas Kıranı Tümülsü'sü'ne,

Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever, Ankara'daki bir okulda yaşanan görüntülere,
Mersin Milletvekili Talat Dinçer, Mersin Toroslar'daki Arslanköy'de maden çıkaran bir şirketin projesine,

Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız, tüm engelliler adına iktidara seslenmek istediğine,

Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun, Iğdır'da yaşanan hava kirliliğine,

Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko, gıda enflasyonuna,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne, 5 Aralık kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilisinin yıl dönümüne, 1 Ekim 2024'te başlayan sürece, bir sempozyum için Mesud Barzani'ye yapılan davetle ilgili tartışmaya, on birinci yargı paketine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne, açıklanan enflasyon verilerine, bir grup kamu çalışanına ek ödeme verilmesi kararına, İçişleri Bakanlığının soruşturma başlattığı ziyarete, Avrupa Parlamentosunda verilen soru önergesine,

Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne, taşra kariyer uzmanlarının özlük haklarına ve defterdarlıkların Gelir İdaresi Başkanlığı çatısı altında birleşmesine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne, on birinci yargı paketine, 3 Aralık 1994'te bombalanan gazeteye, dün gözaltına alınan gençlere, TÜİK Başkanı Doktor Erhan Çetinkaya'ya,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Dünya Engelliler Günü'ne, bugün açıklanan enflasyon oranlarına, Komisyonunda yapılan bütçe görüşmelerine, Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne, Millî Dayanışma, Demokrasi ve Kardeşlik Komisyonunun yaptığı toplantılara ve terörsüz Türkiye'ye, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Devlet Bahçeli'ye yönelik dün yapılan açıklamalara,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, tutuklamaya sevk edilen öğrencilere,

Mersin Milletvekili Levent Uysal, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanına seslenmek istediğine ve Dünya Engelliler Günü'ne,

Tunceli Milletvekili Ayten Kordu, Mazgirt ilçesinde yürütülen avcılık faaliyetlerine,

Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen, Paşalimanı Deniz Üssünde yerleşik durumdaki Türk askerî güçlerine,

Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ, hasta mahpus Delal Tekdemir'e,

İstanbul Milletvekili Seda Gören, Avrupa Parlamentosu Üyesi Marion Marechal Le Pen'in ifadelerine,

Konya Milletvekili Mehmet Baykan, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın 23'üncü Birleşimde yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Kayseri Milletvekili Sayın Bayar Özsoy, Kayseri'de "Seyyid-i Sırdan" temasıyla düzenlenecek olan anma programına,

Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç, bütün kamu çalışanlarının maaşlarında iyileştirme yapılması gerektiğine,

Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan, Şavşat Belediyesi işçilerinin işe iade davalarına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden;

Tayvan Ulusal Savunma ve Güvenlik Araştırmaları Enstitüsünden gelen heyete,

Konya'dan gelen misafirlere,

Kütahya'dan gelen misafirlere,

“Hoş geldiniz.” denildi.

Başkanlıkça, 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Genel Kuruldaki görüşme takvimine ilişkin Danışma Kurulu önerisinin 20/11/2025 tarihli 20'nci Birleşimde kabul edildiğine, Bütçe Kanunu Teklifi ile Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Genel Kuruldaki görüşme programının Türkiye Büyük Millet Meclisi internet sayfasında yayınlandığına ve bastırılarak üyelere dağıtıldığına; bütçe üzerinde şahsı adına söz almak isteyen üyelerin söz kayıt işlemlerinin 5 Aralık 2025 Cuma günü 11.30 ile 12.00 saatleri arasında Büyük Grup Toplantı Salonu'nda Başkanlık Divanı Kâtip Üyelerince yapılacağına, söz kaydını her üyenin bizzat yaptırması gerektiğine, başkası adına söz kaydı yapılamayacağına, belirtilen saatlerden sonra söz kayıtlarının Kanunlar ve Kararlar Başkanlığınca yapılacağına ilişkin bir duyuruda bulunuldu.

YENİ YOL Grubunun, 3/12/2025 tarihinde Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 20 milletvekili tarafından, kamu kurumlarının, kamuya bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların basın ve dijital medya kuruluşlarına verdiği reklam ve ilanların kamu kaynaklarının eşitlik ve hakkaniyet ölçülerine göre verilip verilmediğinin tespiti ve varsa hukuka aykırılıkların belirlenerek giderilmesine yönelik tedbirlerin alınması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 3/12/2025 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, kamu zararına yol açan uygulamaların önlenmesi, 2023-2025 döneminde uygulanan tasarruf tedbirlerinin hedeflerine ne ölçüde ulaştığı, kamu maliyesine gerçek etkisinin ne olduğu, hangi alanlarda başarısızlık yaşandığı, tasarruf yükünün hangi toplumsal kesimlere yansıdığı ve kamu kaynaklarının ne ölçüde etkin kullanıldığı hususlarının tüm boyutlarıyla ortaya konulması, tespit edilecek aksaklıkların giderilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 3 Aralık 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

DEM PARTİ Grubunun, 3/12/2025 tarihinde Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, engelli yurttaşların temel haklarını yaşama geçirmek ve engelli yoksulluğunu ortadan kaldırmak amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin Genel Kurulun 3 Aralık 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisinin yapılan görüşmelerinden sonra oylaması sırasında istem üzerine yapılan yoklamalarda toplantı yeter sayısı bulunamadı.

Kayseri Milletvekili Aşkın Genç, Kayseri'nin Akkışla ilçesinin GSM sorununa ilişkin bir açıklamada bulundu.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden;

İstanbul Saint Benoit Lisesi öğrencilerine,

Türkiye Özel Eğitim Kurumları Derneği Genel Başkanı Suna Köten ve Yönetim Kurulu üyelerine,

“Hoş geldiniz.” denildi.

Yapılan yoklamalar sonucunda toplantı yeter sayısı bulunamadığından, alınan karar gereğince, 4 Aralık 2025 Perşembe günü saat 14.00’te toplanmak üzere 18.17’de birleşime son verildi.

Pervin BULDAN

TBMM Başkanı Vekili

Nermin YILDIRIM KARA

Hatay

Kâtip Üye

Kurtcan ÇELEBİ

Ankara

Kâtip Üye

Nurten YONTAR

Tekirdağ

Kâtip Üye

4 Aralık 2025 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.05

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 25'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Bursa ili hakkında söz isteyen Bursa Milletvekili Sayın Fevzi Zırhlıoğlu'na ait.

Buyurun Sayın Zırhlıoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Bursa Milletvekili Fevzi Zırhlıoğlu'nun, Bursa iline ilişkin gündem dışı konuşması

FEVZİ ZIRHLIOĞLU (Bursa) - Kıymetli Başkanım, değerli milletvekilleri; bugün seçim bölgem olan Bursa'mızın önemli sorunlarına değinmek istiyorum; su kıtlığından ulaşımdaki çöküşe, plansız kentleşmeden artan altyapı sorunlarına kadar raporlara giren ve uzmanların defalarca uyardığı sorunlara.

Mevcut belediyenin ihmalleri, kent yaşamını felç eden bir noktaya getirmiştir. Olması gereken yerde maalesef belediye yönetimi yoktur, Bursa ağır bir maliyetle bu yönetimin boşluğunun sonuçlarını yaşamaktadır.

Değerli milletvekilleri, Evliya Çelebi Seyahatnâme'sinde Bursa'dan bahsederken sonunda "Velhasıl Bursa sudan ibarettir." der fakat bugün su şehrinin muslukları kurumuştur, geline nokta şehrimiz ciddi su problemleri yaşamaktadır. BUSKİ'nin sorumluluğunda olan su altyapısında yaşanan aksaklıklar Bursalı vatandaşlarımızı ciddi biçimde mağdur etmektedir. Su krizi Bursa'nın bugüne kadar karşılaştığı en büyük tehditlerden biridir. Geçtiğimiz ay binlerce hanede dönüşümlü olarak kesintiler yaşandı. Yağışların başlamasıyla geçici olarak su problemi çözülmüş zannedilse de gerçek maalesef böyle değil. Nilüfer ve Doğançlı Barajlarında su seviyesi ciddi manada azalmıştır. Bu durum, kısa vadeli bir kuraklık değil görmezden gelinen uyarıların sonucudur. Yine, Çınarcık Barajı İçme Suyu Projesi 2023 yılında BUSKİ tarafından üstlenilmiş olmasına rağmen proje hâlâ bitirilememiştir. Yönetim geçici isale hattıyla günü kurtarmaya çabalasa da yeni su kaynaklarının oluşturulması için tek bir ciddi adım atılmamıştır. Yağmur suyu hasadı, geri dönüşümlü sistemler, kayıp ve kaçak önlemleri liyakatsiz bir anlayışla yönetilmektedir. Bu tablo doğal değildir, kötü yönetim bu tabloyu üretmiştir, Bursa susuz bırakılmıştır. Bir yanda susuz kalan mahalleler, kuruyan çeşmeler, diğer yanda ise Belediye Başkanının reklam tabelalarında yer alan sloganı: "Gülümseyin Bursa'dasınız"

Yönetime soruyorum: Vatandaş susuzluktan dert yanarken, artan hava kirliliği varken, trafikte saatlerini harcarken vatandaşın nasıl gülmesini bekliyorsunuz? Bursalılar vatandaşın derdiyle dertlenen, topu çevirmeyen, bahane üretmeyen bir belediyeciliği hak etmektedir. Sorunlara kulak tıkamak yerine vatandaşın sıkıntılarını giderecek kalıcı çözümler üretmek gerekmektedir.

Kıymetli milletvekilleri, ulaşım ise başka bir çöküş alanıdır. Şehir trafiği her sabah ve her akşam kilitlenmekte, toplu taşıma yetersiz kalmakta, raylı sistemler genişletilmediği için binlerce insan bu sorunlarla boğuşmaktadır. Sanayi bölgelerine ulaşımında yaşanan kaos ekonomik kayıpları da artırmaktadır. Belediye yönetiminin verdiği sözler hâlâ kâğıt üzerindedir. BURULAS'ın üstlendiği Emek-Şehir Hastanesi Metro Hattı hâlen açılmamıştır. Bursa halkının her gün trafikte harcadığı saatler bir ihmaller zincirinin sonucudur.

Plansız kentleşme ise Bursa'nın geleceğini doğrudan tehdit etmektedir. Düzensiz yapılaşma artmış, yeşil alanlar hızla kaybolmuş, şehir daha da nefessiz hâle gelmiştir. Yönetimin attığını iddia ettiği adımlar lafta kalmış, icraatta ise tam bir atalet vardır.

Sonuç olarak Bursa'mızın içinde bulunduğu bu krizler bir kader değil kötü yönetimin bir eseridir. Su sıkıntısının nedeni kuraklık değil hazırlıksızlıktır, trafik çilesinin nedeni nüfus değil plansızlıktır, kentleşme sorunlarının nedeni göç değil basiretsizliktir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

FEVZİ ZIRHLIOĞLU (Devamla) - Bursa'mız daha iyisini hak ediyor.

Bu şehir akılcı, şeffaf, bilime dayalı bir yönetim anlayışıyla yönetilmelidir diyor; Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kocamaz...

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, Mersin Aydıncık'taki salatalık üreticilerine ilişkin açıklaması

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Mersin'de tarlada ve bahçede üretilen birçok üründe olduğu gibi Aydıncık'taki salatalık üretiminde de düşük alım fiyatları üreticilerimizi zarar ettirmekte, hayatından bezdirmektedir. Zincir marketlerde ve pazar tezgâhlarında en az 50 TL'den satılan salatalığın fiyatı Mersin'deki üreticilerimizden maliyetinin çok altına, 10 TL'ye alınmaktadır. Buna karşılık geçen yıla göre üreticilerimizin girdi fiyatları yüzde 60-70 oranında artmıştır. Her geçen yıl perişanlığı artan üretici neredeyse geçen seneki fiyatları arar hâle gelmiştir. Salatalık üreticisi emeğinin karşılığını alamazken araçlar, her zaman olduğu gibi, maliyetinin altında aldığı salatalığı pahalıya satarak haksız kazanç elde etmektedir.

Buradan iktidara soruyorum: "Sadece fidesi 20 TL olan salatalığın kilogram fiyatı 10 TL'ye düşmüşken salatalık üreticisinin zararını kim karşılayacak?"

Yüce Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Ersoy...

2.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, Türk kadınının seçme ve seçilme hakkını elde edişinin 91'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Çağdaş bir toplumun inşa edilmesinde ve içinde yaşadığı toplumun şekillenmesinde çok büyük pay sahibi olan kadın, toplumun hem geçmişini hem de geleceğini içinde taşır. "Ey kahraman Türk kadını! Sen yerde sürünmeye değil omuzlar üzerinde yükselmeye layıksın." diyerek önce belediye seçimlerine katılma, sonra köylerde muhtar olma, köy heyetine seçilme hakkının tanınmasının ardından 5 Aralık 1934 tarihinde de kadınlara milletvekili seçme ve seçilme hakkını tanıyarak kadınların sosyal ve kültürel alanlarda, toplumsal yaşamda ve siyasette erkeklerle eşit haklara sahip olmasının önünü açan cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü saygı ve minnetle anıyor, kadınlarımızın seçme ve seçilme hakkını elde edişinin 91'inci yıl dönümünü kutluyorum.

BAŞKAN - Sayın Durmaz...

3.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, 5 Aralık Kadın Hakları Günü'ne ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bugün, Türk kadınının kararlılığı ve eşit mücadelesiyle seçme ve seçilme, eşit yurttaşlık onuruna kavuştuğu 5 Aralık Kadın Hakları Günü; Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün kadınlara duyduğu güvenin, ilerici vizyonunun ve çağdaş cumhuriyet idealimizin en güçlü simgelerinden biridir.

Bugün yürürlükte olan 5510 sayılı Kanun kadın sigortalıların yalnızca sigortalı olduktan sonra doğumları için borçlanma yapabilmesine imkân tanımaktadır; kadınlara sigorta öncesi doğum borçlanması hakkı tanınmalı, bu eşitsizlik ortadan kaldırılmalıdır. Ev içi ve bakım emekçisi kadınlar devletten prim desteği bekliyor. Ev kadınlarına sosyal güvenlik en temel haktır diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Dindar...

4.- Van Milletvekili Mahmut Dindar 'ın, KHK'li ile ilişkin açıklaması

MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

AKP, savunma almadan, yargılamadan, hukuka uymadan 152 bin kişiyi KHK'lerle işten atan bir parti olarak tarihe geçmiştir. Üzerinden on yıl geçmesine rağmen bir suçu ispatlanamayan, yargılanmayan, soruşturma geçirmeyen, soruşturma geçirmesine rağmen beraat eden yüz bini aşkın insana zulmettiniz. MAK Araştırma şirketi KHK'lilerin yüzde 99'unun adalet duygusunun aşıldığını söylüyor. Asılsız fişleme, ihbar ve dedikodularla insanların işten atılması zulümdür. On yıl geçmesine rağmen suçunu ispatlamadığınız bu yurttaşlardan resmî özür dilenmeli; hakları iade, zararları tazmin edilmelidir. Tıpkı kayyımın Van'da işten attığı 223 işçi gibi mahkemeler KHK'lileri haklı bulsa da kararlar uygulanmıyor. AKP AIHM'i, AYM'yi ve yerel mahkeme kararlarını uygulamak zorundadır.

Teşekkürler Başkan.

BAŞKAN - Sayın Bayraktutan...

5.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ili Şavşat ilçesine bağlı Maden köyünde madencilik faaliyetlerinin yeniden başlatılmak istenmesine ilişkin açıklaması

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Teşekkür ediyorum Kıymetli Başkanım.

Artvin ili Şavşat ilçesine bağlı Maden (Bazgiret) köyünde yeniden başlatılmak istenen madencilik faaliyetleri hakkında birçok açıklama ve toplantı gerçekleştirilmiştir. Bölge halkının, köylülerin ve çevre örgütlerinin yoğun tepkisine neden olan, Artvin hakkında infiale yol açan maden faaliyetlerinin hem doğaya hem de bölgenin sosyal yaşamına büyük zarar vereceği defalarca vurgulanmıştır. Bazgiret Cancır Yaylası ve Çermik Mahallemiz Karçal mevkinde yapılacak herhangi bir maden faaliyetinin köydeki ve yaylalardaki sağlıklı suyun ve havanın kirlenmesine; yaşam alanlarının, hayvancılığın, organik tarımsal üretimin, arıcılığın, turizmin, bitmesine; ahşap mimarının zarar görmesine, doğa ve ekosistemin bozulmasına sebebiyet vereceği dile getirilmektedir. Maden (Bazgiret) köyünde yapılması planlanan maden faaliyetlerinin detaylarıyla incelenmesi; çevreye, doğaya, bölge insanına vereceği zararların ortaya konularak Artvin hakkında infiale neden olan faaliyetlerin sonlandırılması gerekmektedir.

Yüce Meclisten bütün kamuoyuna saygıyla arz ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Erdoğan...

6.- Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın, Ankara Etimesgut Belediyesi Başkanı Erdal Beşikçioğlu'na seslenmek istediğine ilişkin açıklaması

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ankara'nın Etimesgut ilçesinde, geçtiğimiz günlerde yasaklı ırklar arasında yer alan pitbull cinsi köpeğin saldırdığı çocuklarımızı ve ailemizi Bilkent Şehir Hastanemizde ziyaret ettim. Bu olay açık bir ihmalin ve denetimsizliğin sonucudur. Etimesgut Belediyesinin bu konuda mağdur ailemizin ve komşularının pitbullun sahibi kişi hakkında 12 kez yaptıkları şikâyeti dikkate almaması, gerekli tedbirleri ve denetimleri gerçekleştirmemesi tam bir sorumsuzluktur. Yasalar açıkken yasaklı köpek ırklarının kayıt altına alınmaması, denetlenmemesi ve kontrolsüz şekilde dolaşmasına izin verilmesi toplum güvenliğini tehlikeye sokmaktadır. Bu sorumluluğun göz ardı edilmesi hiçbir şekilde kabul edilemez.

Buradan CHP'nin tiyatrocu Belediye Başkanı Erdal Beşikçioğlu'na sesleniyorum: Buradaki yavruların yüzlerinde ve vücutlarındaki yaralar senin oynadığın oyunlardaki makyajlara benzemez, geri dönülmez derin izler bırakacağı ve çocuklarımızın çok büyük mağduriyetler yaşayacağı ortada; bunun vebalini nasıl taşıyacaksınız?

Bu olayın tekrar etmemesi için, ailemiz, biz milletvekillerinin sürecin takipçisi olacağımızı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sarıtaş...

7.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, hasta tutsak Hacı Alağaç'a ilişkin açıklaması

SABAHAT ERDOĞAN SARTIŞ (Siirt) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Yerine kayyım atanan Siirt Belediye Eş Başkanımız Sofya Alağaç'ın babası ağır hasta tutsak Hacı Alağaç 25 Kasım'da kalp krizi geçirip yoğun bakıma alındı, 2 kez anjiyo edildi ancak ailesine tek bir

bilgi verilmedi. Aile bu hayati durumu ancak e-nabıza bakınca öğrenebildi. Bu, insanlık onurunu hiçe sayan, hukukla bağdaşmayan bir uygulamadır. Hacı Alağaç'ın kalp rahatsızlıklarına ek olarak birçok kronik hastalığı bulunuyor. Sağlık durumu cezaevi koşullarına kalmayacak kadar kritik. Türkiye'de yüzlerce hasta tutuklu benzer şekilde sessizce hastanelere götürülüyor, ailesine haber verilmeden tekrar cezaevine kapatılıyor. Bu uygulama ne hukuka ne insan haklarına ne de vicdana sığar. Bir insan yoğun bakıma kaldırılırken ailesinden niye saklanıyor? Sağlığı yaşam hakkının bir parçasıyken bu ihlallerin sorumluluğunu kim üstleniyor? Ağır ve kronik hastalar için tahliye mekanizmaları derhâl uygulanmalıdır.

Teşekkürler.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)

2.- Zonguldak Milletvekili Muammer Avcı'nın, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü münasebetiyle söz isteyen Zonguldak Milletvekili Sayın Muammer Avcı'ya ait.

Buyurun Sayın Avcı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Keşke Ahlatçı çıksaymış, daha iyi olurdu sizin adınıza.

MUAMMER AVCI (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, yerin yüzlerce metre altında hayatın ağırlığını omuzlarında taşıyan, karanlığa inerek milletin geleceğini aydınlatan kahramanların günü; 4 Aralık Dünya Madenciler Günü münasebetiyle söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Ekranları başından bizleri takip eden aziz milletimize ve bu mücadelenin sembol şehri Zonguldaklı hemşehrilerime en kalbî muhabbetlerimi sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, madencilikten bahsederken elbette memleketim Zonguldak'tan, bu ülkenin emeğin başkentinden söz etmemek mümkün değildir. 1 Nisan 1924 tarihinde cumhuriyet sonrası kurulan ilk il olma ünvanını kazanan Zonguldak, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan bugüne enerjide ve savunma sanayimizin temelini oluşturan demir çelik sektörünün temel girdisi olan koklaşılabilir özellikteki taş kömürü üretimi yapabilen tek il olma özelliğiyle de millî bağımsızlığımızın en stratejik şehri olmuştur. Zonguldak'ımızın tarihine baktığımızda, sadece kömür üretimindeki üstün konumu değil aynı zamanda bu ülkenin zor zamanlarında ortaya koyduğu fedakârlığı da görürüz. Emeğin, dayanışmanın ve üretimin simgesi hâline gelen bu şehir, Türkiye'nin ekonomik kalkınmasının kalbinde yer almış, ülkesi için bedeller ödemiştir.

Değerli milletvekilleri, madenciler yalnızca üretim yapan işçiler değil Türkiye'nin en zorlu dönemlerine omuz veren, fedakârlığı hayat tarzı hâline getirmiş kahramanlarımızdır. Bunun en yakın örneği, hüznünü kalbimizde taşıdığımız asrın felaketi 6 Şubat depremidir. O büyük felaketin ardından madenci ekiplerimiz hiç tereddüt etmeden enkazlara koşmuş, yüzlerce vatandaşımızın kurtarılmasına vesile olmuşlardır. Madencilerin arama kurtarma konusundaki uzmanlığı ve emsalsiz cesaretleri milletimizin hafızasında silinmeyecek bir yer edinmiştir.

Değerli milletvekilleri, madencilik hususunda birkaç konuya daha değinmek istiyorum. Türkiye madencilik sektöründe cumhuriyet tarihimiz boyunca en büyük yapısal dönüşüm, en kapsamlı iyileştirmeler ve en ciddi sosyal kazanımlar Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan döneminde hayata geçirilmiştir. AK PARTİ hükûmetleri dönemimizde son altı yılda 5 bin madenci kardeşimiz TTK'de istihdam edilmiştir. Ücretlerde tarihin en yüksek artışları yapılmıştır. Hafta tatilleri yeniden düzenlenmiş, madencilerimizin aileleriyle daha fazla vakit geçirmesi sağlanmıştır. Çalışma saatleri insan onuruna uygun hâle getirilmiş, yıpranma hakkına ait düzenlemeler güçlendirilmiştir. Sosyal haklar genişletilmiş, tazminat ve sigorta iş güvenceleri artırılmıştır. En önemlisi, iş sağlığı ve güvenliğinde reform niteliğinde adımlar atılmış, AK PARTİ iktidarından önce farklı mevzuatlara ve kanunlara dağılmış olan düzenlemeler 6331 sayılı müstakil İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'yla ilk kez

tek çatı altında toplanmış ve böylece madencilerimiz başta olmak üzere tüm emekçilerimizin çalışma koşulları uluslararası standartlara yükseltilmiştir.

Bugün Zonguldak'taki ve tüm Türkiye'deki bütün madencilerimizin yanında kendilerini işiten, sorunları için çözüm iradesi ortaya koyan, onları destekleyen, madencilğe yatırım yapan güçlü bir irade vardır. Bu irade hiç şüphesiz Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'dır ve yine Cumhurbaşkanımızın "Her arayan bulamaz ama bulanlar arayanlardır." ifadeleriyle duyurduğu Filyos açıklarında keşfedilen Karadeniz doğal gazı Zonguldak'ımızı cumhuriyetimizin gelecek yüzyılında da enerjisinin başkenti yapmıştır. Bakanımız Sayın Alparslan Bayraktar geçtiğimiz günlerde Sakarya Gaz Sahası Faz-2 kapsamında görev yapacak Seven Vega gemisinin 2026 ortasında Osman Gazi yüzer üretim ünitesine doğal gaz ileteceğini açıklamıştır. Bu sayede günlük üretim 20 milyon metreküpe çıkarılarak 8 milyon hanenin ihtiyacı yerli kaynaklarla karşılanacaktır. Bu gelişme Zonguldak'ın stratejik konumunu güçlendirecek ve şehrimize ekonomi ile istihdam açısından önemli katkılar sunacaktır. Bu vesileyle tüm madencilerimizin 4 Aralık Madenciler Günü'nü kutluyor, maden şehitlerimize Allah'tan rahmet, emekçi kardeşlerimize sağlıklı ve huzurlu çalışmalar diliyorum. Unutulmamalıdır ki madencinin feneri Türkiye'nin ışığıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

MUAMMER AVCI (Devamla) - Buradan emeğin, alın terinin, üretimin başkenti Zonguldak'ımıza ve ülkemizdeki tüm madenci kardeşlerimize en kalbî sevgi ve muhabbetlerimi arz ediyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Akburak...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- *İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, İstanbul Havalimanı'na ilişkin açıklaması*

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye'nin küresel ölçekte ulaştığı vizyonun en somut göstergelerinden biri ve dünyaya açılan kapısı İstanbul Havalimanı'dır. Bugün milyonlarca yolcunun beğenerek deneyimlediği bu eserin içinde, maalesef, bu vizyonla ters düşen uygulamalarla karşı karşıyayız. Suyun 300 liradan, bir muzun 280 liradan satılması, yüksek fiyatlarla gündeme gelmesi hiç normal değil. Uluslararası basın İstanbul Havalimanı'nı Avrupa'nın en pahalı havalimanı olarak gösteriyor. Bir yanda yüksek fiyatlar, bir yanda terminal çıkışında yolculara yüksek sesle yöneltilen "Taksi lazım mı?" çağrıları, böyle bir esere yakışmayan tablo Türkiye'nin marka değerini yansıtmıyor, aksine zedeliyor. Dünya standartlarını aşan bir havalimanı inşa edecek güçte isek içerideki düzeni ve kaliteyi sağlayacak iradeye de sahip çıkmalıyız. İstanbul Havalimanı'nda yüksek fiyatlandırmaya ve hizmet düzenine acilen müdahale edilmeli. Türkiye, misafirini yüksek fiyatla ve düzensizlikle değil güven veren saygın bir hizmet anlayışıyla karşılamalıdır.

BAŞKAN - Sayın Akbulut...

9.- *Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, TÜİK Başkanına ilişkin açıklaması*

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, TÜİK her zamanki gibi yine görevini üst düzeyde yapmaya devam ediyor; ne zaman maaş zamları belli olacak yine enflasyonu neye göre açıkladığı belli olmayan, neye göre hazırlandığı belli olmayan o sepete göre ayarlıyor ve bir şekilde bu enflasyonu düşük çıkarıyor, kasımda da 0,87 çıkarmayı başarmış. Şimdi Burdur'daki hemşehrilerimiz soruyor, dört bir yandan, ilçelerinden arıyorlar, köylerinden arıyorlar: "Bu TÜİK Başkanı nerede yaşıyorsa biz de gidelim, orada yaşayalım, bu düşük enflasyonu biz de hissedelim." diyorlar ama aksi takdirde, eğer maaş zamlarını düşük tutmak için yapıyorsa TÜİK Başkanı da bu 30 bin seyyanen zamdan vazgeçsin, milletin yaşadığı bu düşük maaşlarla yaşamayı bir öğreysin; görsün bakalım enflasyon oranı 0,87 miymiş, yoksa milletin yaşadığı gibi çok yüksek rakamlar mıymış diyor, saygılar sunuyorum Başkanım.

Sağ olun.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)*A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)*

3.- Kocaeli Milletvekili Veysel Tipioğlu'nun, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bir binanın çökmesine ve Dilovası'nda meydana gelen yangına ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bir binanın çökmesi ve Dilovası'nda meydana gelen yangınla ilgili söz isteyen Kocaeli Milletvekili Sayın Veysel Tipioğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Tipioğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VEYSAL TİPIOĞLU (Kocaeli) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; sizleri ve ekranları başındaki necip milletimizi saygıyla selamlıyorum.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - İnşallah, istifa edeceksiniz cümlelizin sonunda. İstifa cümlesiyle bitirmiyorsanız bu konuşmayı hiç yapmayın Sayın Milletvekili.

VEYSAL TİPIOĞLU (Devamla) - Geçen hafta bu kürsüde Kocaeli üzerine yapılan konuşmayı dikkatle dinledim. Açıkçası, anlatılan tablo ile sahadaki gerçekler arasında çok net bir uyumsuzluk var. Biz Kocaeli'de yaşıyoruz, çalışıyoruz, takip ediyoruz ama anlaşılan o ki bazı değerlendirmeler sahadan değil, uzaktan bir izlenimle besleniyor.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Ailesi, ailesi; direkt amcası bunu söyleyen. Uzaktan bilgiler gelmiş size. Aile isyan etmiş durumda.

VEYSAL TİPIOĞLU (Devamla) - “Kocaeli vergi veriyor ama hizmet almıyor.” iddiası artık siyasi bir argüman değil, sizin açınızdan otomatige bağlanmış bir refleks hâline gelmiştir.

Şimdi sizlere birkaç basit soru soruyorum: Kocaeli'de şehir hastanesi yok mu? Osmangazi Köprüsü yok mu? Kuzey Marmara Otoyolu yok mu? OSB'ler büyümüyor mu? Türkiye'nin en büyük liman aksı Kocaeli'de değil mi?

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - İnsan ölmüş, sen hâlâ büyümeden bahsediyorsun, bu nasıl bir utanmazlık ya!

VEYSAL TİPIOĞLU (Devamla) - Türkiye'nin en büyük ticari hareketliliği Kocaeli'de değil mi? Türkiye'nin yaptığı en büyük ihracat Kocaeli'den kaynaklanıyor mu?

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - İnsan ölümü var burada; hâlâ şehir hastanesi, hâlâ yol, hâlâ büyüme diyorsun; utanmaz!

VEYSAL TİPIOĞLU (Devamla) - Metro çalışmaları devam etmiyor mu? Kamu kurumları bunları yenilemiyor mu? Kamu binaları yenilenmiyor mu? Bütün bunlara rağmen “Hizmet yok.” diyorsanız...

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - İşçiler hakkında bir şey söyleyecek misiniz?

VEYSAL TİPIOĞLU (Devamla) - Bir dinle kardeşim, bir dinle, dinle! Sonra... Dinle! (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Sen Genel Kurula hitap et.

Sayın Başkan...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Bağırma!

VEYSAL TİPIOĞLU (Devamla) - Bütün bunlara rağmen “Hizmet yok.” diyorsanız o zaman sorun hizmette değil bakış açısında yaşanan kalıcı arızadadır.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Oradaydım ben, yakınlarının yanındaydım. Ne yapacağız köprüleri, yolları?

VEYSAL TİPIOĞLU (Devamla) - Şimdi işin matematiğine gelelim.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Matematik neymiş ya?

VEYSAL TİPIOĞLU (Devamla) - Kocaeli, AK PARTİ döneminde, AK PARTİ hükûmetlerinden 10 milyar dolar yatırım almıştır.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Ancak bağırarak bastırırsınız böyle!

VEYSAL TİPIOĞLU (Devamla) - 2002'de Türkiye'nin toplam ihracatı 35 milyar dolarken bugün 10 milyar dolarlık yatırımla 2024'te sadece Kocaeli'nin ihracatı 35 milyar dolar seviyesine gelmiştir. Bu tablo karşısında hâlen “Hizmet yok.” diyorsanız gözlerinizi kapatıp başkasına “Niye görmüyorsunuz?” demektir. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Zengine var, yoksula yok!

KEZBAN KONUKÇU(İstanbul) - Utanmadan bir de konuşuyorsun!

MAHMUT DİNDAR (Van) - Kürsüye yakışmıyorsun, çık oradan ya, kürsüye yakışmıyorsun. Halkın kürsüsüne yakışmıyorsun.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Hâlâ yatırım...

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - “Metro yüzünden bina çöktü.” diyorsunuz.

29 Ekim sabahı Gebze’de yaşanan elim kazada 4 vatandaşımızı kaybettik. Rabb’imden vefat eden kardeşlerime rahmet diliyorum, yaralı kızımıza da şifalar diliyorum.

Bu binanın neden çöktüğünü anlamak teknik bir iştir, zemin etüdü yapılmalıdır, taşıyıcı sistem incelemesi yapılmalıdır, jeoteknik analizler, yapısal kusur araştırması, adli bilirkişi raporları... (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

KEZBAN KONUKÇU(İstanbul) - Ben inşaat mühendisiyim, gittim, gördüm; kaçak yapı!

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Bir gün önce haber vermişler.

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Bunların hiçbirisi tamamlanmadan hüküm verilmesi süreci açıklığa kavuşturmaz, ancak bulanıklaştırır.

KEZBAN KONUKÇU(İstanbul) - Kaçak kat çıkmışlar.

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Devlet, tahmin veya hissetme makamı değildir; raporla, analizle, gerçeikle konuşur.

KEZBAN KONUKÇU(İstanbul) - Evet, devlet önce insanının canını koruyacak. Gerçekleri sen anlat o zaman. Hayatınız yalan be!

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Teknik rapor yok, adli rapor yok, zemin analizi yok, uzman görüşü yok ama sizde ne var biliyor musunuz?

KEZBAN KONUKÇU(İstanbul) - Var, o da var.

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - “Ben böyle hissediyorum.” Bu kadar kolay olmamalı kardeşim.

KEZBAN KONUKÇU(İstanbul) - “Yıkılsın.” denmiş o bina, yıkmamışlar; var, belgeler var.

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Kocaeli’de diyorsunuz ki: “1 metre metro bile yok.” Duyan da sanır ki muhalefet belediyeleri 500 kilometre metro yapmış. Onlar yapmış, biz tembellik etmişiz! Gerçek tablo Kocaeli’de şudur: Derince-Darica-Gebze Metrosu 15,7 kilometre; 15 kilometresi tamamlandı, Rabb’imin izniyle 2026’nın sonunda da hizmete açılacak.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - İnsanlar öldü, insanlar, oraya gelsenize! Hâlen diyor ki: “Metro yaptık.”

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Yine, Körfez-Derince-İzmit-Kartepe Metro Hattı 28 kilometre; tünelleri açılmaya başlandı ve bu Kocaeli’de tek seferde yapılan 2,4 milyar dolarlık en büyük yatırımdır.

KEZBAN KONUKÇU(İstanbul) - İnsanların niye öldüğünü açıklayacak mısınız?

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Bunlar hayal değil yapılanlar ama belli bir kesim var ki bu projeler yapılırken bile uyurgezer modda gezdiği için “Kocaeli’ye yatırım yok.” diyorlar.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - İnsanlar öldü, insanlar...

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Gerçekleri görmek için göz, hizmeti görmek için niyet gerekir.

KEZBAN KONUKÇU(İstanbul) - Sizi almadılar oralara ama biz gittik gördük.

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - İkisi de yoksa, ikisi de yoksa sonuç maalesef budur.

Şimdi, bir iddia daha var: “Vekiller uyuyor, bakanlar konuşmuyor.” diye. Bu iddia da gerçeikle örtüşmüyor.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - İddia değil.

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Olayı haber alır almaz bütün milletvekilleri sahada, Bakanlarımız sahada, kurumlarımız sahada.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Amaç olay gerçekleşmeden müdahale edilmesi. İnsanlar öldükten sonra orada olsanız ne olmasanız ne!

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Bu sürecin her adımı Bakanlıklarımız, Valiliğimiz ve teknik ekiplerimiz tarafından titizlikle yürütülüyor.

Gerçek ortadayken “Kimse görevini yapmıyor.” demek siyaseten kolaydır ama gerçeği yansıtmaz.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Gerçek, insanların katledilmesi, insanların öldürülmesi, çocukların işçi olarak çalıştırılması, katledilmesi!

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Siz bir sorumlu arıyorsanız... Siz bir sorumlu arıyorsunuz ama biz gerçeği arıyoruz, ikisi de aynı şey değildir.

CİMER, milletin devlete açılan kapısıdır. "CİMER ne iş yapıyor?" diyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Bu kapıda bir gecikme varsa kanunun gereği yapılır.

"Vekiller sağır, dilsiz." diyorsunuz. Biz sağır değiliz, dilsiz değiliz. Biz sahadayız, vatandaşımızın yanındayız.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Utanmazsınız, utanmaz!

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - AK PARTİ kurulduğu günden beri sürekli vatandaşının yanında olan bir siyasi harekettir.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - CİMER'e yapılan uyarılardan haberiniz var mı?

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Siz, rapor olmadan suçluyorsunuz.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Rapor olmadan değil, gözüm gördü benim, gözüm.

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Bu, siyaset değil aceleciliğin ürettiği refleksif bir çıkıştır.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Ya, siz hesap soruyorsunuz...

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Son söz... Bizim için gerçek önemlidir. Kocaeli'ye yapılan yatırımları yok sayan, CİMER'i hedef alan, teknik süreci siyasi malzeme yapan söylemleri reddediyoruz.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Zenginleri daha çok zengin etmek için yapılıyor.

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Gerçekler üzerinden yürüyen muhalefet elbette ki kıymetlidir ama gerçeğe ilgisi olmayan ithamlara sessiz kalamayız. Biz veriye dayanırız, siz yoruma; biz sahaya bakarız, siz algıya. Unutmayın, Kocaeli'de rakamlar yapılan hizmetin büyüklüğünü ifade etmektedir. Gerçek kimseye göre şekil değiştirmez, gerçek bağıranı değil doğruyu destekler. Uyurgezerlerin yapılan hizmetleri görmemesi normaldir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Bir de çıkıp burada konuşma yapıyorsun...

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Başkanım, Kocaeli Milletvekilimiz bir dakika cevap verebilir mi sataşmadan?

BAŞKAN - Sayın Çiler, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

10.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, Kocaeli Milletvekili Veyсал Tipioğlu'nun yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Teşekkür ederim Başkanım.

Milletvekilimiz, evet, yatırımlardan konuştu ama biliyorsunuz, bundan bir ay önce 8 Kasım'da şehrin göbeğindeki bir üretim merkezinde patlama oldu, 7 canımızı kaybettik. Kaymakam Bey'e Mimar Sinan Mahalle Muhtarı yazı yazıyor, Kaymakam Bey gerekli kurumlara yazıyı gönderiyor, 2'nci günü muhtarı arıyorlar, diyorlar ki: "Bu adreste böyle bir yer, üretim merkezi yok." Daha sonra mülki idare amiri Kaymakam neden olayı takip etmiyor? Siz üretim merkezi olmayan bir yere ruhsat veriyorsunuz, çalışma ruhsatı. Liste neden 1'inci sınıf olduğu hâlde 3'üncü sınıf ruhsatı veriliyor? Bunların da irdelenmesi lazım.

Biz, şu sorumluların bir an önce ortaya çıkıp... O kaybettiğimiz canların, hiç olmazsa bedelinin ödenmesini istiyoruz; başka bir amaç yok burada.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederim.

Bir şey yok burada. Ne var?

VEYSAL TİPİOĞLU (Kocaeli) - Bir tamamlayayım.

(CHP sıralarından “Sataşma yok.” sesleri)

BAŞKAN - Devam... Devam... Devam edelim.

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Biraz önce de yoktu, “Sataşma var.” dedi.

BAŞKAN - Ya, ben... Sayın milletvekilleri, özellikle, her milletvekili söz istediğinde söz veriyoruz zaten ancak bir milletvekiline...

VEYSAL TİPİOĞLU (Kocaeli) - Sataşma yoktu, sataşma yaptık mı?

BAŞKAN - Bir dakika Sayın Tipioğlu.

Bir milletvekiline “Bağırmanın.” “Laf atmayın.” demeyeceğim ben. Rica ediyorum... Söz isteyene söz vereyim yani kim istiyorsa vereyim arkadaşlar; laf atmayalım, bağırmayalım.

Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren 20 milletvekiline de yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Demir...

11.- Kütahya Milletvekili Mehmet Demir 'in, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü 'ne ilişkin açıklaması

MEHMET DEMİR (Kütahya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 4 Aralık Dünya Madenciler Günü vesilesiyle, yerin yüzlerce metre altında alın teriyle ekmeğini kazanan tüm madencilerimizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ iktidarımız döneminde madencilik sektöründe hem iş güvenliği hem üretim kapasitesi anlamında tarihi adımlar atıldı. Madenlerde denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi, teknoloji yatırımlarının artırılması, yeni üretim stratejilerinin stratejik bir alan olarak ele alınması sayesinde ülkemizin madencilik politikası daha güçlü ve sürdürülebilir bir yapıya kavuştu.

Bugün, Türkiye Yüzyılı hedeflerimiz doğrultusunda madenlerde tam güvenli çalışma şartlarının oluşturulması, yeni AR-GE yatırımlarıyla katma değeri yüksek ürünlerin üretilmesi ve madencilerimizin sosyal haklarının daha da geliştirilmesi için çalışmalarımızı aralıksız olarak sürdürmeye devam ediyoruz.

Bu vesileyle, toprağın kalbine inerek ülkemizin kalkınmasına katkı sunan tüm madencilerimize şükranlarımızı sunuyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özer...

12.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Konya Büyükşehir Belediyesinin dönüşüm başlattığı alana ve Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın 21'inci Birleşimde yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Konya Büyükşehir Belediyemiz “Ağır Bakım” olarak bilinen alanda dönüşüm çalışması başlatmıştır. Bu bağlamda, 5 milyar lira maliyetle Milli Savunma Bakanlığımıza en modern askerî fabrika komplekslerinden birini yapmaktadır. Bunun karşılığında da devredilen arazinin yüzde 80'i yeşil alan, sosyal tesis ve sağlık tesisinden oluşan bir komplekse dönüşüyor. Arazinin yüzde 20'si ise belediyemizin yaptığı iş karşılığı finansman olarak kullanılıyor.

Tüm bunlar bilinmesine rağmen CHP Konya Milletvekili Sayın Barış Bektaş'ın Genel Kurulda kullandığı “Konya'nın parsel parsel satıldığı” ifadesi tam bir çarpıtmadır. Sayın Bektaş'a tavsiyem, siyasi saikleri bir yana bırakıp hem şehrimize hem de Bakanlığımıza katkı sağlayan ve arka planında büyük emek olan bu ve benzeri projelerden şehri adına memnun olabilesidir.

Ben, Sayın Bektaş'a kendisinin Konya Milletvekili olduğunu hatırlatıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Mertoğlu...

13.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, Cumhurbaşkanının Rizeli olmasına ilişkin açıklaması

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Son günlerde kimi siyasilerin Cumhurbaşkanımızın Rizeli olmasını dillerine doladıkları görülmektedir. Şunu açıkça ifade edelim: Bizim siyaset anlayışımızda makamlar ne memleketçilik yarışıdır ne de şehirler arası bir rekabetin ödülüdür. Bizim için her görev 86 milyonun emanetidir. Elbette Cumhurbaşkanımızın Rizeli oluşu bizim için bir gurur kaynağıdır, Allah başımızdan da eksik

etmesin ama bu gurur, kimseye karşı bir üstünlük değil tam tersine daha fazla sorumluluk demektir. Biz bölgecilikle değil milletin tamamına hizmet etmekle övünürüz. Türkiye'ye hizmet etmenin şartı milletin güveni ve desteğidir. Biz, makamı memleketin tapusu gibi gören bir anlayışın değil, milletin iradesini baş tacı eden bir geleneğin temsilcileriyiz. Bölgecilik üzerinden siyaset üretmek bizim siyaset kültürümüze de milletimizin ortak vicdanına da yakışmaz. Türkiye doğusundan batısına, kuzeyinden güneyine 81 vilayetiyle büyük bir ailedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bektaş...

14.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, akademisyenlerin feryadına ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üniversitelerimizde bilim üreten ve gençlerimizi geleceğe hazırlayan akademisyenlerin feryadını artık duymamak mümkün değildir. Yoksulluk sınırı 92 bin lirayı aşmasına rağmen akademisyenlerimizin yoksulluk sınırının altında bir ücrete mahkûm edilmesi ülkemizin en büyük ayıbıdır. Kamu kaynakları SGK, RTÜK ve TÜİK Başkanlarına 30 bin liralık seyyanen zamla peşkeş çekilirken akademisyen maaşlarının insan onuruna yaraşır bir ücretin altında olması kabul edilemez. Ülkemizdeki bilim insanlarını değersizleştiren bu anlayış Türkiye'nin geleceğini göz göre göre çökertmektedir Akademiye yok sayan AKP iktidarı aslında Türkiye'nin beyin gücünü ve dünyayla rekabet etme kapasitesini yok saymaktadır. Akademisyenlerin insan onuruna yaraşır bir ücretle çalışması Meclisimizin görevidir.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Sayın Karatutlu...

15.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, yüksek dereceli memurların maaşlarına yapılması planlanan seyyanen 30 bin TL'lik zamma ve deprem bölgesindeki mücbir sebep hâline ilişkin açıklaması

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, Hükûmet yüksek dereceli memurların maaşlarına seyyanen 30 bin TL zam yapmayı planlıyor ama şube müdürlerini, akademisyenleri, üniversite daire başkanlarını, doktorları ve birçok uzmanı kapsam dışı bırakmıştır.

Aynı şekilde, deprem bölgesinde mücbir sebep uzatılmasında da diğer depremlere göre ayrımcılık vardır. Van depreminde beş yıl uzatılan mücbir sebep, asrın depremi Kahramanmaraş ve diğer deprem illeri için hayati önem taşımaktadır ve uzatılmalıdır. Depremin fiziksel, psikolojik ve ekonomik etkisiyle zor durumda olan vatandaş daha da çaresiz hâle getirmeyelim. Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek Kahramanmaraş ve deprem bölgesindeki küçük esnafın sesini duymalıdır ve mücbir sebebi u-zat-ma-lı-dır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Nokta.

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Nokta.

BAŞKAN - Peki.

Sayın Yontar...

16.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Tekirdağlıların taleplerine ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, Tekirdağ'da bulunan NATO Limanı'nın bu yıl özelleştirilmek istenmesi çevreyi doğrudan ilgilendiren bir meseledir. Limanın arkasında bir kimya tesisi mevcut olup ÇED raporları dikkate alınmadan genişlemekte. Şehrimizin zaten 2 büyük limanı varken Tekirdağlılar kimyasalla imajı kararan, çevre yükü artan bir şehir değil, yüksek katma değerli üretimle, temiz teknolojiyle, AR-GE merkezleriyle büyüyen bir Tekirdağ istiyor.

Sanayi kaynaklı emisyonların denetimsizliği ve cezasızlık Çorlu ilçemizi Türkiye'nin en kirli hava bölgelerinden biri hâline getirdi. Vatandaşımızın sağlığı şirket kârlarından daha değersiz değildir. Sürekli emisyon izleme sistemi genişletilmeli, filtre yatırımı yapmayan tesislere faaliyet durdurma uygulanmalı ve Çevre Şehircilik ilçe müdürlüklerinin Çorlu, Ergene, Çerkezköy, Kapaklı bölgesine acilen açılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Karaoba...

17.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 30 bin liralık seyyanen zammın kimlere verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ALİ KARAOKA (Uşak) - Sayın Başkan, uzmanlar, mühendisler, denetmenler, Meclis danışmanları... İktidar kendini yetiştirmiş, ülkemizin geleceği olan insan gücünü yok saymaya devam ediyor. Kasım ayı enflasyonu TÜİK'e göre yüzde 0,87; altı aylık enflasyon ise yüzde 12,28 olarak açıklandı. Bu sahte rakamlara göre 2026'da memur zammı enflasyon karşısında doğrudan eriyecek. 30 bin liralık seyyanen zam, yalnızca daire başkanları ve yöneticilere değil tüm yetişmiş emekçilere verilmelidir. KPSS'de yüksek puan alarak göreve başlayan, dil bilen, kendini geliştiren, yıllardır sisteminin yükünü omuzlayan mühendisler ve uzmanlar ülkemizin gerçek gücüdür. Aynı kurumda, aynı işi yapan çalışanlar arasında bu kadar büyük maaş farkı vicdanla da adaletle de örtüşmez. İktidar, emek ile ayrıcalık arasında duvar örmekten vazgeçmeli, ayırım değil adalet dağıtmalıdır. Bu ülkenin geleceğini yöneten değil üretenler inşa eder. Bütün uzmanların yanındayız.

BAŞKAN - Sayın Uzun...

18.- Muğla Milletvekili Cumhur Uzun'un, asgari ücrete ilişkin açıklaması

CUMHUR UZUN (Muğla) - Ülkemizde açlık sınırı 30 bin, yoksulluk sınırı 97 bin liraya dayanmışken asgari ücret hâlâ 22.104 lira. Bu ücret emeği sömürmekte, emekçileri sefaletle sürüklemektedir. Türkiye, Avrupa'da asgari ücretli oranında ne yazık ki zirvede, yaklaşık 11 milyon emekçi bu koşullarda yaşamaya zorlanmaktadır. DİSK verilerine göre her 3 şahıstan 1'i asgari ücret ya da daha altında gelir elde ediyor yani bizi sözde kıskanan Avrupa Birliği ülkelerinin ortalamasının 3 katından fazla. Sizin Türkiye Yüzyılı'nız işte bu, sizin Aile Yılı'nız bu. Bizim çağımız açık ve nettir: Emekçiyi açlığa mahkûm eden bu ücret düzenine son verilmeli, asgari ücret derhâl net 39 bin liraya yükseltilmelidir.

BAŞKAN - Sayın Alp...

19.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Efendim, Büyükçekmece'de adliye soymuşlar Sayın Başkanım. Adliyenin personeli adli emanetteki 75 kilo altını da almış, yurt dışına kaçmış. Adalar Adliyesinde de kâtipler emanetteki silahları çalıp satmışlar. Hikmeti Hüda, eskiden hırsızları yakalayıp içeri atıyorduk, şimdi içerideki hırsızlar adliye çalıp dışarı kaçıyorlar.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - İstanbul Büyükşehir'de silahları çaldılar.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Az önce Etimesgut'ta bir köpeğin bir çocuğu ısırmasından belediye başkanını sorumlu tutan AK PARTİ'li milletvekillerine soruyorum: Bu işin sorumlusu kimdir? Bu işin sorumlusunun arkasında durmayın, adliyenin kapısındaki kilide bile sahip çıkamayanlardan hesap sorun.

Saygılar sunuyorum efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya...

20.- İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'nın, 1163 sayılı Kooperatif Kanunu'na göre kurulan ve yönetilen yapı kooperatiflerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

1163 sayılı Kooperatif Kanunu'na göre kurulan ve yönetilen yapı kooperatifleri oldukça uzun bir süredir ülkemizin kanayan yarasına dönüşmüştür. Devlet kurumları bu sorunu görmezlikten gelmekte ve buraları kendi kaderine terk etmiş durumdadır. Bina bitmiş, insanlar otuz yıldır evlerinde yaşıyorlar, elektrik, su, doğal gaz var, yaşları ilerlemiş ama tapuları yok. Neden? Çünkü otuz yılı aşan davalar var. Bu kooperatifler, ilgili kanunda kurucu temel ilkeler olan açıklık, dürüstlük, eşitlik, şeffaflık, iyi niyet kurallarıyla yönetilmesi beklenirken maalesef keyflikle yönetilmektedir. Çözüm, ilgili müfettişler tarafından düzenli olarak denetimlerin yapılması ve mahkemesi uzun süren kooperatif

anlaşmazlıklarının bir an önce çözüme kavuşması için yasal düzenlemelerin hayata geçirilmesidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Karaca Demir...

21.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, MESEM'e ve 16 TİP'li öğrenci ile 4 öğretmene ilişkin açıklaması

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - “MESEM” denilen çocuk öğütme makinesinde bu yıl 16 yoksul çocuk katledildi. Saray iktidarı seyretti demeyeceğim, saray iktidarı bu ölüm düzeneğine yol döşedi, çocuk katili patronlara omuz verdi, çocuklara bir öğün yemeği çok gördü ama çocuk kanıyla ciro katlayan patronlara milyar milyar para verdi. “16 çocuğun katili MESEM düzeni” diyen 16 TİP’li genci tutukladılar, çocukların yaşam hakkını savunan 4 öğretmen gözaltında. Ne demiş tutuklanan gençler? “Çocukların kanı elinizde.” Cumhurbaşkanı hakaretle suçlamışlar. Katili kendileri ikrar etmişler âdeti. MESEM’lerin, atölyelerin, mahkemelerinizle kurduğunuz ölüm çarkı yoksul çocukları ya torna başında ya torba başında ölüm dayatma düzeneğine dönüştü. Bu çarkı durdurmak için mücadele eden gençler de öğretmenler de başları dik girer, öyle çıkarlar. Asıl AKP’liler bir yılda 85 çocuk işçi ölümünün utancıyla, gençleri tutuklama utancıyla ne yapacaklar, buna cevap versinler!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gürer...

22.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, memurlara, emeklilere ve asgari ücretlilere ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Açlık sınırının 29.828 lira, yoksulluk sınırının 97.159 lira olduğu ülkemizde emekli ve asgari ücretli açlık sınırı altında yaşamaya çalışmaktadır. Derin yoksulluk yaygınlaşmakta, boşanmalar artmakta, psikolojik tedavi görenler ilaçla yaşama bağlanmaya çalışmaktadır. Memurların, emeklilerin ve asgari ücretlilerin, sabit ve dar gelirli olanların gelirini artırıcı düzenlemeler şarttır. Asgari ücretin 39 bin lira olması, emeklilerinin en düşük emekli maaşının asgari ücret düzeyine çıkarılması da şarttır. Emeklinin ilacından alınan katkı payı kaldırılmalıdır, emekli bayram ikramiyesi de asgari ücret düzeyine çıkarılmalıdır. Emekliye zulmetmekten iktidar vazgeçmeli, emeklinin rahata ereceği koşullar yaratılmalıdır. Memurlar için de geçim koşullarını iyileştirecek düzenlemeler gerçekleştirilmelidir.

BAŞKAN - Sayın İrmez...

23.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, MESEM'e ve 16 TİP'li öğrenciye ilişkin açıklaması

MEHMET ZEKİİRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

MESEM’lerde çocuklar işçileştiriliyor ve katlediliyor ancak bu programın sonlandırılmasına yönelik hiçbir adım da atılmıyor. Üstüne, bir de Millî Eğitim Bakanı utanmadan, sıkılmadan “İş birliğine devam edeceğiz, eleştiriler bizi rahatsız etmiyor.” diyebiliyor. Dün gece ise MESEM’lerdeki çocuk ölümlerini protesto eden 16 Türkiye İşçi Partili öğrenci tutuklandı. İyice bilinsin ve anlaşılsın ki baskılar, gözaltı ve tutuklamalar hakikatin dile getirilmesine asla engel olamayacak. MESEM’lerde ölen her çocuğun, ekonomik krizden, yoksulluktan dolayı işçileşen ve iş cinayetlerinde yaşamını yitiren her çocuğun ölümünden iktidar bizzat sorumludur. Tercih edilen, ülke menfaatleri değil, patron ve sermayedarın menfaatidir, cebidir. Tutuklanan 16 genç bir an önce serbest bırakılsın. MESEM’ler hemen kapatılsın.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Aydın...

24.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, Trabzon Valisi Aziz Yıldırım'a yaptığı açık çağrıya ilişkin açıklaması

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Trabzon’un Araklı ilçesinde yıllardır bitmeyen bir çöp çilesi vardı, şimdi, buna bir de insanlık çilesi eklenmiştir. Araklı Taşönü Katı Atık Tesisinin ağır kokusuyla halkı zehirleyen yönetim, şimdi de işçilerin maaşlarını ödemeyerek yeni bir skandala imza atmıştır. Araklı’nın havasını kirleten bu tesis, şimdi de emekçilerin ekmeğini vermemektedir. Trabzon Valisi Sayın Aziz Yıldırım’a açık

çağırımıdır: Artık sadece çevre sorunu olmaktan çıkmış, çalışma barışı, halk sağlığı ve kamu düzeni sorunu olmuş bu sorunu çözmek için daha neyi bekliyorsunuz? Derhâl devreye girin ve gereğini yapın. Araklı halkının ve eylem yapan emekçilerin yanında olduğumuzu ifade ediyor, Araklılı hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Sakik...

25.- *Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, başka halkların egemenlik haklarına ilişkin açıklaması*

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Üç dört gündür bütün Kürtler hayret ve ibretle sizleri izliyor. 2 peşmerge bütün dünyanın ve Türkiye'nin tanıdığı resmî Kürdistan bayrağını koluna taktı diye hepiniz bir araya geldiniz ve kıyametleri kopardınız. Türkiye'nin, bakın, güney kürdistanında onlarca karakolu var, oralarda kimlik kontrolü yapıyor ve orada güçlü bir şekilde denetim var. Bu ülkenin büyükelçisi bakın burada, bu büyükelçi güney kürdistanında, oradaki kolluk kuvvetleriyle değil, Türkiye'den giden özel timlerle, üniformalı ve ellerinde uzun namlulu silahlarla dolaşıyor, hiçbir şey olmuyor. Bu ülkenin egemenlik hakları var da başka halkların egemenlik hakkı yok mu? Nedir bu efendi-köle muamelesi? Biz bunları reddediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Kürtlerle daha dostça bir hukuk oluşturun.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Konukçu...

26.- *İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, MESEM'e ve bir öğretmen olarak seslenmek istediğine ilişkin açıklaması*

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - 14-15 yaşında öğrenciler okulda olması gerekirken MESEM uygulamasıyla fabrikalarda, atölyelerde öldürülüyorlar. MESEM'lerde çocukları katledenlerden hesap soracaklarına "Çocuklar ölmesin." diyen gençleri tutukluyorlar, öğrencilerinin yaşam hakkına sahip çıkan öğretmenleri ters kelepçeyle gözaltına alıyorlar. Bu katliamlardan birinci derecede sorumlu olan Yusuf Tekin derhâl istifa etmelidir. Tutuklanan öğrencileri ve gözaltına alınan öğretmenleri derhâl serbest bırakın. Aynı zamanda bir öğretmen olarak sesleniyorum: Öğretmenler eğitim hakkını savunacak; mutlaka yaşamı ve öğrencilerini koruyacaklardır. Bir kez daha yineliyorum: Meslektaşlarım derhâl serbest bırakılsın, MESEM uygulamasına bir an önce son verilsin.

BAŞKAN - Sayın Sümer...

27.- *Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, memur maaşlarına ilişkin açıklaması*

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Türkiye'de memur maaşları son yıllarda artan enflasyon karşısında âdeta erimiştir. Kâğıt üzerinde yapılan zamlar; pazara, markete, kiraya ve faturalara da gelince çoktan buharlaşmaktadır. Bugün de on binlerce kamu emekçisi ayın ortasını getiremediği için mesai sonrası ikinci, hatta üçüncü bir işte çalışmak zorunda bırakılmaktadır. Barınma krizi, kira artışları ve gıda fiyatlarındaki fahiş yükseliş memur maaşlarını eritmektedir. İktidar ise bu tabloya rağmen hâlâ "Refah arttı, alım gücü yükseldi." söylemleriyle algı yönetimi yapmaktadır. Kamu-özel iş birliği projelerine milyarlar aktarılırken memura, işçiye, emekliye sabır tavsiye edilmesi vicdanla bağdaşmamaktadır. Memur sadaka değil, hakkını istemektedir. İktidarın görevi kamu emekçisini yoksulluğa mahkûm etmek değil, gelecek kaygısı taşımayacağı bir ücret politikası oluşturmaktır.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu...

28.- *Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, astsubaylara ilişkin açıklaması*

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Yirmi üç yıldır süregelen, astsubaylara defalarca söz verilip gerçekleşmeyen ve her defasında son dakikada torba yasadın çıkarılan astsubay makam ve görev tazminatlarını ne zaman vereceksiniz? Ne zaman verdiğiniz sözü tutacaksınız? Ayrıca, ek gösterge düzenlemesiyle astsubay meslek grubu sıkıştırılmış ve içi boş bir ek göstergeye layık görülmüştür. Ek göstergelerin yeniden düzenlenmesi, intibakların adaletli şekilde yapılması gerekir. Hâlen görevde bulunan astsubayların tamamı üniversite

mezunudur. Emekli astsubayların da büyük bölümü üniversite mezunudur. Dolayısıyla astsubay meslek yüksekokullarının lisans seviyesine getirilmesi kaçınılmazdır. Bu konuların bir an önce çözülmesi ve verilen sözlerin tutulması gerekir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Güneş Altın...

29.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, mağdur ailelerin taleplerine ilişkin açıklaması

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hafıza Merkezinin, İHD ve THİV'in yıllardır zorluklarla tuttuğu arşivlerden de faydalanarak 2000 ve 2015 yılları arasında çocuk olanların yaşam hakları ihlalleri için yapmış olduğu bir çalışma var. Bu çalışma hem mağdur ailelerin aktarımları hem de doğrudan o dönemde çocuk olanların aktarımlarıyla toplumsal barışın yol haritasını gösteriyor bizlere. Çünkü mesele sadece çatışmaların son bulması değil, herkesin eşit yurttaşlık temelinde yaşayabildiği demokratik bir toplumun inşasıdır. Bu aynı önemdedir. Geçmiş acıları hatırlamak, adaleti ve barışı bir arada kurma sorumluluğu veriyor bizlere ve ailelerin birkaç talebini aktarmak isterim. Yaşanan olaylarla ilgili yüzleşme mekanizmaları kurulmalıdır. Failler adil bir şekilde yargılanmalıdır. Kayıpların mezarlarına ve ölüye saygı gösterilmelidir. Hayatını kaybeden çocuklar için anıt ve anmalar yapılmalıdır. Kapsayıcı hakikat komisyonları, yerel adalet kurulları kurulmalıdır. Onarıcı adalet mekanizmaları inşa edilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Dilan Kunt Ayan...

30.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, MESEM'e ve 16 TİP'li öğrenciye ilişkin açıklaması

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sadece bu yıl MESEM kapsamında çalıştırılan tam 85 çocuk iş cinayetlerinde hayatını kaybetti. Bu cinayetlerin başsorumlusu Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin ise bir eğitimci gibi değil, patron gibi davranmaya, ölümlere göz yummaya hâlen devam ediyor. Tam da bu nedenlerle, katledilen sıra arkadaşları için "MESEM'deki çocuk katliamlarına sessiz kalmayacağız." diyerek Bakanı protesto eden 16 TİP'li öğrenci dün akşam tutuklandı. Bu ülkenin çocuklarını, gençlerini ölüm ve hapis hanelere mahkûm etmekten artık vazgeçin. Ve artık, çocukları emekle beden sömürsü çarkının kucağına iten MESEM'ler kapatılmalı, tutuklu TİP'li öğrenciler derhâl serbest bırakılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Ocaklı.

31.- Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın, Sosyal Güvenlik Kurumunun teftiş işlemlerinde denetmen olarak çalışanların itirazına ilişkin açıklaması

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sayın Başkan, Sosyal Güvenlik Kurumunun teftiş işlemlerini denetmen olarak çalışan 2.700 kişi yapıyor. Yaklaşık olarak bütün denetlemeleri bunlar yapıyor ve yapılan düzenlemede, özellikle seyyanen artışlarda bunların yeri olmayınca ciddi bir itirazda bulunuyorlar. Yaklaşık olarak 50 bin TL'ye çıkıyor aradaki maaş farkları, bu da iş barışına ve eşitlik ilkesine aykırı olduğu için mağduriyetlerinin giderilmesini istiyorlar. Biz de bu sese kulak verdik, kamuda çalışan tüm memurlarımıza seyyanen, eşit bir biçimde o zam oranlarının uygulanması Meclisten talebimizdir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Kılıç...

32.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ilişkin açıklaması

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bugün 4 Aralık Dünya Madenciler Günü. Yer altında, karanlıkta, çoğu zaman görünmeyen bir emekle hayatımızı aydınlatan madencilerimizi saygıyla selamlıyorum. Onlar toprağın altında, alın teriyle çalışan, ülkemizin enerjisine, üretimine ve ekonomisine omuz veren görünmez kahramanlardır. Madencilik sadece bir meslek değil, cesaret, sabır ve fedakârlık gerektiren bir yaşam biçimidir. Bugün hayatını kaybeden tüm maden şehitlerimizi rahmetle anıyor, çalışan tüm madencilerimizin hak ettikleri güvenli çalışma koşullarına kavuşmalarını diliyoruz. İhmaller neticesinde her an hayatını kaybetme riskiyle yaşayan madencilerimize güvenli çalışma ortamları oluşturmak hepimizin görevidir. Bu

vesileyle, tüm madencilerimizin gününü kutluyor, emeklerinin aydınlık bir geleceğe vesile olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kordu...

33.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Munzur Üniversitesinde yaşananlara ilişkin açıklaması

AYTEN KORDU (Tunceli) - Sayın Başkan, Munzur Üniversitesinde süregelen liyakatsiz atamalar, keyfi uygulamalar ve ciddiyetsiz yönetim artık kurumsal bir krize dönüşmüştür. Verdiğimiz önergeler rektör tarafından ciddiyetsiz yanıtlarla geçiştirilmekte, Bakanlık da aynı ciddiyetsizlikle bu cevapları Meclise iletmektedir. Pertek Sakine Genç Meslek Yüksekokulu için iki kez iptal edilmesine rağmen üçüncü kez aynı içerikle, şartları belli bir kişiyi tarif edecek şekilde daraltılan, eşitliği, adaleti ve liyakati yok sayan bir ilan tekrarlanmıştır ve Dersim halkında bir Alevi gencin bu kadrodan bilinçli biçimde dışlandığı yönünde güçlü bir kanaat vardır. Torpilin, yönetim biçimi ve kadroların kişisel ilişkiler üzerinden dağıtılması ve liyakatin sistematik bir biçimde yok edilmesi hiçbir üniversitenin taşıyamayacağı bir utançtır. Munzur Üniversitesinde yaşananlar artık ciddiye alınmalı ve bu utanca son verilmelidir.

BAŞKAN - Sayın Kaya...

34.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından hemşehrileri adına talep ettiklerine ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Kaş Kasaba'dan Dirgenler'e, Karadağ-Dağbağ-Yazır Beli'ne, Yeşilköy'e ve Finike-Çatallar hattına uzanan yolumuz bugün Kaş'ı, Elmalı'yı, Demre'yi, Finike'yi, Kumluca'yı birbirine bağlayan stratejik bir yoldur. Öğrenci servislerinin, mermer tırlarının, çiftçilerimizin ve vatandaşlarımızın yoğun olarak kullandığı bu yol dar, keskin virajlı, inişli çıkışlı, rampalı son derece tehlikeli bir yoldur. Yolun bazı yerlerinde genişlik 4 metreye kadar düşüyor, karşıdan bir tır geldiğinde diğer aracın geçme şansı kalmıyor. Vatandaşlarımız her gün can ve mal güvenliği riski altında büyük bir stresle ve ciddi ulaşım güçlüğü çekerek bu yolu kullanmak zorunda kalıyor. Yıllardır bu yolu genişleteceğiz diye söz verdiniz ama hiçbir adım atmadınız.

Buradan soruyorum: Benim hemşehrilerimin canı bu kadar ucuz mu? Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından bu yolun acilen genişletilmesini, virajların düzeltilmesini ve güvenli hâle getirilmesini hemşehrilerim adına talep ediyorum.

BAŞKAN - Şimdi söz talep eden Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

YENİ YOL Partisi adına Sayın Selçuk Özdağ.

Buyurun Sayın Özdağ.

35.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne, 4'üncü sınıf öğrencisi Lina Saka'ya, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Cumhuriyetçi Türk Partisine Genel Başkan seçilen Sıla Usar İncirli'ye, engellilerin sorunlarıyla ilgili kurulan araştırma komisyonuna, on birinci yargı paketine ve TÜİK'in açıklamış olduğu enflasyon rakamlarına ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, bugün 4 Aralık Dünya Madenciler Günü. Türkiye maden zengini bir ülke, aynı zamanda tarım ülkesi ve aynı zamanda da bir turizm ülkesi Türkiye. “Turizm ülkesi” dediğimiz zaman, sadece güneş, deniz ve kum değil, aynı zamanda inanç kültürü noktasında, inanç turizmi noktasında zirvede olan, tarih turizmi açısından zirvede olan bir ülke. Peki, bu madenlerimizi yerinde işleyebiliyor muyuz? İşleyemiyoruz. Madenlerimiz yer altında mı kalsın? Yerin altı mı kıymetli, yerin üstü mü kıymetli, hangisi kıymetliyse ona önem verelim diyerek bir genelgeçer tabir vardır. Elbette ki hangisi kıymetliyse onu gündeme almamız lazım. Mesela, 2024 yılı son sekiz ay içerisinde Muğla'da madenden elde edilen gelir ne kadar? 60 milyon dolar. Peki, tarımdan elde edilen gelir ne kadar? 517 milyon dolar. Turizmden elde edilen gelir ne kadar? 1,5 milyar dolar. Peki, bu altın rezervlerimiz, nikellerimiz, kurşunlarımız, volframlarımız, bakırlarımız yer altında mı kalsın? Kalmasın. Bunları çıkarırken de bir yandan insan gücümüze önem vermeliyiz ama çevreye, mikroorganizmalara yani hayvanlara da zarar vermeden, suyumıza, havamıza zarar vermeden bunların çıkarılması lazım. Bunun

neyle yapılması gerekiyor? Teknolojiyle yapılması gerekiyor. Peki, bu bilgi ve teknolojiyi bunlarda Türkiye kullanabiliyor mu? Kullanamıyor maalesef.

Bir örnek vereceğim. Şimdi, Trabzon Yomra'da bir kızımız var, bir çocuğumuz var. Nedir bu kızın adı? Lina Saka. Lina Saka ne yapmış? Amerikan Matematik Olimpiyatları'nda -1'inci olmuş bu kızımız-kendi kategorisinde Türkiye 1'incisi, dünyada da 310'uncu sırada olan bir deha bu şahıs. Bu şahıs aynı zamanda Singapur'da yapılacak olan Uluslararası Matematik Olimpiyatları'na çağırılmış olan bir kişi. Hedefi de belli "Bir gün Nobel'i almak istiyorum." diyor. Peki, bununla ilgili olarak Türkiye zekâ testlerini yapabiliyor mu, çoklu zekâ testlerini veya çoklu yetenek testlerini? Yapamıyor Türkiye. Niye yapamıyor? Elinde imkânlar yok mu? İlkokul 1'e giden çocuklardan itibaren bunların zekâ testlerini yapamaz mıyız? Yaparız. Peki, bu dehaları biz aynı şekilde değerlendirebilir miyiz? Değerlendiremeyiz bunları. Neden değerlendiremiyoruz? Çünkü bunları egemen güçler, büyük, süper devletler, Amerika, Avrupa Birliği gibi ülkeler, Kanada, Avustralya, son zamanlarda Çin bu çocukları alıp gidiyor ve biz de burada madenlerimizi işletemiyoruz, turizmimizi rantabl olarak değerlendiremiyoruz, tarımımızı da rantabl olarak değerlendiremiyoruz. Ben, buradan Hükûmete sesleniyorum: Lütfen, dehalarımıza sahip çıkalım, bunlar beyin gücüyle olur. Beyin göçünü bir an önce tersine bir beyin göçüne çevirmeniz gerekmektedir. O nedenle, Lina Saka isimli kızımızı da tebrik ediyorum, 4'üncü sınıfta kendisi.

İkinci konu: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Tufan Erhürman'ın Cumhurbaşkanı olarak seçilmesinin ardından olağanüstü kurultay düzenleyen Cumhuriyetçi Türk Partisinde oyların yüzde 52,6'sını alan Sıla Usar İncirli yeni Genel Başkan seçildi. Ben Sıla Usar İncirli'yi tebrik ediyorum ve ilk kadın genel başkan olduğu için de ayrıca tebriklerimi arz ediyorum buradan. İnşallah, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni doğru bir şekilde yönetirler, hem partilerini hem de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni, hem Türkiye hem de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin gayretli çalışmalarıyla beraber de bütün dünyaya tanıtmış olurlar diyorum.

Dün, biliyorsunuz, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ydü. Burada Engelliler Günü öncesinde biz bir grup önerisi vermiştik, bu grup önerisi kabul edildi ve kabul edildikten sonra da araştırma komisyonu kuruldu. Araştırma komisyonu gayesinin dışına çıktı. Nedir bu? Buradaki özne burada engelliler bakanlığının kurulmasıydı. Daha sonra Hükûmetin, burada AK PARTİ Grup Başkan Vekillerinin ricası ve diğer... Beraberce bir ortaklaşa grup önerisi vermiş olduk. Burada, efendim, engellilerin sorunlarını tespit ediyorlarmış. Geçenlerde gittim, orada bir konuşma yaptım, engellilerin sorunları belli dedim, Amerika'yı keşfetmenize gerek yok. "Efendim, yeni sorunlar keşfettik, yeni sorunlar ortaya çıktı." dediler. Bu sorunları bilmemek de ayıp aynı zamanda, eğer bu sorunları yeniden, şimdi yeniden keşfettiyseniz, bu da sizin nakisahlığınızı gösterir, eksikliğinizi gösterir. Sorunlar belli, bu sorunları çözecek olan yer de bellidir, engelliler bakanlığının kurulmasıdır. Biz bunu sık sık gündeme getireceğiz çünkü bu engelliler bakanlığının kurulmasıyla beraber engellilerin bürokrasideki, hantal bürokrasideki engellemelere karşı rahat hareket etmelerini, hem engelli oluşu önlemeyi hem de aynı zamanda engelli olduktan sonra da tekrar yeniden bunları rehabilite etmeyi veya topluma kazandıracak üretim mekanizmaları içerisinde yer almalarını sağlayabiliriz diye düşünüyorum.

Diğer bir konuya gelince değerli milletvekilleri, TCK 158 var, on birinci yargı paketi geldi. Bununla ilgili çok konuştuk biz, TCK 158'le ilgili, 31 Temmuz Covid infaz yasasıyla ilgili veya Çek Yasası'yla ilgili veya diğer konularla, mağduriyetlerle, cezaevlerinin doluluğuyla ilgili veyahut da cezaevlerindeki idari mekanizmaların, bu disiplin, gözlem mekanizmalarının objektif davranmamalarıyla ilgili çok fazla yaraya parmak bastık, problemlere parmak bastık ama gördüğümüz şu ki hâlâ dağ fare doğurmuş vaziyette.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - TCK 158'le ilgili ne diyorlar? Bakın, bir öğrenci burada bir "IBAN"ını birisine veriyor ve o "IBAN" üzerinden kara paralar aklanıyor veyahut da bahisler oynanıyor ve bu çocuklar çok mağdur oluyorlar; 5 defa yapıldıysa on beş sene, 10 defa yapıldıysa otuz sene ceza alıyorlar. Burada "IBAN"ını kullandıranlara ayrı bir ceza, bu "IBAN" üzerinden de para aklayanlara veya para transferleri yapanlara ayrı bir şekilde ceza düzenlemesi yapılabilir. Bunlar aynı zamanda şunu istiyorlar, diyorlar ki: "Evet, doğru bir karar, asliye cezalarda görülmesi bugün için geçerli ama

geçmişteki cezalarla ilgili ne yapacağız?” Bunlarla ilgili olarak ince eleyp sık dokuyarak bir düzenleme yapılabilir diyoruz. Hakikaten bugün geldiler, benimle konuştular, oldukça da etkilendim, uzun yıllar hapisanelerde kalmış birisi olarak söylüyorum, bu mağduriyetlerin giderilmesi için sağlıklı bir şekilde akademiyle, barolarla görüşülerek, siyaset kurumuyla görüşülerek bunlara bir çare bulunması gerekmektedir.

Diğer bir konuya gelince, enflasyon arkadaşlar. TÜİK’in açıklamış olduğu enflasyon rakamları var. (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Tamamlayacağım efendim.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bakın, size söylüyorum, TÜİK rakamlarını söylüyorum; ENAG’ı boş verin, İTO’yu boş verin, hadi onlara inanmıyorlar artık, bu TÜİK rakamlarını söyleyeyim: Haziranda yüzde 35,1, bu temmuz ayında yüzde 33,5; ağustosta yüzde 33; eylülde yüzde 33; ekimde yüzde 32,9; kasımda yüzde 31. Peki, bu eylül ayında TÜİK’in aylık enflasyon rakamı neymiş? 3,28’miş. Ekimde neymiş? 2,55’miş. Kasımda neymiş? 0,87. Ya, dağ fare doğurmuş. Hani şöyle diyorlar ya: Şapkadan tavşan çıkarmış bu TÜİK ve de 0,87’yi nasıl bulmuş? Acaba diyorum Alaaddin’in sihirli lambası mı vardı elinde veyahut da uçan halıya mı binmişti? Ne oldu bu kasım ayında da enflasyon bir anda... Kış geldi, insanlar yakıta çok para veriyorlar, akaryakıt pahalılaşmış. Vallahi ben enflasyona benim mutfak giderlerim ucuzlamadıkça, peynirim ucuzlamadıkça, domatesim ucuzlamadıkça, giydiğim elbiselerim ucuzlamadıkça enflasyon demem. Ya “Enflasyon düşüyor.” diyorlar, bakıyoruz, elektrik fiyatları artıyor. “Enflasyon düşüyor.” diyorlar, bakıyoruz, doğal gaz fiyatları artıyor, bakıyoruz akaryakıt fiyatları artıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Tamamlayayım efendim eğer izin verirseniz.

BAŞKAN - Evet, son dakika, buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bununla ilgili olarak düzenlemeyi yaparken bizi kandırıyorlar. Tek haneli rakam... Sayın Cumhurbaşkanı “2020’de tek haneli rakamlara indireceğiz.” dedi. 2021’de tek haneli rakam, 2022’de tek haneli rakam, 2023’te, 2024’te, 2025’te... Ya, 2025 de geldi, 2020 neresi, 2025 neresi? Tek haneli rakamlara inmedi. Ya, bu tek haneli rakamlara... Daha önce 3 haneli rakamlara CHP mi çıkardı? Buraya DEM PARTİ mi çıkardı veya muhalefet partilerinden İYİ Parti, Gelecek, Saadet, DEVA mı çıkardı? Siz çıkardınız buralara. 2016 yılında tek haneli rakamlardaydı, sonra 2 haneli rakamlara, sonra 3 haneli rakamlara çıktı, şimdi tek haneli rakamlara indirmek için gayret sarf ediyorsunuz, indiremeyeceksiniz. Vatandaş sürekli olarak “Yandım Allah!” diyor. TÜİK’in rakamlarına inanmıyor insanlar, vatandaşlar yaşadıklarına inanıyorlar, akaryakıt fiyatlarına inanıyorlar, kira fiyatlarına inanıyorlar. O nedenle, burada bir nakısalık var diyorum.

Bir diğer husus, bütçenin son günü, son saatinde, son dakikasında, son saniyesinde, Plan ve Bütçe Komisyonunda Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı Mehmet Muş buradaki milletvekillerine bir şeyler imzalatırmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Efendim, izin verir misiniz?

Başkanım, bir otuz saniye lütfen, istirahat ediyorum.

BAŞKAN - Sekiz dakikayı bozmuyoruz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Peki, efendim.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN - Evet, ben teşekkür ederim Sayın Özdağ.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Buğra Kavuncu.

Buyurun Sayın Kavuncu.

36.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu’nun, seyyanen zam algısına, ekonominin ve adalet arayışının milletin birinci gündemi hâline geldiğine ve bunun örneklerine ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Ben destek vereyim Sayın Selçuk Özdağ’a, bıraktığı yerden devam edeyim, cümle yarım kalmasın. Alınan o karar çok ciddi bir infial yarattı. Zira,

enflasyonun altında ezilen çok ciddi bir kesim var ve öyle bir algı yaratıldı ki belli bir kesime ciddi bir seyyanen zam yapılıyor ve onun dışındaki çok büyük bir kesim de bundan istifade edemiyor, bu da ciddi bir mağduriyet yaratıyor, memurlar arasındaki makas açılıyor. E, mühendisler var, onlar da kendilerini uzman olarak görüyorlar. Gibi, gibi, gibi... Yani bu konu çok tartışmaya açık. Herhâlde siz de cümleyle böyle devam edecektiniz, ben omuz atmış olayım.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Konuşacağım, bugün maddede konuşacağım.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Ekonomi, tabii, bütün vatandaşlarımızın en öncelikli konusu fakat geçtiğimiz haftalarda yapılan tüm araştırmalarda neredeyse, ekonomiyle çok yakında yer almayan adalet arayışı da artık Türkiye’de milletin birinci gündemi hâline gelmiş durumda. Birazdan oraya da geleceğim ama ekonomiyle ilgili verileri paylaşmışken bir iki rakamı da ben sizle paylaşmak istiyorum zira 2026 bütçesini konuşuyoruz. Tükenmiş bir iktidarın tükettiği milletin bir tükeniş bütçesiyle karşı karşıyayız. Niye böyle söylüyoruz? İşte, enflasyon rakamını az önce söyledik, kasım ayı 0,87 çıkmış yani yüzde 31. Çıkmış sokağa, sorun vatandaşa, kim hissediyor kasım ayındaki enflasyonun yüzde 0,8 olduğunu? Bir başka rakam açıklandı, büyüme rakamı yüzde 3,7 bir önceki yılın üçüncü çeyreğine göre ama bir önceki çeyreğe baktığınızda yüzde 1,1 büyümüş. Güzeldir büyümek ama nasıl büyüdüğünüz önemli, nasıl büyümüşüz biliyor musunuz? Tamamen inşaata dayalı büyüme. Mesela, tarımdan gelen hiçbir büyüme oranı yok. İnşaattan gelen büyümenin de çarpıcı bir rakamını paylaşayım sizinle. 138 milyon metrekare konut yapılmış 2024’te, 180 milyon metrekare de ruhsat verilmiş yani büyümenin ana lokomotif bir değer üretmeyen, katma değeri olmayan, sadece yap babam yap inşaat durumu. Ha, buna karışık da ne hikmetse ne inşaatla beraber bu ev fiyatlarının, ev kiralalarının azalmasıyla herhangi bir olumlu ivme görüyoruz ne de farklı bir durum görüyoruz orada. Dolayısıyla ekonomiyle alakalı çok ciddi sıkıntı var, yaşanan bütün bu sıkıntıların altında özellikle çocuklarımız etkileniyor. İşte, Dilovası’nda olan yangında -burada maalesef az önce bir konuşma dinledik ama bizi tatmin edecek hiçbir şey duymadık- 7 vatandaşımız hayatını kaybetti, bunların içinde 3’ü de çocuk. Ki daha geçen ay dünya çocuk haklarıyla ilgili ben burada başka rakamları paylaşmıştım. Yani ayağına ayakkabı alacak, bir çift fazla ayakkabısı olan çocuklarımızın oranı yüzde 50’nin maalesef çok altında. Her alanda çok ciddi sıkıntı yaratmış durumda ekonomideki bu kötü gidişat.

Yeni rakamlar açıklandı, açlık sınırı 30 bin lirayı aştı, 30.327 lira oldu, yoksulluk sınırı 97.159. Şimdi, bu rakamlara baktığınız zaman, asgari ücrete zam oranları tartışılıyor ya, asgari ücrete yüzde 30 zam yapmanız bile asgari ücretli yüzde 2,8’le açlık sınırının altında bir oranla başlayacak hayatına, bu zammı yüzde 20’de tutarsanız eğer o zaman da yıl sonunu açlık sınırının yüzde 20 altında bitirecek.

Dedim ya az önce, ekonomi birinci önceliği idi vatandaşın ama artık adalet arayışı en az ekonomi kadar yüksek çıkıyor bütün araştırmalarda. Az önce Kars Milletvekili adliyelerde olan bu yolsuzluk ve can sıkıcı hadiselerden bahsetti. Ben de bir ilave yapayım: Büyükada’da emanete teslim edilmiş 12 silahtan 9’u kayıp, bununla ilgili soruşturma başlatılmış. Yani Büyükçekmece’deki kayıplardan bahsediyorduk, şimdi de Büyükada’da böyle bir olay olduğu bilgisini de sizlerle paylaşayım. Cumhuriyet Başsavcılığının suç eşyası ve emanet deposunda 12 adet ruhsatlı silahtan... Burası adliye ya, adliye, adliye; adliyeden bahsediyoruz.

Şimdi, hukukla ilgili sıkıntının varlığı büyük boyut şurası: Bakın, ben geçen gün de bahsettim, bir Tayfun Kahraman konusu var. Anayasa Mahkemesi esastan bozmuş, Anayasa Mahkemesi demiş ki: “Bu alınan karar esastan yanlıştır.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bundan önce Anayasa Mahkemesinin bozduğu kararların birçoğu usulle alakalı oldu, tutuklama şekliyle alakalı oldu ama bu sefer esastan bozulan karara 12. ve 13. Ağır Ceza, her ikisi de “Biz buna uymayacağız.” diyor. Şimdi, arkadaşlar, bakın “Anayasa Mahkemesi kararlarına uymayacağız.” demek Anayasa’nın hâkim olduğu bir ülkede Anayasa’ya kafa tutmaktır, anayasal düzene başkaldırmaktır. Böyle bir şey olabilir mi? Yani Anayasa’ya bireysel başvuru hakkını veren devlet Anayasa Mahkemesinden çıkan kararı uygulamıyorsa bunun ne anlamı kalır ya? Kaç yıl olmuş içeride ve bununla beraber daha onlarca, yüzlerce örnek var. Biz bunları milletvekili olarak gündeme getirmek zorundayız, bu ülkenin bir vatandaşı olarak gündeme

getirmek zorundayız, siyasetçi olarak gündeme getirmek zorundayız. Kimse yanlış anlamasın “Niye yargılanıyor?” demiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Herkes yargılanabilir, herkes soruşturmaya tabi tutulabilir ama herkes eşit yargılanır. Üstlerinin, bir yöneticinin... Astların attığı imzadan dolayı eğer siz üstlerini tutukluyorsanız, bir olayda öyle hareket edip başka bir olayda farklı hareket edemezsiniz. Burada yargı bağımsız hareket etmeli ve tarafsız olmalıdır.

Bunu da gündeme getirmek ve takipçisi olmak hepimizin görevidir diyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kavuncu.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Filiz Kılıç.

Buyurun Sayın Kılıç.

37.- *Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne, kendisinin Nevşehir'in Meclise gönderdiği ilk kadın vekil ve Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinin kurucu rektörü olmasına, 5 Aralık Türk kadınının seçme ve seçilme hakkını elde ettiği güne ilişkin açıklaması*

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kıymetli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri takip eden yüce Türk milleti; bugün 4 Aralık, yerin yüzlerce metre altında karanlığı kazıp yeryüzüne aydınlık getirenlerin günü. Bizim inancımızda alın teri mukaddesdir ama madencinin alın teri helal lokmanın en somut, en çetin hâlidir. Yüzleri kömür karası olsa da alınları daima aktır. Onlar bir avuç kömür için bir ömür veren isimsiz kahramanlardır. Bir anne, bir kadın ve bu milletin bir vekili olarak, sabah evden çıkarken “Hakkını helal et.” diyerek madene inen o yiğitlerin cesaretini saygıyla selamlıyorum. Soma’da, Ermenek’te, Amasra’da ve maden şehitlerimizi verdiğimiz her acı olayda yüreğimiz yandı. Gidenleri geri getiremeyiz belki ama onların emanetlerine sahip çıkmak, çalışanlarımızın can güvenliğini maliyet değil mecburiyet görmek boynumuzun borcudur. Vatanın bağrından bereket çıkaran tüm madenci kardeşlerimin 4 Aralık Dünya Madenciler Günü’nü kutluyor, kazasız belasız, bereketli ömürler diliyorum. Işığınız hiç sönmesin.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen aziz Türk milleti; yarın takvimler 5 Aralık gösterecek yani Türk kadınının kaderinin bizzat Türk devleti tarafından yeniden çizildiği o büyük günün yıl dönümü. Biz bugün o büyük günün arifesindeyiz, heyecanımız da gururumuz da şimdiden yüreğimize sığmıyor. Biliyorsunuz ki tarih kitapları genelde zaferlerin sadece son satırını yazar ama o zaferlere giden yolun ne kadar çetin olduğunu, o yolda ne emekler verildiğini en iyi biz biliriz. Bundan tam doksan bir yıl önce Gazi Mustafa Kemal Atatürk, dünyanın pek çok ülkesi daha kadının adını anmazken Türk kadınına “Gel, milletin kaderine sen de ortak ol.” demiştir. Bugün aynı zamanda gerçek demokrasiye geçiş günüdür bize göre çünkü toplumun yarısının kendisini yönetenleri seçme hakkının olmadığı, yönetimde söz hakkının bulunmadığı yerde demokrasiden bahsetmek mümkün değildir. Kıymetli milletvekilleri, bakın, bu asla bir lütuf değildi ve lütuf olarak hiçbir zaman da görülmemeli. Bu, cepheye mermi taşıyan, yoklukta aş kaynatan, erinin yanında dağ gibi duran Türk kadınına tarihin gecikmiş bir teşekkürüydü.

Bugün bu kürsüde karşınızda duruyor olmamın manası çok derindir. Ben Nevşehir’in, o güzel memleketimin Meclise gönderdiği ilk kadın milletvekiliyim; bunun altını çizmek isterim. Bunca yıldan sonra bir kadın milletvekili Orta Anadolu’nun ortasında bir şehirden çıkıyor. Bu sıfatı taşımak, inanın, benim için rozet taşımaktan çok daha ağır, çok daha kıymetli çünkü o kürsüye her çıktığımda Avanos’un toprağıyla uğraşan bacımın, Ürgüp’te Hacı Bektaş’ta dua eden ananın nefesini ensemde hissediyorum; onların sesi olmak, onların derdiyle dertlenmek boynumun borcu.

Ayrıca, Nevşehir’imizde Hünkâr Hacı Bektaş Veli’nin adını taşıyan üniversitemizin temeline ilk harcı koyan, o bozkurda bir ilim yuvasını sıfırdan, tırnaklarıyla kazıya kazıya inşa eden bir kurucu rektör olarak, bir Türk anası olarak çıktım yola. Dile kolay “Yapamazsın.” diyenlere “Kadın başına bu yükün altından kalkamazsın.” diye fısıldayanlara inat, o üniversitenin koridorlarında ayak seslerim, dersliklerinde hayallerim var. Üniversitemizi kurarken şunu gördüm: Bir kadın inandığı zaman önünde

ne dağlar durabilir ne de duvarlar. Bazen soruyorlar “Milliyetçi Hareket Partisinde kadın olmak nasıl bir şey?” diye. Ben de onlara diyorum ki: “Bizde kadın vitrin süsü değildir; bizde kadın, ocağın dumanını tütüren, devletin harcını karan, yeri gelince de Asena olup en öne atılandır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Kadının elinin değdiği yerde bereket vardır, nizam vardır, edep vardır.

Evet, değerli milletvekilleri, sözü fazla uzatmaya, süslü kelimeler kurmaya aslında gerek yok. Yarın 5 Aralık, Türk kadınının seçme ve seçilme hakkını elde ettiği gün. Başta cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere Türk kadınına inanan, güvenen ve yol açan tüm devlet büyüklerimizi rahmetle anıyorum. Yolumuz açık, alnımız ak, yarınlarmız aydınlık olsun diyor, bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulumuzu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kılıç.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Sezai Temelli.

Buyurun Sayın Temelli.

38.- *Muş Milletvekili Sezai Temelli'nun, hasta mahpuslara, cezaevi idare ve gözlem kurullarına, tutuklu Hakkâri Belediyesi Eş Başkanı Mehmet Sıddık Akış'a; 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne, MESEM'e, Türkiye İşçi Partili 16 gence, eğitimdeki şiddet krizine ve bu şiddetin kaynağına ilişkin açıklaması*

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine bir adaletsizlik klasiğiyle başlamak istiyorum. Evet, Türkiye’de böyle bir adaletsizlik klasiği var, neden bahsettiğimi tahmin ediyorsunuz: Cezaevleri, hasta tutsaklar; bunlar en önemli adaletsizlik konuları. Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevinde otuz yılı aşkın süredir mahpus olan Süreyya Bulut ve Dilek Öz, 2 kadın mahpus, çok ciddi hastalıkla boğuşmalarına rağmen maalesef tahliye edilmiyorlar; otuz yılı aşkın bir süredir. Bir başka hasta tutsaktan bahsedeceğim: Mehmet Sait Yıldırım, o da İzmir Buca Kırıklar Cezaevinde. O da otuz yılı aşkın bir süredir cezaevinde, birçok hastalığı var; KOAH, akciğer hastalıkları, boyun fıtığı, hipertansiyon, saymakla bitmiyor.

Türkiye’de 1.600’den fazla hasta mahpus var ama Komisyonunda on birinci yargı paketi var, bu yargı paketinin gündeminde bu konu yine yok, maalesef yok. Ve “Bu hasta mahpuslar otuz yılı aşkın süredir cezaevinde kalmalarına rağmen neden hâlâ cezaevindeler?” sorusunun yanıtı da idari gözlem kurullarının uygulamalarında saklı.

Bu kurullar âdeta bir gölge mahkeme. Bu gölge mahkemeler düşman hukukuyla hareket ediyor. Bu mahpuslar otuz yıl sonra bu kurulların karşısına çıktıklarında sürekli onlara “Pişman mısın?” sorusu soruluyor ve bekledikleri yanıtı alamayınca da iyi hâlli olmadıklarından dolayı sürekli cezaevinde tutulmaya devam ediliyorlar; bu kabul edilemez.

İdari gözlem kurulları meselesine artık bir çözüm üretme zamanı gelmiştir, bu keyfi uygulamalara son verme zamanı gelmiştir. Mahkemelerin üzerinde kendisini gören ve düşman hukukuyla ceza üreten bu kurulların artık sonlanması gerekiyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir başka adaletsizlik uygulaması da yine yargıda gerçekleşiyor. Biliyorsunuz, Hakkâri Belediye Eş Başkanımız Mehmet Sıddık Akış. Dün yine mahkemesi vardı, maalesef tahliye edilmedi. Hem de nasıl bir hukuksuzlukla karşı karşıyayız: Mehmet Sıddık Akış’ın yargılandığı davada mahkemenin verdiği karar Van Bölge Mahkemesi tarafından yani istinaf mahkemesi tarafından bozuldu. İstinaf mahkemesi dedi ki: “Siz böyle bir anlayışla yargılama yapamazsınız.” Yani ortada o denli hukuksuzluk söz konusuydu ki istinaf mahkemesi bunun altını çizdi ve kararı bozdu. Buna rağmen mahkeme dün ne yaptı? Tutukluluğun devamına karar verdi. Şimdi, öyle bir acayip işin içindeyiz ki biz bu yargı dünyasında. Bir kere bu ülkede Anayasa Mahkemesi kararını tanımayan mahkemeler var, bu ülkede istinaf mahkemesi kararını tanımayan mahkemeler var, bu ülkede aslında siyasetin almış olduğu kanunları, hayata geçirmiş olduğu kanunları tanımayan mahkemeler var. Şimdi ne olacak? Bunun sonu nereye varacak? Dolayısıyla, bu adaletsizliği ortadan kaldırmak adına yargının bir kere her şeyden önce en temel hukuk meselesinde en temel teamüllere, aslında en temel hukuk içtihatlarına uyması gerekir. Şimdi, burada böyle bir sorunla karşı karşıya kaldığımızda bu keyfiliği nasıl sonlandıracağız? Alın size bir düşman hukuku uygulaması daha.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 4 Aralık Dünya Madenciler Günü. Evet, bir kutlama günü değil aslında madencilerin bir hak arama günü çünkü bu ülkenin madencileri her gün madene indiklerinde canlı çıkabilmek için dua ediyorlar, yaşamda kalabilmek için dua ediyorlar çünkü Türkiye madenleri âdeta madenciler için katlanılması zor çalışma koşullarını ifade ediyor.

Tabii, Türkiye’de “maden sektörü” dediğimiz sektörün acımasızlığı bir kere her şeyden önce çok iyi bilinmek zorundadır. Her şeyden önce Türkiye’deki maden sektörü hem emekçi düşmanıdır hem de doğa düşmanıdır. Şimdi, biz hem doğayı hem madencileri aslında yaşama tutunduracak bir çözüm üretmek zorundayız yani adil bir geçiş programı üretmek zorundayız. Hem doğamızı koruyacak hem madencilerin hakkını koruyacak şekilde bir politika üretmek zorundayız artık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Bu madencilik anlayışıyla bir yanıyla doğa katlediliyor, bir yanıyla madenciler ölüyor. İşte Soma, işte Ermenek, işte Amasra; bunun gibi birçok olay hâlâ hafızalarımızda canlılığını koruyor. Dolayısıyla, hem doğamıza hem emekçiye sahip çıkacak adil bir geçiş programının zamanı gelmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün bahsetmiştik, Türkiye İşçi Partili 16 genç Millî Eğitim Bakanını protesto ettiler diye tutuklandılar. Gerçekten, bu protesto hakkının yok sayılarak bu öğrencilerin tutuklanması kabul edilemez. Kaldı ki MESEM konusunun ne olduğunu burada defalarca dile getirdik, savunulamaz bir şey dedik. Bir kere, çocuk işçiliği, çocukların iş cinayetleriyle karşı karşıya kalması, 85 çocuğun bugüne kadar bu yıl içinde hayatını kaybetmesi, çocuk sömürüsü, eğitim hakkının gasbı; bütün bunları defalarca burada dile getirdik...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - ...ama bunu duymayan, MESEM’leri övmeye devam eden, bu konuda toplumla, siyasetle inatlaşan bir Bakan var. Bu Bakan protesto edildi diye Türkiye İşçi Partili 16 öğrenci tutuklandı, kabul edilebilir bir şey değil.

Ama size eğitimde başka bir fotoğraf daha sunmak istiyorum: Şiddet. Evet, çok ciddi bir zorbalık krizi var. Kız öğrenciler kız öğrencileri dövüyor, birbirlerini döerken videoya çekiyorlar, yayımlıyorlar ve bunun üzerinden bir sosyal medya kampanyası yürüyor âdeta. Erkek öğrenciler erkek öğrencileri dövüyor, öğrenciler öğretmenleri dövüyor, öğretmen öğrencileri dövüyor; öğrenciler eve gidiyor, anne-babadan dayak yiyor. Ya, bir şiddet krizinin içindeyiz. Okullardaki bu şiddet krizi, okul önündeki yaşananlar, okul içinde yaşananlar artık eğitimde bir güvenlik sorununun olduğunu bize gösteriyor, artık eğitimde bir güvenlik krizinin olduğunu bize gösteriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son dakika...

Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Bununla ilgili atılması gereken adımlar ortadayken biz bunları gündeme getirdiğimizde bunları sorun olarak görüp çözüm üretecek bir Bakanlığı, bir iktidarı karşımızda göremiyoruz.

Bakın, bu şiddetin bir kaynağı da televizyonlar. RTÜK Halk TV’ye, İlke TV’ye, Tele1’e kafayı takacağına biraz da TRT 1’e kafayı taksa, o şiddet dizilerle karşı önlem alsa belki de çocuklarımız, öğrenciler bu etki altında kalmayacaklar diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Abdulhamit Gül.

Buyurun Sayın Gül.

39.- *Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül’ün, 7 Ekim 2023’ten bu yana Filistin’e, İsrail’in tutumuna ve Türkiye’nin Filistin’le dayanışmasına; 5 Aralık Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin yıl dönümüne, kadınların siyasete katılımının önemine ilişkin açıklaması*

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, sizleri ve Genel Kurulu, aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Filistin’de iki yılı aşkındır insanlığın vicdanını sarsan soykırımın ardından ateşkes ilan edilmesine rağmen hâlâ İsrail’in işgal tutumunun ve barbarca tutumunun devam ettiğini üzüntüyle görüyoruz. 7 Ekim 2023’ten bu yana 70.177 Filistinli kardeşimiz hayatını kaybetti, ayrıca 171 bin masum insan da yaralandı.

Türkiye’nin de yoğun diplomatik çabalarıyla, Sayın Cumhurbaşkanımızın her platformda Filistin’in, Gazze’nin bu haklı davasının yanında olduğu aktif yürütülen diplomasi sayesinde bir ateşkes 10 Ekimde sağlanmış olsa bile bunu hiçe sayan, dikkate almayan bir tutumun hâlâ devam ettiğini üzüntüyle görüyoruz. Ateşkesin ilanından itibaren 360 Filistinli kardeşimiz daha şehit edildi, 922 kişi yaralandı. Maalesef bu şiddeti kendisine akıl ve kılavuz edinmiş İsrail’in bu aymaz tutumu bütün dünyanın ve insanlığın gözünün önünde devam etmekte. Sadece Gazze değil, ayrıca Lübnan köylerinden Suriye’nin içlerine kadar her yeri ateş çemberine çeviren, Orta Doğu’da barışı dinamitleyen ve birliği, huzuru ortadan kaldırmaya yönelik bu tür pervasızlığın devam ettiğini hepimiz görmekteyiz ve inanıyoruz ki tüm bu baskının, tüm bu zulmün sona ermesi için insanlığın kenetlenmesi ve uluslararası mekanizmalarla birlikte ortak bir tavırla İsrail’in bu vahşetinin durdurulması elzemdir.

Türkiye olarak biz yine Filistin halkıyla, Gazze halkıyla dayanışmamızı yakından takip ediyor ve sürdürüyoruz. Bugüne kadar 14 uçak, 18 yıllık gemisiyle bölgeye insani yardım gönderdik. Yine, AFAD ve UNRWA’yla iş birliği içerisinde 65.273 ton un, gıda, battaniye, giyecekler ve ilgili tüm insani yardımları oradaki kardeşlerimize ulaştırdık, ulaştırmaya devam ediyoruz. Ayrıca, hastalık ve sağlık konusunda da onların yanında olmaya devam ediyoruz. Bölgeye 8 sahra hastanesi, 53 ambulans ve yaklaşık 250 ton tıbbi malzeme sevk ettik. Ayrıca, Sağlık Bakanlığımızın koordinasyonunda yine yaralı kardeşlerimizi Türkiye’de tedavi ettik, etmeye devam ediyoruz ve Türkiye olarak aziz milletimiz Gazze halkının her zaman yanında olmaya ve tüm kurumlarımızla yanlarında olmaya devam edecektir. Filistin özgür oluncaya kadar, Gazze özgür oluncaya kadar, bağımsız Filistin devleti kuruluncaya kadar Türkiye olarak 86 milyon Filistin halkının yanında olmaya devam edeceğiz.

Yarın 5 Aralık, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin yıl dönümü. Özellikle kadınların siyasete katılımı oldukça kıymetli. Siyasete kadınların ve gençlerin eli değdikçe siyasetin güzelleştiğine, siyasetin kalitesinin, çitasının çok arttığına inanıyoruz ve özellikle Sayın Cumhurbaşkanımızın, Genel Başkanımızın gerek milletvekili gerek belediye meclisi gerek belediye başkanlığı olsun tüm bu organlara kadınların ve gençlerin aktif katılımı noktasında çok önemli destekleri olmuştur ve bu konuda somut adımlarımız olmuştur. 2002 seçimlerinde Meclisteki kadın milletvekili sayısı sadece 24 iken bugün -2023 seçimlerinde- bizim AK PARTİ olarak toplam 51 milletvekilimizle temsil oranı yüzde 18,75’e, toplam 118 milletvekilimizle de temsil oranı yüzde 19,93’e yükselmiştir. Bu, Cumhuriyet tarihinin en yüksek oranıdır. Bu anlamda bu artışı, kadınların siyasetteki seçilme oranlarının artmasını çok kıymetli buluyoruz. Elbette Türkiye’de seçime yönelik, kadınların seçilmesine yönelik çok büyük dramlar da yaşandı. Seçildiği hâlde başörtülü olduğu için burada yemin ettirilmeyen, seçilmiş milletvekilliği hakkı elinden alınan ayıplı demokrasi günlerine Türkiye şahit oldu ve bu milletin iradesiyle seçilen kadınların burada temsil edilemediği, inandığından dolayı, inancından dolayı başını örtenlerin siyasette etkin olamadığı eski Türkiye alışkanlıklarını sona erdirdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Bugün kim, nasıl inanıyorsa inandığı şekliyle yaşıyor ve bu inandığı şekilde hayatını sürdürme noktasında engelleri ortadan kaldırarak kadın temsilini ve inanç özgürlüğünü de yine ayrıca güçlendirmiş olduk.

Bugün 2 kadın milletvekilimiz; Grup Başkan Vekili olarak Özlem Zengin Başkanımız, Leyla Şahin Usta Başkanımız, yine Filiz Kılıç Hanımefendi, burada Gülistan Koçyiğit Hanımefendi... Ve temsil anlamında kadın temsili de çok kıymetli. Özellikle Leyla Şahin Başkanımız -bildiğiniz gibi- başörtülü olduğu için -yine ayrı bir dram- eğitim hakkı elinden alınan bir milletvekili arkadaşımız. Bugün geline bu noktada ülkemiz adına elbette özgürlüklerin önünün açılması noktasındaki bu temsiller, kadının temsiliyetinin güçlü olması ve inancın önünde, özgürlüklerin önünde engellerin kaldırılmış olması da sevindiricidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Elbette daha güçlü olması gerektiğine inanıyoruz. Kadınların ve gençlerin AK PARTİ’de siyaset yapma noktasında güçlü bir şekilde katkılarını bekliyoruz. Kadın eli değdikçe, gençlerin enerjisi siyasete ne kadar nüfuz ederse o kadar siyaset güzelleşecek, siyasetin üslubu daha iyi olacak. Kadın elinin değdiği her yer, bu anlamda katkısı elbette siyasetin de kalitesini daha artıracaktır diyorum. Tekrar bu vesileyle bu günü kutluyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Gül.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ali Mahir Başarır.

Buyurun Sayın Başarır.

40.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü’ne, Millî Eğitim Bakanını protesto eden 16 öğrenciye, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, sanatla ve sanatçıyla uğraşılması gerektiğine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 4 Aralık Dünya Madenciler Günü. Ne yazık ki maden işçilerimiz para hırsı uğruna sömürülüyor. Madencilerimizin ne canı ne de hakkı korunuyor. Denetimsizlikten, gerekli önlemleri almamaktan dolayı 2 binden fazla maden işçimiz hayatını kaybetti. Evet, yer altı kaynaklarımız zengin, bunlardan mutlaka faydalanmak durumundayız ama biz iş güvenliği ve iş sağlığı açısından nitelikli hâle gelmeliyiz. Hayat ile ölüm arasında çalışan madencilerimiz maalesef ki bugün büyük sıkıntılar yaşıyor. Az önce bir milletvekili 5 bin istihdamın yapıldığını söylemiş, güzel ama 2 binin üzerinde maden işçisi ölmüş. Bizler iş güvenliğini sağlayıp iş kazalarını önlemeliyiz çünkü bu insanlar çok zor şartlarda çalışıyor, gün yüzü görmüyor, hayatları tehlikede. İş kazası riskini en aza indirmekle mükellefiz. Ben bir kez daha Madenciler Günü’nü kutluyorum, onların ölmediği, iş kazasının yaşanmadığı günleri diliyorum.

Evet, dün konuştuk, MESEM’i, Millî Eğitim Bakanını protesto eden öğrenciler tutuklandı, 16 öğrenci tutuklandı. Bakın, burada Sercan Gökoğlu, Boğaziçi Üniversitesi mezunu; Zeynep Tekin, Marmara Üniversitesi, 20 yaşında; Pelin Yıldız, Marmara Üniversitesi; Elif Akın, Boğaziçi Üniversitesi; Nevin Tekin, İstanbul Üniversitesi; Merve Akyel, İstanbul Üniversitesi; Atakan Özsan, Boğaziçi Üniversitesi; yine, Burak Siperli, Boğaziçi Üniversitesi. Ya, bunlar bizim çocuklarımız, Türkiye’de üniversite sınavlarında ilk 100’e girerek bu okullara geldiler. Bu çocuklar bizim geleceğimiz. Ya, neden bu çocukları bu kadar kolay bir şekilde tutukluyoruz? Protesto haklarını kullanmışlar, Millî Eğitim Bakanını protesto etmişler. Vallahi, Millî Eğitim Bakanı protesto edilmeyi hak ediyor mu? Hak ediyor. Uygulamaları yanlış, söylemleri yanlış, eylemleri yanlış, kaldı ki bu çocuklar beni de partimi de protesto edebilir, partinin önüne gelip eylem yapabilir, anayasal bir hak ama maalesef ki arkadaşlar, çok kolay tutuklama kararı veriliyor. Şimdi, bu 16 çocuk cezaevinde. Belki beraat edecekler, belki gerçekten suçları yok -ki bana göre yok, bir kez daha söylüyorum- ama geri dönülmesi imkânsız zararlar veriyor bu tutuklama kararları. Bunun önüne bu Meclis geçmeli, bu hâkim ve savcılar bu kadar keyfi bir şekilde bu ülkenin gençlerini, siyasetçilerini, sanatçıları, gazetecilerini tutuklamamalı. Ya, buna bir düzenleme yapalım. Hadi bakalım, tutuklama kararı verdi, üç ay yattı, üç ayın sonunda beraat etti, bu tazminatı rücu edelim hâkime. Versin bakalım o tazminatı cebinden, bu kadar kolay tutuklama kararı verebilir mi? Bakın, ülkeye yazık oluyor. Bu kararlar Anayasa Mahkemesinden, AİHM’den dönüyor ama maalesef ki tamamen siyasi saiklerle bu kararlar veriliyor. Hakaretten insanlar tutuklanıyor. Bakın, bana yapılan bir hakareten dolayı dava açsam inanın takipsizlik kararı verilir. Aynı şey, kimse kimseye hakaret etmesin, söylemden dolayı bir Bakana tutuklama kararı veriliyor. Bana da size de protesto hakkını kullanan, eleştiri hakkını kullanan insanlar tutuklanmasın. 16 genç, Türkiye’nin en iyi üniversitelerinden mezun ama bugün cezaevinde. Olmuyor. Aynı şey, bakın, Fatih Altaylı kararında -bir kez daha söylüyorum, şu anda sağlığında ciddi sıkıntılar olduğunu duydum- hüküm verildi. Ya, niye tutuyoruz? İstinafi var, Yargıtayı var, Anayasa Mahkemesi var, AİHM’i var. Tutuksuz yargılansa ne kaybedilecek; Adalet Bakanlığının, HSK’nin, adaletlin pulları mı dökülecek? Hayır. İtibar kazanacak ama maalesef ki geldiğimiz durum içler acısı. Olmuyor arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bakın, bir daha söylüyorum: Adaleti düzeltmezsek, yargı kararlarını gerçekten uygulanabilir hâle getirmmezsek -vicdanları yaralıyor- bunun çözümünü burada

bulmazsak Türkiye bir felakete gidecek. Haksız hukuksuz, keyfî tutuklamalara karşı hep beraber yasama organı bir düzenleme getirelim.

Şimdi ben yine söylüyorum, bu bir dakikalık konuşmalara cevap vermek istemiyorum ama Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan... Çocuklarımıza pitbull cinsi bir köpek saldırmış, evlatlarımıza geçmiş olsun diyorum. Maalesef ki bu köpekler sahipleri tarafından hiçbir kontrol altına alınmadan sokaklarda gezdiriliyor, insanlara saldırıyor, insanları yaralıyor, çocukları yaralıyor ve ölümcül darbeler vurabiliyor. Buna önlem alalım, yasaklansın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Gerçekten, pitbull ya da benzeri köpekleri sokaklarda bulundurmak ağır bir suç olsun. Ağızlık takmıyorsun, korumuyorsun; bak, çocukları yaralamış. Bunu da Mecliste sağ olsun, milletvekili dile getirmiş ama şu cümlelerle: “CHP’nin tiyatrocü Belediye Başkanı...” Ya, ne güzel, bir tiyatrocü Belediye Başkanı olmuş, bir sanatçı Belediye Başkanı olmuş. “O çocukların yarası tiyatrodaki makyajlara benzemez.” diyor; ya, bu nasıl bir itham arkadaşlar? Bak, gerçekten ben bunu eleştiriyorum.

Dün de burada bir arkadaşımız “Artist!” dedi. Yahu, artist olmak suç değil, bunlar sanatçı ama bir “artist” kelimesini, “Tiyatro yapma.” cümlelerini hakaret olarak kullanmayalım. Bunlar gerçekten doğru şeyler değil.

Bakın, doğru bir eleştiri getirmiş pitbull konusunda, benim de evlatlarım var, onların başına gelse aynı şeyleri hissederim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bitiriyorum, son cümlem.

BAŞKAN - Evet, son dakika...

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - ...ama “tiyatrocü Belediye Başkanı” “yüzündeki makyaj”lar, bunlar doğru değil ya da “Burada bir kötü tiyatro oynanıyor.” Hayır, tiyatro iyi bir şey. “Artist!” E, Kadir İnandır iyi bir artistti, Türkan Şoray iyi bir artistti ama “Gelip de artistlik yapma!” deme. Bana hakaret edeceksen etme de başka bir sıfat, başka bir kelime bul.

Sanatla uğraşmayalım, sanatçıyla uğraşmayalım. Burada sanatçıların sayısı ne kadar fazla olursa burada gerginlik de kavga da o kadar az olur.

Teşekkür ediyorum.

İyi çalışmalar diliyorum arkadaşlarıma.

BAŞKAN - Ben de teşekkür ediyorum.

Sayın Kanko...

41.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko’nun, Cumhurbaşkanlığına 2026 yılı için teklif edilen bütçeye ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Cumhurbaşkanlığına 2026 yılı için teklif edilen bütçe 21 milyar 286 milyon. Bu ne demek biliyor musunuz? Bu bütçe kabul edilirse sarayın günlük harcaması 58 milyon TL yani saray bir günde 3 milyon değerinde 19 dairenin parasını harcıyor. Milyonlarca vatandaşımız evinin kirasını ödeyemezken saray bir günde 19-20 daire parasını yiyor. Peki, aynı gün bu ülkenin vatandaşları ne yapıyor? Markette indirim kovalıyor, emekli 14 bin lirayla yaşamaya çalışıyor, gençler geleceğini yurt dışında arıyor, çalışanlar ek iş yapmadan ay sonunu getiremiyor. Vatandaş kemer sıkarken saray kemer gevşetiyor, harcamayı da milletin sırtına yüklüyor. İşte, bu nedenle diyorum ki bu bütçe toplumsal adalet açısından asla kabul edilemez.

BAŞKAN - Sayın Tahtasız...

42.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız’ın, Çorum’da bir savunma sanayisi şirketinin işçilerine ve Kırkdilim Tüneli’ne ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Az önce Çorum’dan bir haber aldım, Arca Savunma Sanayisinde çalışan işçilerimiz, 200 civarında işimiz maalesef yedikleri yemekten zehirlenmiş, gıda zehirlenmesi olmuş. İnşallah sağlıkları iyidir,

acil şifalar diliyorum ve bu anlamda da gıda sektöründeki denetimlerin daha da sık yapılmasını temenni ediyorum.

Evet, 2016 yılında 3 milyon 746 bin liraya ihale edilen Kırkdilim Tüneli maalesef “2018 yılında açılacak.” denilmesine rağmen kırk yalan hikâyesine döndü. 2022 yılında “Işık göründü.” diyen Bakan Karaismailoğlu’ndan sonra Oğuzhan Kaya Vekilimiz de, “Söz verdik, Rabb’imin izniyle Kırkdilim Tüneli’ni 2023 yılının Haziran ayında açacağız.” dedi ama maalesef bu da bir yalan hikâyesine döndü. “2024’te açıyoruz...” “2025’te açıyoruz...” En son, Bakan Uraloğlu da verdiğimiz soru önergesine cevap olarak “2026 yılında açacağız.” dedi. İnşallah burası açılır ama burası...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Koca..

43.- Mersin Milletvekili Perihan Koca’nın, MESEM’e ve 16 TİP’li öğrenci ile 4 öğretmene ilişkin açıklaması

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum.

Ülkemizde bu yıl iş cinayetlerinde yaşamını yitiren çocuk işçi sayısı en az 85 iken Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin patronlarla Mesleki Eğitim Zirvesi’nde buluşarak MESEM projesiyle patronlara ucuz çocuk emeği sundu ve “Tüm eleştirilere inat sektörlle iş birliği yapmaya devam edeceğiz.” dedi. Yusuf Tekin’in “eleştiri” dediği çocukların canıdır. MESEM’ler çocuklar için bir ölüm makinesine dönüşmüştür.

Bu ölüm makinesini durdurmak için MESEM’leri protesto ettiği için tutuklanan 16 TİP’li öğrenci ve ters kelepçeyle gözaltına alınan öğretmen arkadaşlarımız derhâl serbest bırakılmalıdır.

Çocukları bu kanlı sermaye düzenine kurban etmenize izin vermeyeceğiz.

BAŞKAN - Sayın Işık Gezmiş...

44.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş’in, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün Türk kadınına seçme ve seçilme hakkı tanınmasının yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ulu Önder’imiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün Türk kadınına seçme ve seçilme hakkı tanınmasının yıl dönümünü gururla kutluyoruz. Cumhuriyet kadınları olarak bu büyük mirasa sahip çıkıyor, yaşamın her alanında kadınların eşit ve güçlü temsili için mücadelemizi kararlılıkla sürdürüyoruz. Eşit, adil ve özgür bir Türkiye’yi kadın-erkek omuz omuza yeniden inşa edeceğiz.

Bu topraklarda yetişmiş bir cumhuriyet kadını ve memleketim Giresun’un seçilmiş ilk kadın milletvekili olarak “Dünyada her şey kadının eseridir.” diyen Ulu Önder’imiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ü saygı ve minnetle anıyorum. Daima Ata’mızın yolunda, devrimlerinin ışığında yürümeye devam edeceğiz.

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.48

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.29

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 25'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

V.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkanı İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 20 milletvekili tarafından, kamu çalışanlarının insan onuruna yaraşır bir ücret düzeyine kavuşturulması için alınacak tedbirlerin ve yapılacak düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla 4/12/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4/12/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/12/2025 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya

İstanbul

Grup Başkanı

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkanı Bülent Kaya ve 20 milletvekili tarafından, kamu çalışanlarının insan onuruna yaraşır bir ücret düzeyine kavuşturulması için alınacak tedbirlerin ve yapılacak düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla 4/12/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 4/12/2025 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; ekonomik krizin, memur ve emeklinin yaşadığı derin yoksulluğun ve kamu çalışanlarının eriyen maaşlarının araştırılması amacıyla verdiğimiz Meclis araştırması önergesi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye ekonomisi “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” inadıyla başlayan ve bugün “Rasyonel zemine dönüyoruz.” denilmesine rağmen faturası hâlâ halka kesilen ağır bir buhranın içindedir. Çarşıda pazarda,

markette etiketler saatlik değişirken iktidarın TÜİK eliyle açıkladığı bastırılmış enflasyon rakamları memurun ve emeklinin sofrasındaki ekmeği küçültmeye devam etmektedir. İktidarın “Memura müjde!” manşetleriyle duyurduğu oransal zamlar daha memurun cebine girmeden eriyip gitmektedir. Bugün gelinen noktada memur maaşlarına yapılan artışlar bir zam değil, geçmiş aylarda yaşanan kaybın eksik bir telafisinden ibarettir. Hükümetin ekonomi yönetimi, sermayeye kepçeyle dağıttığı kaynakları iş memura gelince çay kaşığıyla ölçmektedir.

TÜRK-İŞ ve bağımsız araştırma kuruluşlarının Kasım 2025 verilerine göre, 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı 29.828 TL’ye, yoksulluk sınırı ise 97.159 TL’ye yükseldi. Bir zamanlar “orta direk” olarak anılan devlet memuru bugün artık yoksulluk sınırının çok altında, açlık sınırının ise kıyısında yaşam mücadelesi vermektedir.

Eskiden emeklilik bir hayaldi, şimdi ise bir kabaşa dönüştü. Öyle bir hâle geldik ki beş emekli bir araya gelip bir yoksul etmiyor. Bu vahim tablo, memur maaş grafiğinin de hızla eriyen emekli maaşına benzemeye başladığını ve literatüre artık “memur yoksulluğu” kavramının girdiğini acı bir şekilde göstermektedir. Memur maaşlarına yapılan düzenlemeler ise bütüncül ve kapsamlı bir perspektifle yapılmamaktadır. Memurların bir bölümünün mağduriyetleri giderilirken geniş kesimler açlık ve yoksulluk sınırının altında maaş almaya devam etmektedir. Kariyer uzmanları ve müfettişlerin bir kısmının özlük haklarında iyileştirmeler yapılırken taşra uzmanları, denetmenler, kamu mühendisleri, kamu avukatları, yerel yönetim çalışanları, şehir plancıları gibi kariyer personelinin önemli bir kısmı kapsam dışı bırakılmıştır.

Yarın Dünya Mühendisler Günü. Bu vesileyle kamu mühendislerine özellikle bir parantez açmak istiyorum. Özellikle kamu mühendisleri 2012 yılında asgari ücretin 4-4,5 katı maaş alırken bugün asgari ücretin 2,5-3 katı maaş aldıklarını buradan kayıtlara geçirmek istiyorum. Bir doktorun yaptığı ameliyattan sorumlu olduğu gibi, bu ülkenin yollarından, köprülerinden, binalarından sorumlu olan, o projelere imza atan ve kamuya kazandırdığı yapılardan aynı şekilde sorumlu olan kamu mühendislerini küştürdünüz. Artık imza atmaktan imtina edecek duruma getiren bu maaş rejimi acilen düzeltilmelidir diyoruz.

Kamu alışanlarının belini büken en büyük adaletsizliklerden biri de vergi sistemidir. Memur, maaşını daha eline almadan kaynağında kesilen vergilerle mağdur edilmektedir. Yılbaşında verilen cüzi zamlar aylar ilerledikçe bir üst vergi dilimine girilmesi nedeniyle devletin kasasına geri dönmektedir. Hükümet, enflasyon değerlerini yeterince dikkate almadığı için çalışanların maaşlarına yapıldığı iddia edilen zam artışları yetersiz kalmaktadır. Ocak ayında alınan maaşın enflasyon karşısında değer kazanması gerekirken maaş vergi dilimi yüzünden haziranı, temmuzu görmeden kuşa dönmektedir. Holdinglerin milyonlarca vergi borçlarını silerken oldukça cömert davranan irade maalesef memurun alın terinden kesilen vergiyi kutsal olarak addetmektedir. Bu sistemin adı vergi adaleti değil bordrolu çalışanı cezalandırma sistemidir. Hükümet vergi sistemindeki adaletsizliği düzeltilmediği için toplum nezdinde “Maaşlara zam yapıldı.” algısı ortaya ıkırsa da aslında vergi yoluyla vermiş olduğu zamlardan daha fazlasını geri almaktadır. Bir yanda kirasını ödeyemediği için büyükşehirlerden kaçmaya çalışan, çocuğunun beslenme çantasına peynir koyarken eli titreyen kamu emekçisi, diğer yanda “İtibardan tasarruf olmaz.” diyerek lüks makam araçlarından inmeyen, şatafat içinde yaşayan bir azınlık vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN - Buyurun, devam edin.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

2024’ün ikinci yarısında ve 2025’in beklentilerinde reva görülen yüzde 10-12 bandındaki artışlar gerçek enflasyonun yüzde 100 hissedildiği bir ortamda aklımızla alay etmekten başka bir şey değildir. ay-simit hesabıyla iktidara gelenler bugün maalesef memuru çay ve simide muhtaç etmiştir. Ülkemizde kronikleşen ekonomik kriz, kontrolden çıkan enflasyon ve durdurulamayan hayat pahalılığı neticesinde memurların alım gücünün olağanüstü düzeyde erimesi, maaşların daha hesaba yatmadan “vergi dilimi” adı altında kaynağında kesilerek buharlaşması ve ortaya çıkan yeni memur yoksulluğu kavramının nedenlerinin araştırılarak kamu çalışanlarının insan onuruna yaraşır bir ücret düzeyine kavuşturulması amacıyla verilen önergemize desteklerinizi bekliyor ve gelin, hep beraber bu memur

yoksulluğu utancını birlikte temizleyelim diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu.

Buyurun Sayın Türkoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Plan ve Bütçe Komisyonunda gündeme alınan ve Meclise sevk edilen önergeyle genel müdürlerden daire başkanlarına, kurum başkanlarından müfettiş ve uzmanlara kadar pek çok birimde üst düzey yönetici, kariyer meslek gruplarına 30 bin liraya kadar ek mali artış yapılması karara bağlandı ve bundan sonra çarşı karışı yani AK PARTİ yine çarşafa doladı işi. Meselenin aslı şu, şöyle izah edelim: Aslında, memlekette topyekûn 5 milyon üzerinde kamu çalışanını siz öylesine yokluğa, açlığa mahkûm ettiniz ki henüz daha toplu sözleşme ağustos ayında bittiği hâlde şimdi kendiliğinizden “En azından bir kısmına bu yoksulluk sınırının üzerinde ücret verelim.” dediniz. Fakat eksik bıraktığınız konu şu oldu: Memlekette kamu çalışanlarının ve emeklilerin bir kısmı farklı bir enflasyona, bir kısmı diğer başka bir enflasyona mı tabii? Bu memleketin amiri, memuru, öğretmeni, çalışanı, polisi, herkes bu enflasyonun altında ve yoksulluk sınırının altında, açlık sınırının biraz üzerindeki ücretlerle perperişan değil mi? Perişan. Neden o zaman ayırt edip bunun yalnızca bir kısmına bu zammı yapıyorsunuz? Bu, kabul edilecek bir zam değildir. Doğrudur, ihtiyaç vardır, yapılmalıdır. Ancak aslanan kademeli bir şekilde bütün kamu çalışanlarına yani enflasyonun altında inim inim inleyen bu çalışanlara da bu zam oranlanarak kademeli bir şekilde verilmelidir. Kimlere verilmelidir? Yani, katma değer yaratan fabrika, şantiye, enerji santralleri, ulaşım, imar gibi iş yerlerinde görev yapan teknik elemanlara, kamu mühendislerine, öğretmenlere, akademik personele, doktorlara, sağlık personeline, ülkemizi iç ve dış müdahalelere karşı koruyan güvenlik güçlerine, tarım, orman projelerinde çalışanlara, Maliye ve SGK gibi yoğun çalışma gerektiren birimlerde görev yapan personellere, hasılı ayırım yapmaksızın bütün kamu çalışanlarına, Meclisteki bizim danışmanlarımız dâhil hepsine verilmelidir çünkü gerçekten, hepsi hem bu enflasyonun, hayat pahalılığının altında, bu yoksulluk sınırının altında, açlık sınırının biraz üzerindeki ücretlerle yaşamaya gayret ediyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Tamamlayayım.

BAŞKAN - Buyurun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - O nedenle öneriyi destekliyoruz efendim. Kamu çalışanlarının... Bu anlamda bu zam bir de itirafı ortaya çıkardı. Dediler ki: “Evet, biz memleketteki nitelikli bürokratları bile yokluğa, açlığa mahkûm ettik.” sözünün itirafı olmuştur iktidar partisi açısından.

Öneriyi destekliyoruz. Topyekûn bütün kamu çalışanlarına bu zammın kademeli bir şekilde verilmesini talep ediyor, heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Işıkver...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

45.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver'in, Maden Tetkik Arama Kurumunun Elâzığ'da yaptığı iki keşfe ilişkin açıklaması

SEMİH IŞIKVER (Elâzığ) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Memleketim Elâzığ'ın Karakoçan ilçesinde 2018 yılında 800 metre derinlikte, yine, ilimizin Cıpköy mevkinde 2019 yılında 1.200 metre derinlikte Maden Tetkik Arama Kurumu tarafından bulunarak çıkartılan yüksek mineral değerine sahip jeotermal kaynak sularının tespiti yapılmıştır. 43 derece sıcaklığa, 60 ve 90 litre/saniye akış kapasitesine sahip özelliğiyle hem jeotermal sağlık yatırımına hem de seracılığa uygun olan bu iki keşif hâlen atıl durumdadır. Elâzığ'ımızın turizm ve tarım alanında yeni bir soluk kazanacağı aşikâr olan bu iki doğal kaynağının uygun projelerle ekonomimize kazandırılması şehrimizin ortak beklentisidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

V.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkanı İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 20 milletvekili tarafından, kamu çalışanlarının insan onuruna yaraşır bir ücret düzeyine kavuşturulması için alınacak tedbirlerin ve yapılacak düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla 4/12/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Sayın Mahmut Dindar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye’de kamu emekçileri tarihin en yoksul, en itibarsız dönemini yaşamaktadır. Ülkenin en eğitilmiş insanlarını alıp ömürlerini kamu hizmetinde geçirmesini bekliyoruz ama insan onuruna yakışır bir iş ve yaşam şartlarını sunamıyoruz. AKP iktidarı devlet memurlarını güvencesiz, yoksul ve itibarsız hâle getirmiştir; yıllarca atama bekleyen üniversite mezunu pırıl pırıl gençleri yoksulluk sınırının altında ücretlerle çalışmaya mahkûm etmiştir. Bugün SGK ve PTT başta olmak üzere birçok kamu kurumunda en düşük maaş 50 bin lira bile değilken 25 bin lira kira ödemek zorunda kalan emekçiler var. Hayatının baharında olan bu gençler bu ücretlerle nasıl bir yaşam kuracak? Memurlar bir yandan kendi kredi borcu, kira, faturayla mücadele ederken öte yandan iş yerinde liyakatsizlik ve kayırmacılık, mobbinglerle de mücadele ediyor. Görevde yükselme sınavlarında adaletsizlik var. Hizmet içi eğitimde yurt içi ve yurt dışı görevlendirmelerde torpil var. Binlerce kamu emekçisi yasal haklarını kullanmak istediğinde iktidarın yandaş sendikasına üye olmaya zorlanıyor. AKP bu ülkede sarı sendikacılığı kurmuş istiyor. Sağlık iznini, tayin hakkını kullanmak isteyen emekçiler MEMUR-SEN’e üye olmaya zorlanıyor. Memurlar kaybederken MEMUR-SEN üye kazanıyor, memur yoksullaşırken MEMUR-SEN yöneticileri milyonluk oluyor.

Değerli halkımız, AKP’nin yandaş sendikası hazineden fonlanmaktadır. MEMUR-SEN üye sayısı 1 milyonun üzerindedir. MEMUR-SEN 2025 yılında hazineden 5 milyar TL fazla aidat desteği almıştır. Yani yeri gelmişken, memurların bu aidatlarıyla Cumhurbaşkanı kadar maaş alan bu sendika ağaları da bir sorundur. Bu sendikalarda bir kast sistemi kurulmuş durumdadır. Üst tabakanın memurun hâlinden haberi yoktur. Enflasyon yüzde 44 iken memura yüzde 15 zammı kabul eden de bu anlayıştır. MEMUR-SEN iktidar desteğiyle tüm iş kollarında yetkilidir ama etkili değildir, olamaz da.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MAHMUT DİNDAR (Devamla) - Herkes bilmelidir ki toplu iş sözleşmelerinde memurları enflasyona ezdiren, yoksullaştıran MEMUR-SEN ve AKP iş birliğidir. Memuru kirasını ödeyemez duruma getiren politikalar AKP ve MEMUR-SEN ortaklığıyla açığa çıkmıştır. MEMUR-SEN kendi üyeleri KHK’lerle ihraç edildiğinde sahip çıkamamıştır, kamudaki fişleme ve iftiralara karşı tek ses çıkarmamıştır. Bugün bile taşra teşkilatında iktidarın haksızlıklarını yürütenler hep bu sendikalardır.

Sonuç olarak şunu ifade edeyim: Kira, gıda, ulaşım ve enerji fiyatlarının hızla arttığı bir dönemde memur ve emekli maaşları eriyor, kamu emekçileri ve emeklileri ay sonunu getirebilmek için ek iş yapmak zorunda kalıyor. Mesleki saygınlık ve sosyal güvence vaadiyle tercih edilen kamu hizmeti bugün çalışanları geçim baskısı altında tüketen bir alana dönüşmüştür diyor, teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Malatya Milletvekili Sayın Veli Ağbaba.

Buyurun Sayın Ağbaba. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında YENİ YOL Grubunun araştırma önergesini desteklediğimizi ifade etmek istiyorum.

Değerli AK PARTİ’li arkadaşlar, değerli milletvekilleri; siz milleti yoksullukta eşitlediniz. Eskiden kız istemeye gittiğin zaman “Oğlun ne iş yapar?” derlerdi, memursa büyük bir avantaj elde ederdi, şimdi memura kız vermiyorlar sayın milletvekilleri, memura kız vermiyorlar.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Kız istemek nedir ya! Kız vermemek nedir ya! Bu ne biçim bir kavram ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bakın, öyle bir şey oldu ki eskiden doktoru...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Cinsiyetçi bir söylem!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Evet, cinsiyetçi bir yaklaşım, başka türlü ifade edeyim.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Değiştirin.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Peki, değiştirdim, sözümü geri aldım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, eskiden doktor, mühendis üst gelir grubundaydı, şu anda TÜRK-İŞ’in rakamlarına göre onlar da yoksulluk sınırının altında yaşıyor.

Bakın, biraz önce gelirken Yunus Emre Hocama, milletvekili, annen ne kadar maaş alıyor dedim. Emekli maaşı daha önce 4 katı alıyormuş asgari ücretin, şu anda asgari ücret seviyesinde maaş alıyor.

Bir de bakın, bir sözünüz var, “En düşük memur maaşını 22 bin TL seviyesine yükseltiyoruz. Maaşlardaki bu artışları otomatik olarak memur emeklilerimize de yansıtıyoruz, milletimize hayırlı olsun.” demiş. Kim demiş? Seçim döneminde, 11/5/2023’te Sayın Recep Tayyip Erdoğan demiş. Şimdi bu sözü verdiniz ve tutmadınız. Buna ne denir, buna ne denir? Buna siyasi üçkâğıtçılık denir. (CHP sıralarından alkışlar) Milleti kandırdınız.

Değerli arkadaşlar -o kadar kaybı var ki- bakın, otuz ayda emekli memurun kaybı tam 414.948 TL; memurun durumu kötü, memur emeklisinin durumu çok daha kötü. Otuz ayda emekli memurun cebinden tam 414 bin lira para çalmışsınız. Yeni başlayan en düşük memur maaşı 50.500 lira, otuz yıl çalışıp emekli olan bir memurun maaşı ise değerli milletvekilleri 22.670 TL. En düşük emekli maaşının en düşük memur maaşına oranı yaklaşık yüzde 45’e geriledi. Allah aşkına, insanlar emekli olur mu? 65 yaşına kadar insanlar emekli olmuyor.

Çok sık gittiğimiz, sayenizde yol yaptığımız Silivri Cezaevi var; Silivri Cezaevine gidiyoruz, oradaki infaz koruma memurları emekli olamıyor. Niye? Aldığı maaş 50-60 bin lira civarında, emekli olduğu gün maaşı 20 bin liraya, 25 bin liraya düşüyor. Cezaevi müdürünün maaşı yarı yarıya düşüyor. Eskiden, bakın, bir rakam vereceğim, hep 2002’yi örnek alıyorsunuz ya, 2002’de en düşük maaş 392 TL, ortalama memur maaşı 578 TL; fark yüzde 47. Şu anda en düşük emekli maaşı 50 bin lira, ortalama memur maaşı 57 bin lira yani en düşük maaşın yüzde 12 üzerinde. Kariyer memurluklarının ünvanları, maaşları gitgide düşmeye devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Devamla) - Başkanım, hemen tamamliyorum.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Sözlerimin başında söyledim, burada Profesör Doktor Mühip Kanko var, gözlerinin içine bakarak söylüyorum: Bakın, değerli arkadaşlar, bir profesör 97.500 TL maaş alıyor, 97.500 TL; doçent 83.626 lira; öğretim görevlisi 76.000 lira maaş alıyor. 2015 yılında yani bundan on yıl önce bir profesör maaşıyla, Mühip Hoca söyledi, 190 kilo dana eti alabiliyorken şimdi 130 kilo et alabiliyor. Yıllar önce profesör asgari ücretin 7 katı maaş alırken şimdi ancak 4 katını alıyor. Bir profesör üç beş kuruşu kenara koyayım derse durum vahim. On yıl önce 36 çeyrek altın alırken bu yıl 10 çeyrek altın alıyor. Bir dönem 101 maaşla alınan bir ev bugün 172 maaşla; 12 maaşla alınan bir araba ise 23 maaşla alınabiliyor. Profesörü yoksul, mühendisi yoksul, doktoru yoksul, avukatı yoksul.

Değerli arkadaşlar, maalesef, bakın, Ankara Hukuku bitiren bir öğrenci...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Devamla) - ...Ankara Hukuka 3 bin sıralamayla girmiş bir öğrenci asgari ücretle iş bulamıyor. Türkiye’yi getirdiğiniz durum bu; bu da sizin eseriniz, eserinizden utanın. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Yaşar Kırkpınar.

Buyurun Sayın Kırkpınar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, ekonomimiz üzerinde epeyce zamandan beri hem küresel hem de ulusal anlamda baskılar söz konusu. Özellikle pandemi, savaşlar, ABD, Çin, Rusya arasındaki ve özellikle ABD arasındaki ticaret çekişmeleri...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Herhâlde bir tek bizim ülkede...

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) - ...depremin etkisi gibi tüm bu olumsuzluklara rağmen uygulamış olduğumuz ekonomi programına baktığımızda iyi çalıştığını rahatlıkla ifade edebiliriz. Özellikle başta turizm olmak üzere ihracat rakamlarımız, büyüme oranlarımız, CDS verilerimiz, gayrisafi millî hasılamız, dünya ticaretinden aldığımız pay, yine ihracatımızın kilogram başına düşen değeri ve katma değer oranındaki artış oranı, rezervlerimizdeki iyileşme, borç stokumuzun düşüklüğü; tüm bu değerlere baktığımızda birçok dünya devletinden de pozitif ayrıştığımızı burada bir kere daha ifade etmek istiyorum. Bu, programımızın çalıştığını ve etkilerinin giderek hissedildiğini bize gösteriyor.

Diğer taraftan, yıl sonu turizm rakamları 64 milyar doları aşacak diye umut ediyoruz. Yine, pazartesi açıklanan büyüme rakamlarına baktığımızda ekonomimiz yirmi bir çeyrektir kesintisiz bir şekilde büyümesini sürdürüyor; bu senenin üçüncü çeyreğinde yine 3,7 büyüdük. OECD ülkeleri arasında bu anlamda 4'üncü, G20 ülkeleri arasında da 5'inci olarak yerimizi aldık.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yani memurların durumuna ne zaman geleceksiniz? Memurlar, memurlar!

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) - Yine, makine ve teçhizat yatırımlarına baktığımızda ise üretime ilişkin umutlarımız daha da artıyor.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Çalışanların ücretleri, konu bu, bu!

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) - Yıllıklandırılmış millî gelirimizin 1,5 trilyon doları aştığını da huzurlarınızda ifade etmek isterim.

Bir diğer önemli gelişme, ülkemizin risk primi 233 baz puana gerileyerek son yedi yılın en düşük seviyesine ulaştı.

Yine, dün açıklanan kasım ayı enflasyonuna baktığımızda 0,87 gelmiş olması da önemli bir veri. Mal enflasyonu yüzde 18 seviyelerine indi, hizmet enflasyonundaki düşüş devam ediyor.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bu 30 bin lirayı bütün memurlara verecek misiniz? Bir sadede gelin ya!

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) - Deprem konutları ve sosyal konut projelerine de baktığımızda inşallah kiralardaki bu enflasyon düşüklüğünü de yakın bir zamanda göreceğiz.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - Enflasyonun düşmesi değil, kiralarda düşmesi önemli, 50 bin lira kira ödüyor millet.

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) - Değerli arkadaşlar, bu güzel haberleri önümüzdeki günlerde inşallah hep birlikte duyacağız ve hissedeceğiz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Memur da güzel haber bekliyor.

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) - Vergi dilimleriyle ilgili kısaca şunları ifade etmek isterim ki vergi dilimi dediğimiz şey, ücretlilerin gelir dilimleriyle ilgili vergi kesintisi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin.

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) - Bu gelir tarifi her yıl yeniden değerlendirilme oranına göre güncelleniyor. Bu yasal bir kesinti, bu oran enflasyon oranına göre belirleniyor. Biz daha önce yaptığımız düzenlemeyle tüm ücretlilerden asgari ücrete karşılık gelen kısmı da vergi dışında tutmuştuk, bu iyileştirme devam ediyor. Asgari ücret her yıl enflasyonun üzerinde artıyor, burada bir iyileşme söz konusu. Ayrıca, bu vergi diliminden etkilenen ücretliler için yemek, yol, kreş gibi birtakım istisnalar da devam ediyor.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Memurlar onu sormuyor, bu 30 bin lirayı verecek misiniz? Hangilerine vereceksiniz, bir cevap verin?

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) - Dolayısıyla, millî gelirimiz arttıkça tüm ücretliler, emeklilerimiz, tüm ülke insanımız inşallah bu refahtan faydalanacak ve yarımlar inşallah bugünlerden daha iyi olacak diyor, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Sayın Başkanım, karar yeter sayısı aranmasını talep ediyoruz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Ya, memurun yoksulluğuna girmeden bitirdi konuşmayı.

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunup karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Çorum'un Bayat ilçesinin çeşitli liselerinden gelen öğrencilere ve velilere "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Çorum'un Bayat ilçesinin çeşitli liselerinden gelen öğrencilerimiz ve velilerimiz dinleyici locasında Genel Kurulu izlemektedir; kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

V.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı ve 19 milletvekili tarafından, kalıcı yaz saati uygulamasının ekonomik katkısının güvenlik açısından doğurduğu risklerin insan psikolojisi ve biyolojik ritim üzerindeki etkilerinin araştırılması amacıyla 5/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

4/12/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/12/2025 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı ve 19 milletvekili tarafından, kalıcı yaz saati uygulamasının ekonomik katkısının, güvenlik açısından doğurduğu risklerin, insan psikoloji ve biyolojik ritim üzerindeki etkilerinin araştırılması amacıyla 5/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 4/12/2025 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Sayın Selcan Taşcı.

Buyurun Sayın Taşcı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konumuz, bir kere daha, kalıcı yaz saati uygulamasındaki ısrarı iktidarın. 2024 bütçesi görüşülürken, 2025 bütçesi, 2026 bütçesi görüşülürken hem Komisyonunda hem Genel Kurulda bizatihi ilgili bakanlara da ifade ettik uygulamanın yanlışlığını, şimdi de karanlık sabahların başlaması vesilesiyle karanlıkta

uyanmanın, karanlıkta çalışmanın, eve, okula, işe karanlıkta gidip gelmenin toplum için nasıl bir zulme dönüştüğünü, her sabah yeniden gördüğümüz ve bizzat da yaşadığımız için ve mutsuzluğunu pekiştirecek bir tek yeni nedene ihtiyacı olmayan yani aslında yeterince mutsuz olan sorunlu bir topluma bu zulüm neden reva görülür anlayamadığımız için şansımızı bir kere daha denemek, aslında sizlere de milletin derdiyle hemhâl olduğunuzu göstermek için bir şans daha vermek istedik. Gelin, bu defa hep beraber soralım: Kalıcı yaz saati uygulamasına neden ısrar ediyorsunuz? Neden tıp dünyasına, neden bilim dünyasına direnmekte ısrar ediyorsunuz? Bakanlığın çeşitli cevapları var aslında bu soruya, diyorlar ki: “Avrupa Parlamentosunun bu yönde bir tavsiye kararı var ve Avrupa Birliği de 2026 için bunu istiyor.” Şimdi, Avrupa Birliği hukukun üstünlüğüne de riayet etmemizi istiyor mesela, Danıştayın bu konuda bir iptal kararı var, onu uygulayalım o zaman o kadar uyursak her tavsiyelerine. Adil yargılama hakkının da çiğnenmemesini istiyor Avrupa Birliği ya da AİHM kararlarının da uygulanmasını istiyor yani sanki her tavsiyelerine uyuluyor da bu gerekçeyle çıkılıyor milletin karşısına ya da deniyor ki: “İTÜ’nün raporu var, son derece bilimsel.” E, hani nerede diyoruz, bu sefer de “Bilimsel gizlilik var.” diyorlar.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - İTÜ’de öyle bir bölüm de yok.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Raporu değil, sadece yönetici özetini gösteriyorlar. Yine, deniyor ki: “Uzmanlardan görüş aldık.” Elektrik Mühendisleri Odasının buna karşı açıklaması var, Petrol Mühendisleri Odasının karşı açıklaması var, psikologların “Biyolojik saatimize uymuyor; depresyonu, intiharı tetikliyor.” diye karşı açıklaması var, eğitimcilerin “Dikkat eksikliğine yol açıyor, eğitim başarısı düşüyor.” diye karşı açıklaması var, doktorların “D vitamini alımını engelliyor, hastalık riski artıyor.” diye karşı açıklaması var, finans dünyasının “Uluslararası işlemlerde senkronizasyon sorununa yol açıyor.” diye karşı açıklaması var. Kim bu uzmanlar, merak ediyoruz yani bu dayatma bizi Suudi Arabistan’la aynı saat dilimine sıkıştırıyor ama bizim Arabistan’la, Birleşik Arap Emirlikleri’yle, Mısır, Fas gibi ülkelerle ihracatımızın toplamı sadece Almanya’yla olan kadar etmiyor.

Bir de karanlık saatte yürümenin zaman zaman karar vericiler nezdinde tacizi, tecavüzü, şiddeti meşrulaştırabildiği bir ülkede yaşıyoruz biz. Dolayısıyla kadınların “İşe gelip giderken tehlikede hissediyoruz.” gibi bir endişeleri var, ailelerin artan servis kazalarından dolayı çocuklarının can güvenliğiyle ilgili endişeleri var.

En temel gerekçe, bu uygulamayla enerji verimliliği sağlandığı yönünde. O zaman neden enerji açığını kapatmak bir yana daha da açılmasına sebep olduk bu uygulamayla yıllardır? Aydınlıktan tasarruf etmenin birkaç enerji şirketinden başka görülüyor ki kimseye faydası yok aslında. Gelin, bu defa önergeye kabul oyu verin, Bakanlığı yanlıştaki ısrarından hep birlikte döndürelim.

Değerli milletvekilleri, yarın Türk kadınının seçme ve seçilme hakkını kullanabilir hâle getiren Anayasa değişikliğinin de 91’inci yıl dönümü. Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu eliyle Mecliste de bir tören düzenlendi bugün bu sebeple ama törende bir şey eksikti, arkaya devasa bir fon yapılmıştı ama bugünün mimarı olan Atatürk’ün ne adı vardı o fonda ne sanı vardı ne fotoğrafı vardı. Ben kimseye haksızlık yapmak istemem, hem Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Mahinur Özdemir Göktaş’a hem KEFEK Başkanı Sayın Çiğdem Erdoğan’a en azından kendi konuşmalarında bu saygısızlığa ortak olmadıkları, Atatürk’ü anmaktan imtina etmedikleri için teşekkür ediyorum ama kurtardığı, kurduğu ülkede Atatürk’ün adının anılmasının teşekküre değer hâle gelmesine sebep olanları da kınıyorum. Aynı törende, aynı şekilde Atatürk’ün ismi de cismi de yer almadığı için, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı mesajında bir kere bile “Atatürk” demediği için geçen yıl da göstermiştik biz bu tepkiyi. Geçen yılki bütün ikaz ve itirazlara rağmen bu yıl da Atatürk’ten tek bir iz bulundurmamak o salonda artık hata değil kasıttır; kasıt olarak görürüz biz bunu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - 10 Kasım’da Atatürk’ün resmi Meclise de asılmadı.

BAŞKAN - Buyurun.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Türk kadınının seçme ve seçilme hakkını, medeniyet timsali sayılan birçok Batılı ülkeden onlarca yıl önce kullanmasını sağlayan Mustafa Kemal Atatürk’le ne kadar gurur duyuyorsak, aradan geçen doksana bir yılda Türk kadının siyasette temsil oranında Avrupa ortalamasının altında, Latin-Orta Amerika ortalamasının altında, Asya-Pasifik ortalamasının altında, Afrika ortalamasının altında kalmasını sağlayan zihniyetten de aynı derecede utanıyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Sayın İrfan Karatutlu.

YENİ YOL GRUBU ADINA İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öneri İYİ Parti tarafından verildi, açıklayacağım, destekliyoruz. Cumhuriyet Halk Partisi verseydi desteklemezdim; az önce karar yeter sayısı istiyoruz, karar yeter sayısında ne Divanınız müdahale ediyor ne kimse müdahale ediyor; biz kendi başımıza çaldık, oynadık. Bu yanlış bir uygulamaydı, bunu da buradan söylemek istiyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

2016'dan bu yana kalıcı yaz saati uygulaması yaşanmakta. Hükümet kararın enerji tasarrufu sağlama amacıyla olduğunu söylüyor ancak bugün geldiğimiz noktada hem bilimsel veriler hem de sahadaki gerçekler bunun aksini gösteriyor. Enerji Bakanlığı 2016-2024 arasında 11 milyar kilovatsaat tasarruf sağlandığını açıklamış. Şimdi, İTÜ'nün 2016'da bir raporu var "Yaz Saati Uygulaması Güneş Işınımı, Güneşlenme Süresi ve Elektrik Tasarrufu" diye bir şey. Enerji Bakanlığı diyor ki: "Bu rapora göre biz kâr ediyoruz." "Bu raporu açın." diyorlar, "Bu raporu açmıyoruz kamuoyuna." diyor. "Ama burada biz kâr ettiğimiz için..." diyor. Rapor açılmamış 2016'dan bu yana, rapor böylece gizli tutuluyor. Elektrik Mühendisleri Odası ne diyor? "Burada herhangi bir tasarruf yok, tüketim azalmamış tam tersine yüzde 12'den fazla artmıştır. Bakanlığın açıkladığı tasarruf rakamlarıyla fiili tüketim arasında çelişki var." diyor.

Bir sağlıkçı olarak, tıp doktoru olarak insan sağlığıyla, çocuklarımızın gelişimiyle, vatandaşların güvenliğiyle uygun mudur; biyolojik ritimle uygun mudur, uyku süresini kısaltmak kalp damar hastalığı yapıyor mu, diyabeti tetikliyor mu, D vitamini eksikliği yapıyor mu diyoruz. Tabii ki yapıyor, bütün bunları gecenin bu saatinde uyanmak yapıyor. Uyku düzensizliği ve erken uyanmanın kalp krizini yüzde 24 kadar etkilediği yönünde birtakım çalışmalar var, tabii ki onu da söylemek isteriz. Yine, çocuklarımızın erken saatte kalkmalarının melatonin hormonuyla da ilişkili olduğu, melatonin hormonu eksik salgılanan çocuklarda öğrenme güçlüğüne ve dikkat bozukluğunun olduğu da yayınlarda söyleniyor. Güvenlik endişemiz ayrı bir şey tabii ki.

Burada başka devletler bu işi yapmış mı? Rusya yapmış, üç yılda geri dönmüş; Amerika, İngiltere yine aynı şekilde dönmüş. Bizim doğu ile batı arasında bir saat on altı dakikalık bir süreç var. Ben niye bunda inat edildiğini anlamıyorum. O zaman bir teklifte bulunuyorum: Bu güzel bir şeyse biz niye saat sekizde gelmiyoruz? Türkiye Büyük Millet Meclisinde de başlayalım yaz saati uygulamasının böyle çok faydaları varsa. Bütün çocuklarımızı, bütün bebelerimizi yollara döküyoruz; saat sekizde gelelim, birkaç gün deneyelim bunu; Meclisimizde nasıl bir sonuç olur, onu da görmüş oluruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Ya saat ikide gelemiyorlar.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Doğru söylüyorsunuz.

BAŞKAN - Buyurun.

İRFAN KARATUTLU (Devamlı) - Tabii ki yani sonuçta bu kadar faydası olduğu söylenen bir uygulama -hepimiz de buradayız- kalkalım erkenden, saat yedide filan yollara dökülürüz, sekizde de burada olalım, çalışalım, daha fazla çalışalım.

Dolayısıyla enerji tasarrufu sağlayıp sağlamadığı şeffaf biçimde ortaya konmayan; uygulamanın sağlık, eğitim, güvenlik ve ekonomik etkileri bilimsel yöntemlerle açıklanmayan, incelenmeyen bir durumun incelenmesi taraftarıyız ve bu sebepten öneriye destek veriyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Perihan Koca.

Buyurun Sayın Koca. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen değerli halkımızı bir kez daha Türkiye Büyük Millet Meclisinden saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, malumunuz, 2016 yılından itibaren "kalıcı yaz saati uygulaması" diye neresinden tutarsak tutalım elimizde kalan bir garabet uygulama bu memleketin başına ne yazık ki

musallat edilmiş vaziyette. Dokuz yıldır inatla ve ısrarla “enerji tasarrufu” adı altında bu memleketi karanlığa boğmaya devam ediyorsunuz. Bakın, bu garabet uygulama yüzünden çocuklar gün doğmadan yollara dökülüyorlar; işçiler, emekçiler, gün yüzü görmeden, gün ışığı görmeden cehennemî koşullarda çalışmak durumunda bırakılıyorlar; kadın cinayetleri bu kadar artmışken kadınlar karanlık sokaklarda güvencesizlikle boğuşuyorlar, tehdit ediliyorlar. Yani uydurduğunuz tasarruf masallarının bedelini yine emekçi, yoksul milyonlar ödüyor.

Güya “tasarruf” adı altında uyduruktan teyyare bir söylem geliştirmişsiniz ama bakıyoruz, ortada tasarruf masarruf yok; tam tersine, bu ülkenin mühendislerinin, bu ülkenin bilim insanlarının, akademisyenlerinin defalarca çeşitli raporlarla, çeşitli araştırmalarla, verilerle ortaya koyduğu üzere enerji tüketiminde artış var. Mesela, Elektrik Mühendisleri Odası enerji kullanımında bu uygulamayla beraber yüzde 12’lik bir artıştan söz ediyor çünkü bu uygulama daha fazla enerji kullanımına ve işçiler, emekçiler için astronomik faturalara yol açıyor.

Peki, dokuz yıldır ısrar kıyamet uygulanan bu uygulamadan kimler memnun diye bakacak olursak işin ucunda yine enerji şirketlerinin olduğunu görüyoruz, elektrik dağıtım şirketlerinin müthiş kâr oranlarıyla bayram ettiğini görüyoruz bir kez daha. Resmen, alenen bu memleketin, bu yurttaşların gözlerinin içine baka baka elektrik dağıtım ve üretim şirketlerini zengin etmek için milyonların yaşamını yok ediyorsunuz.

Bakın, bu uygulama halk sağlığını bozuyor değerli arkadaşlar, bir halk sağlığı sorunuyla karşı karşıyayız. Bu uygulamayla sabah işe, okula gitmek zorunda kalan milyonların biyolojik ritmi bozuluyor. Uzmanlar sabah karanlıkta uyanmanın vücudun melatonin üretiminin gecikmesine neden olduğunu ifade ediyorlar; yine, uyku-uyanıklık döngüsünün bozulmasına neden olduğunu ifade ediyorlar; vücut iç saati bozuma uğradığı için doku ve hücre bozukluklarının yaşandığını ifade ediyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

PERİHAN KOCA (Devamla) - Yine, aynı şekilde, uzmanlar diyabet hastalıklarının, hipertansiyon hastalığının, kalp ve kanser hastalıkları vakalarının arttığını ifade ediyorlar ama ne yazık ki her şey bu kadar açık ve netken, dokuz yıldır birçok bilimsel itiraz ortaya koyulmuşken bu uygulamada inat edilmeye, ısrar edilmeye devam ediliyor. Görüyoruz ki bu ısrarın tek bir nedeni var, o da iktidarın göz bebeği olan elektrik şirketleri, o elektrik şirketlerinin kârı.

O yüzden bir kez daha ifade ediyoruz: Bu uygulama sermaye seviciliğinden başka bir şey değildir. Bu uygulama akıl dışıdır, mantık dışıdır, bilim dışıdır, halk düşmanıdır ve derhâl kaldırılmalıdır. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) ÇEŞİTLİ İŞLER (Devam)

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Hatay’ın Samandağ ilçesinden gelen muhtarlara “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Hatay’ın Samandağ ilçesinden gelen muhtarlarımız şu an dinleyici locasında Genel Kurulu izlemektedir; Divan olarak kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

V.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı ve 19 milletvekili tarafından, kalıcı yaz saati uygulamasının ekonomik katkısının güvenlik açısından doğurduğu risklerin insan psikolojisi ve biyolojik ritim üzerindeki etkilerinin araştırılması amacıyla 5/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Sayın Mühip Kanko. Buyurun Sayın Kanko. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, biz, AK PARTİ hükümetlerinin bazı kanunlarda ısrar ettiklerini biliyoruz ama gerçekten toplumun tüm feryatlarına rağmen, herkesin söylemesine rağmen, herkesin dikkat çekmesine rağmen bu kalıcı yaz saati uygulaması hâlâ ısrarla devam ettiriliyor. 2016'da başladı biliyorsunuz. Tasarruf yapılmış mı? Hayır. Yani bilim adamları açıklıyor bunu, tasarruf yok ama ben bugün tasarrufundan bahsetmiyorum, onu teknik insanlar söyleyebilir ama bir sağlıkçı olarak sağlık üzerine olan etkilerinden bahsedeceğim. Ağır zararı var. Biliyorsunuz nüfusumuzun çoğunluğu Marmara Bölgesi'nde yaşıyor. Buralarda çocuklar zifiri karanlıkta okullarına gitmek zorunda kalıyorlar. Çocuklar âdeta sabah değil gece yarısında uyanıyorlar. Bir hekim olarak açıkça söylüyorum: Gün doğmadan hayata başlamak insanın biyolojik ritmini bozduğu gibi, psikolojisini çökertir, ruh sağlığını bozar; bu, bilimsel bir gerçeklik. Vatandaşlarımız karanlıkta kendilerini güvende hissetmediklerini söylüyorlar. Çocuklar korkuyor, aileler endişeli, anneler uykusuz ve babalar yorgun.

Peki, sonuç ne oldu? Son yıllarda hep konuşuyoruz, antidepresan ilaç kullanımının arttığını. 2010'larda her 100 kişiden 3'ü antidepresan kullanırken bugün maalesef 100 kişiden 6 kişi kullanıyor yani bunun da buna katkısı olduğu bilimsel bir gerçek. Piyasaya sürülen antidepresan miktarı özellikle pandemiden sonra 10 milyon kutu arttı. Dolayısıyla, bunun üzerindeki etkisi çok büyük.

Yetmiyor, tansiyonu artırıyor, kalp hastalıklarını tetikliyor, şekeri yükseltiyor ve uyku bozukluğu yapıyor, D vitamini üretimini azaltıyor; hormonal dengeyi bozuyor, şişmanlığa, obeziteye, inmeye neden oluyor; biyolojik ritmi bozuyor, sirkadiyen ritmi bozuyor. Nobel Tıp Ödülü, 2017 yılında, DNA'nın bozulduğuna yani eğer rahat bir uyku alamazsanız, düzeniniz bozulursa DNA'nın bozulduğuna dair çalışma nedeniyle bilim insanlarına verildi. Dolayısıyla, DNA'nın bozulması insanlarda kanserlerin artmasına neden oluyor. Soruyorum: Bu kadar yan etkisi, bu kadar etkisi ortaya çıkmış bir problem den neden vazgeçmiyoruz? Bu inadin bedelini çocuklar ödüyor tabii, kadınlar ve emekçiler ödüyor. Bu yanıltan derhâl dönülmeli çünkü trafik ve iş kazaları da çok fazla artıyor. Melatonin dengesi bozuluyor, melatoninin dengesi bozulduğu için, tabii ki uyku düzeni bozulduğu için çocukların gelişmeleri sağlıklı olmuyor.

Kış saati uygulaması geri gelsin, bu yanıltan derhâl döñülsün; çocukların, ailelerin, kadınların, emekçilerin psikolojisiyle daha fazla oynanmasın çünkü sağlıklı uyku her zaman sağlıklı yaşamın devam etmesi için mutlaka gerekli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MÜHİP KANKO (Devamla) - Onun için, bu Meclis halkımızın sağlığını korumak zorunda. İnât için değil, siyaset için değil, rant için değil, insan için var bu Meclis, çocuklar için var ve gelecek için var. Bu kararı derhâl gözden geçirip geri çekmenizi istiyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Sayın Mestan Özcan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi hakkında AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bizleri izleyen kıymetli vatandaşlarımızı ve Gazi Meclisimizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Kalıcı yaz saati uygulaması üzerinden Hükümetimizin enerji politikaları eleştirilmek isteniyor. Biz de elbette eleştiriyi memnuniyetle dinleriz fakat eleştirinin hakkaniyetli, bilimsel ve bütüncül olması gerektiğini de hatırlatmak isterim.

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Bir sürü bilimsel veri verdi ya!

MESTAN ÖZCAN (Devamla) - Yaz saati uygulaması, sadece Türkiye'nin değil AB ülkelerinin, Amerika'nın, Kanada'nın, Körfez ülkelerinin yıllardır tartıştığı ve çoğunun dönem dönem uyguladığı bir sistemdir. Bu uygulamanın esası vatandaşımızın konforunu arttırırken, enerji verimliliğini de gözetmektir.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Siz sadece enerji verimliliğini gözetiyorsunuz.

MESTAN ÖZCAN (Devamla) - Bakanlığımızın verileri çok açıktır: 10 milyar kilovatsaat tasarruf.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sadece enerji verimliliğini gözetiyorsunuz; çocukları gözetmiyorsunuz, insanları gözetmiyorsunuz!

MESTAN ÖZCAN (Devamla) - Bu, lafla öyle inkâr edilecek bir rakam da değildir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Arkadaş, ışık yakarak nasıl tasarruf yapılıyor ya?

MESTAN ÖZCAN (Devamla) - Bu, milyonlarca hanenin bir aylık enerji tüketimine denktir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Düşmeyi açıyorsun, ışık yanıyor.

MESTAN ÖZCAN (Devamla) - Gelelim asıl meseleye: Bugün burada sadece bir saat tartışılmıyor. Biz Türkiye'nin enerjisini, üretimini, bağımsızlığını da konuşuyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Bilimsel veri arıyorsanız tabielerin basın açıklamasına bakın.

MESTAN ÖZCAN (Devamla) - Birileri yalnızca saat konuşurken biz dünyanın en büyük enerji dönüşüm projelerini hayata geçiriyoruz, Gabar'da günde 37 bin varil petrol üretiyoruz.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Gabar ne alaka Allah aşkına ya?

MESTAN ÖZCAN (Devamla) - Karadeniz gazı bugün 2 milyon haneye bedelsiz ulaştırılıyor. Akkuyu Nükleer Güç Santrali Türkiye'nin elektrik ihtiyacının yüzde 10'unu karşılayacak. Güneş ve rüzgârda Avrupa'nın en hızlı büyüyen ülkelerinden biri olduk.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - İnsan sağlığının önemi nedir burada?

MESTAN ÖZCAN (Devamla) - Daha çok yeni, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde enerji verimliliğine 1 milyar dolar yeni yatırım paketi müjdelendi. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Bütün bunlar olurken yalnızca saate bakılıp oraya takılı kalmak biraz haksızlık değil mi?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Çocuklara soralım.

MESTAN ÖZCAN (Devamla) - Bakın, bugün, Sayın Cumhurbaşkanımızın vizyonu sayesinde Türkiye, artık, enerjide dışarıya bağımlı bir ülke de değil. Enerji ticaret merkezine dönüşen, üretimini artıran, boru hatlarını yöneten bir ülke hâline geldik. Bakınız, bugün, Avrupa doğal gazının kaderi, Ankara'nın, İstanbul'un, hatta Trakya'nın kararlarına bağlıdır.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Çocuklar aç, ne olacak? Ya, siz enerji hattını yönetiyorsunuz ama çocuklar karanlıkta okula gidiyorlar.

MESTAN ÖZCAN (Devamla) - Bu tablo, on beş yirmi yıl önce bile hayal edilemiyordu. Şimdi, bize "Vatandaş karanlıkta kaldı." deniliyor.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Evet!

MESTAN ÖZCAN (Devamla) - Vatandaş karanlıkta değil tam aksine AK PARTİ'nin vizyonuyla aydınlanan bir Türkiye'de yaşıyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bugün, Türkiye'nin her sokağında LED aydınlatmalar var, her okulun önünde güvenlik tedbirleri var, her evde enerji verimli cihazlar varsa bakın, bu, AK PARTİ'nin planlaması sayesindedir. Biz, meseleleri böyle parçacı değil bütüncül olarak değerlendiririz.

Yaz saati uygulaması elbette bilimsel olarak incelenebilir, veriler güncellenebilir, buna hiç kimse de karşı değildir. Ancak enerji yönetimini yalnızca "gün doğdu, gün battı" çizgisine indirgemek Türkiye'nin geldiği noktayı görmemektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Ama dünya bunun üzerine kurulu; dünya, güneş ve ay dengesine göre kurulu. Sizin dünya sistemi güneşin doğuşu ve batışına göre kurulu.

MESTAN ÖZCAN (Devamla) - Biz işimize bakıyoruz, biz, Türkiye'nin enerjisini 2053 Net Sıfır Emisyon vizyonuna, yerli üretime, stratejik bağımsızlığa taşıyoruz. Önümüzde ıslıl ıslıl bir yol var, bu yolun adı "Türkiye Yüzyılı"dır.

Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Karanlıkta kaldı.

BAŞKAN - Selçuk Bey, buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Efendim, yoklama talebimiz vardır, bir toplantı yeter sayısı talebimiz vardır.

BAŞKAN - Önerinin oylamasından önce yoklama talebi vardır.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İYİ Parti grup önerisi oylamasından önce yoklama (toplantı yeter sayısı) talep ediyoruz.

Selçuk Özdağ

Muğla

BAŞKAN - Yoklama talebinde bulunan arkadaşlarımla isimlerini okuyup salonda bulunup bulunmadıklarını arayacağım.

Selçuk Özdağ? Burada.

İrfan Karatutlu? Burada.

Mehmet Karaman? Burada.

Şerafettin Kılıç? Burada.

Kani Torun? Burada.

Mustafa Kaya? Burada.

Birol Aydın? Burada.

Sema Silkin Ün? Burada.

İdris Şahin? Burada.

Medeni Yılmaz? Burada.

Necmettin Çalışkan? Burada.

Selçuk Türkoğlu? Burada.

Lütfü Türkkan? Burada.

Selcan Taşcı? Burada.

Yavuz Aydın? Burada.

Şenol Sunat? Burada?

Yüksel Arslan? Burada.

Mehmet Akalın? Burada.

Buğra Kavuncu? Buradan.

Orhan Sümer? Burada.

II.- YOKLAMA

BAŞKAN - Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.25

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.47****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 25'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

II.- YOKLAMA

BAŞKAN - İYİ Parti grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

V.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

2.- İYİ Parti Grubunun, Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı ve 19 milletvekili tarafından, kalıcı yaz saati uygulamasının ekonomik katkısının güvenlik açısından doğurduğu risklerin insan psikolojisi ve biyolojik ritim üzerindeki etkilerinin araştırılması amacıyla 5/11/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

3.- DEM PARTİ Grubunun, İstanbul Milletvekili Celal Fırat ve arkadaşları tarafından, Suriye'de Arap Alevilere yönelik saldırıların araştırılması amacıyla 4/12/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclis Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4/12/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/12/2025 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

4 Aralık 2025 tarihinde İstanbul Milletvekili Celal Fırat ve arkadaşları tarafından (15269 grup numaralı) Suriye'de Arap Alevilere yönelik saldırıların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet

Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 4/12/2025 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Celal Fırat. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA CELAL FIRAT (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Suriye’de, tüm dünyanın gözü önünde, Alevilere yönelik, insanlığın vicdanını derinden yaralayan ağır bir katliam yaşanmaktadır. Bu yaşananlar spontane bir şiddet değil, planlı, örgütlü, sistematik bir yok etme politikasıdır. İnsanlar topluca katledilmekte, diri diri yakılmakta, teslim olanlar infaz edilmektedir. Kadınlar kaçırılmakta, kaybedilmekte, işkenceye, tacize, tecavüze uğramaktadır. İnsanlar yurtlarından sürülmekte, evlerine, topraklarına ve hafızalarına el konulmaktadır.

Bu vahşet, yalnızca Alevilerin yoğun olduğu sahil bölgeleriyle sınırlı değildir, Suriye’nin birçok şehrinde ve kırsalında aynı acımasızlıkları sürdürmektedirler. Arap Alevilerin kutsal mekânları, türbeleri, ziyaretgâhları bombalanmaktadır. Bu mekânlarda hizmet eden insanlar infaz edilmektedir. Düşmanlaştırıcı, aşağılayıcı, nefret yüklü söylemlerle Alevilere yaşam hakkı tanınmamaktadır. Bu yaşananların adı açıktır; bu, uluslararası hukuk bakımından bir insanlık suçudur. Suriye’deki Alevi katliamı, tarih boyunca biriktirilmiş nefretin, ötekileştirmenin ve inanç temelli düşmanlığın en çıplak tezahürüdür. Bu saldırılar, yalnızca Suriye’de yaşayan Alevilere değil, Türkiye’de ve dünyanın dört bir yanında yaşayan tüm Alevi topluluklarına büyük bir acı ve endişe yaşatmaktadır çünkü biz bu coğrafyanın hafızasına kazınmış acıların tanığıyız. Bu katliamı meşrulaştırmak amacıyla kullanılan “Baas atığı” “Esad uzantısı” gibi ifadeler hakikatin çarpıtılmasından başka bir anlam taşımamaktadır. Geçmişin siyasal hataları, faturası Alevilere çıkarılamaz, çıkarılmamalıdır. Alevileri suçlayan bu katliama zemin hazırlayan her söylem; failleri aklayan, bu vahşeti meşrulaştıran bir nitelik taşımaktadır. Daha vahimi ise şudur: Suriye’de Alevilere yönelik yürütülen bu yok etme politikasının ülkemizde de belirli çevrelerce karşılık bulduğunu acı bir şekilde görmekteyiz. Sosyal medyada Alevilere yönelik nefret söylemi, hedef gösterme girişimleri, katliam çağrıları büyük bir hızla artmaktadır.

Bu nedenle soruyoruz: Şam yönetimiyle yoğun diplomatik temaslarda bulunan Türkiye, Suriye’deki bu katliam karşısında neden sessizdir? Bu sessizlik bir onay anlamına mı gelmektedir? Alevilerin katledilmesini çağırıştıran paylaşımları yapanlar hakkında neden etkin bir soruşturma başlatılmamaktadır? Neden nefret söylemi, şiddete teşvik edenler korunmakta ya da gözmezlikten gelinmektedir?

Sayın milletvekilleri, biz Aleviler Koçgiri’den Dersim’e, Maraş’tan Çorum’a ve Sivas’a uzanan acı bir tarihin evlatlarıyız. Zorunlu göçlerin, sürgünlerin, sistematik asimilasyon politikalarının muhataplarıyız. Bu nedenle biliyoruz ki bugün kullanılan söylemler, yapılan hedef göstermeler tesadüf değildir; bu söylemler bir uyarı, bir mesaj niteliğindedir.

Suriye’deki Alevi katliamının Türkiye’de meşrulaştırılması, alkışlanması veya cezasız bırakılması ülkemizdeki tarihsel nefretin köklerini bir kez daha görünür kılmaktadır. Bu nefret yalnızca Alevileri değil, bu ülkenin barışını, demokrasisini, birlikte yaşama iradesini tehdit etmektedir. Bu nedenle bir kez daha altını çizmek istiyorum: Alevilere yönelik nefret, ayrımcılık, katliam o toprakların en derin, en çok görmezden gelinen adaletsizliklerinden biridir. Bu adaletsizlik giderilmeden Türkiye’de kalıcı barışın sağlanması mümkün değildir. Acil olarak atılması gereken adımlar şunlardır: Hükûmetin Suriye’de Alevilere yönelik katliamının durdurulması için derhâl diplomatik girişim başlatmasıdır. Türkiye Büyük Millet Meclisinden oluşturulacak bir heyetin bölgeye giderek yerinde inceleme yapmasıdır. Arap Alevilerinin görünürlüğüünün artırılması ve haklarının korunması için etkin diplomatik mekanizmaların işletilmesi gerekmektedir. Alevilere yönelik nefret söylemi, hedef gösterme, şiddete teşvik içeren içeriklere karşı etkin soruşturmaların açılmasıdır. Alevileri tanımlamaya, dönüştürmeye, kontrol altına almaya yönelik tüm asimilasyon politikalarından vazgeçilmelidir. Tüm inanç grupları arasında eşitlik, adalet, karşılıklı güvene dayalı ilişkinin inşa edilmesi gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

CELAL FIRAT (Devamla) - Sayın milletvekilleri, bugün Suriye’de Alevilere yönelik yürütülen yok etme politikası bizlere bir kez daha göstermiştir ki hakikatle yüzleşmeden, adaleti sağlamadan, eşit yurttaşlığı güvence altına almadan bu ülkeye barış gelmeyecektir. Alevi toplumu yüzyıllardır yaşadığı acılara rağmen hâlâ barıştan, adaletten, insanlık onurundan yana olmaktan vazgeçmeyecektir. Nerede bir insan katlediliyorsa, nerede insanlık onuru ayaklar altına alınıyorsa Aleviler orada olmaya devam edecektir. Ve herkes bilmelidir ki biz kendi hakikatimizden vazgeçmeyeceğiz; nefretin, ayrımcılığın önünde eğilmeyeceğiz. 72 milletin kardeşliği temelinde barışı, adaleti birlikte inşa etmeye kararlıyız.

Bu doğrultuda, Suriye’de yaşanan Alevi katliamına “Dur!” demek için verdiğimiz araştırma önergemize desteklerinizi bekliyor, kurulacak komisyonun Suriye’de yerinde incelemelerde bulunması gerektiğini ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Aşk ile. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) ÇEŞİTLİ İŞLER (Devam)

3.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Hatay’ın Arsuz ve Antakya ilçelerinden gelen Diyanet İşleri Başkanlığında görevli misafirlere “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Hatay Arsuz ve Antakya’da Diyanet İşleri Başkanlığında görevli misafirlerimiz şu anda dinleyici locasında Genel Kurulu takip etmektedirler; Divan Kurulu olarak kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

V.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, İstanbul Milletvekili Celal Fırat ve arkadaşları tarafından, Suriye’de Arap Alevilere yönelik saldırıların araştırılması amacıyla 4/12/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclis Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Birol Aydın.

Buyurun Sayın Aydın. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA BİROL AYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. DEM PARTİ’nin vermiş olduğu önerge üzerine Grubumuz adına söz aldım.

Değerli milletvekilleri, hem ülkemiz hem bölgemiz açısından kritik bir süreçten geçtiğimiz günlerdeyiz. Zira, bu dönemde dünyanın stratejik haritası, güç dengeleri ve servet paylaşımı değişiyor. Olan biten tüm olayları bu üç değişim esası üzerinden okumak gerekir. Bugün konuştuğumuz meseleleri bu gerçekliği fark ederek değerlendirmek durumundayız. Ayrıca, bugünün gerçekliğinin yanına dünün tecrübelerini de ekleyerek hadiseleri okumak durumundayız.

Değerli arkadaşlar, bilhassa bölgemizde ve İslam coğrafyasında üzerinden yüzyıllar geçse de toplumsal belleklerimizden hiç silinmemiş olan acı hadiseler ve zulümler yaşanmıştır ve ne yazık ki bugün de hâlâ yaşanmaktadır. Esasında iktidar ve servet hesaplaşmaları maalesef genelde etnik kimlikler ve mezhepler üzerinden hep yapılmıştır. Komşumuz Suriye bu hatalardan ve zulümlerden en çok yara almış ülkelerin başında gelmektedir.

Değerli milletvekilleri, haritaları bir asır önce cetvelleyenler ile bugün bir kez daha sil baştan bölgemizi cetvelleyenler kimlerdir? Irak ve Afganistan’da başka, Libya’da, Suriye’de başka, Filistin’de başka, Türkiye’de başka başka kabuk bağlamış yaraları sürekli kaşıyanları, kanatanları hepimiz biliyoruz. Figüranlar, konular, mekânlara değişse de senaristler hep aynı. Şimdi, bu yeni dönemde Türkiye olarak hem Suriye’de hem de bölgesel ve küresel denklem değişikliğinde hata etme, hata yapma lüksümüz yoktur. Yani Trump’ın övgüleri asla ayaklarımızı yerden kesmemelidir.

Değerli arkadaşlar, zaten ne iktidarın ne muhalefet partilerimizin hiçbirinin ne ülkemizde ne de Suriye’de Alevilere veya bir başka gruba yönelik bir katliamı isteyeceğini, destekleyeceğini düşünmek bile mümkün değildir. İnsani olarak da zaten mümkün olmadığı gibi stratejik olarak da akli değildir. Bu nedenle bizlere düşen, akla ve vicdana sığmayan bu tür hadiseler karşısında zulmü durdurmak adına tüm çabayı ortaya koymaktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Edirne Milletvekili Sayın Mehmet Akalın.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ’nin vermiş olduğu önergeyi detaylıca okudum, inceledim, verilen önerge Suriye’de özellikle Alevi sivilere yönelik ihlallere dikkat çekmektedir. Elbette insan hayatına dair her konu hepimizin hassasiyetle yaklaşması gereken bir meseledir ancak Suriye’de yaşanan trajediyi yalnızca etnik ve mezhepsel bir gerilim olarak okumak gerçeği eksik yansıtmaktadır. Uluslararası kuruluşların raporları açıkça göstermektedir ki Suriye’deki savaş sadece iç dinamiklerin değil, küresel ve emperyalist güçlerin bölgeyi yeniden dizayn etme hesaplarının bir parçasıdır. Mezhep çatışmaları bu büyük oyunda araç hâline getirilmiş, topluluk fark etmeksizin tüm topluluklar ağır bedeller ödemiştir. Bu nedenle önergenin meseleyi dar bir mezhepsel çerçeveye sıkıştırması hem sahayı hem de bölgesel gerçekliği eksik okumaktır. Ayrıca, önergede kullanılan sayısal verilerin neredeyse tamamen tek kaynağa dayanması ve mezhepsel dağılımı netleştirmemesi metodolojik açıdan ciddi bir sorun teşkil etmektedir. Bu tür hassas konuların tek bir veri setiyle açıklanmaya çalışılması sağlıklı bir politika üretimine ve gerçekçi analizler yapmaya olanak tanımaz.

Bir diğer önemli husus ise Suriye’de kullanılan bu kimlik temelli çatışma senaryolarının Türkiye’ye taşınmak istendiği gerçeğidir. Komşumuzda yıllardır devam eden bu yıkımın arka planında bölgeyi etnik ve mezhepsel fay hatları üzerinden parçalamayı amaçlayan geniş ölçekli planların olduğu artık sır değildir. Bu nedenle, ülkemizde benzer bir ayrıştırıcı dilin siyasete taşınmasına asla müsaade etmeyeceğiz. Türkiye Cumhuriyeti devleti Astana’dan Soçi’ye kadar yürüttüğü diplomatik girişimlerle, sivilerin korunması için önemli çabalar göstermiştir ancak Hükümetin bu süreçleri her zaman etkili yönetemediği de açık bir gerçektir. İYİ Parti olarak sınır güvenliğimiz, gelecekte ülkemizde yaşanabilecek riskler ve üniter devlet yapımızın korunması gerektiğini her ortamda konuşmaya ve anlatmaya devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MEHMET AKALIN (Devamla) - Teşekkür ederim.

O sebeple, devletimizin çabasını sahiplenmek ile eksiklikleri eleştirmek birbiriyle çelişmez diyor, yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum.

Savunmasız on binlerce insanın hemen yanı başımızdan çılglığı yükseliyor, dünyanın gözleri önünde bir halk yok ediliyor, köyler yakılıyor, insanlar açlığa, susuzluğa, işkenceye maruz kalıyor. “Suriye’de iç savaş bitti.” diyenler bu çılgılığı duymuyor. Suriye’nin yeni yönetimi Aleviler başta olmak üzere farklı dinî etnik gruplara yönelik zorla yerinden etme, işkence, tecavüz ve yok etme politikalarını sistematik bir biçimde sürdürüyor. Bu saldırılar bir çatışmanın değil planlı ve hedefli yok etme sürecinin açık göstergesi; uluslararası kuruluşların raporları, sahadan gelen fotoğraflar, videolar ve tanıklar, hepsi aynı gerçeği gösteriyor, Suriye’de bir azınlık toplumu hedef alınarak ağır insanlık suçu işleniyor.

Hatırlatım, Hükümet tarafından “Suriye’de artık siyasi ve diplomatik olarak yeni bir gerçeklik vardır, Suriye tüm etnik, mezhebi ve dinî unsurlarıyla Suriyelilerindir.” açıklaması yapılmıştı. Bu sözün

ne kadar boş olduğunu şimdi hep birlikte görüyoruz. Aleviler sivil, savunmasız ve sayıca az olmaları nedeniyle yok edilmeye en uygun hedef olarak görülüyor. Son aylarda binlerce Alevi katledildi, çok sayıda kadın cinsel saldırıya maruz kaldı, binlercesi kayıp, on binlerce kişi tutuklandı. Bu saldırılar özellikle Hama, Humus, Lazkiye, Tartus gibi bölgelerde daha da yoğunlaşmış vaziyette. Sular kesiliyor, elektrikler kesik, iletişim tamamen koparılıyor, köyler bombalanıyor, evler basılıyor, kadınlara toplu saldırılar yapılıyor, ibadethaneler yıkılıyor, azınlıklar topluca hedefe alınıyor. Paylaşılan görüntülerde bile işkence, infaz ve insanlık dışı muamele âdeta bir gözdağı olarak sergileniyor. Son raporlara göre yalnızca bir haftada binlerce sivil öldürüldü, sayılar dünyanın gördüğünden çok daha büyük, çok daha vahim, gerçek tablo da henüz bilinmiyor.

Değerli milletvekilleri, Suriye'nin batısında yaşananlar bir çatışma değildir. Bu, planlı, sistematik bir yok etme yani uluslararası hukuka göre soykırım ve insanlığa karşı suçtur ve dünya yine geç kalmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Devamla) - Bu kürsüden çağrımızdır: Bu katliamlar durdurulmalı, failler yargı önüne çıkarılmalı, uluslararası toplum sorumluluk almalıdır. Bu katliamların araştırılması için amasız, fakatsız komisyon kurulmalı, Türkiye katliamların durdurulması için bir an önce Suriye Hükûmetiyle görüşmeli, gerekirse de bir heyet gönderilmelidir. Alevi halkı Suriye'de yalnız değildir.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım. (CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kilis Milletvekili Sayın Ahmet Salih Dal.

Buyurun Sayın Dal. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET SALİH DAL (Kilis) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ Grubunun önerisi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz aldım. Hazırnu saygıyla selamlıyorum.

Şunu açıkça ifade etmek isterim ki Türkiye Cumhuriyeti, sınırlarının ötesinde, kim olursa olsun, sivillere yönelik her türlü şiddetin karşısında durmuştur ve durmaya devam etmektedir. Bu mesele insani bir meseledir, buna böyle bakıyoruz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye 2011'den bu yana Suriye'deki iç savaşın en ağır bedelini ödeyen ülkedir; milyonlarca insana kapılarını açmış, büyük bir fedakârlıkla barınma, sağlık, güvenlik ve insani yardım desteği sunmuştur. Bugün dahi sahada aktif insani diplomasi yürüten, hem uluslararası platformlarda hem de ikili ilişkilerde sivillerin korunması için çaba harcayan tek ülke Türkiye Cumhuriyeti'dir. Türkiye, bölgede tek bir mezhebin, tek bir etnik grubun değil tüm sivillerin korunması için çalışmaktadır. Devletimizin çizdiği politika, mezhep mensubiyeti üzerinden ayırtırmayı değil insani değerlere dayalı, bütüncül bir yaklaşımı esas almaktadır.

Kıymetli milletvekilleri, Suriye'de Alevi nüfusunun yoğun olduğu batı bölgesinde yaşanan çatışmalara baktığımızda ortada bir provokasyonun olduğu net görülmektedir. Burada Türkiye olarak Suriye'de istikrarı bozucu hiçbir inisiyatif desteklemiyoruz, sivil insanların canının, malının, kültürel haklarının kutsal olduğunu savunuyoruz. Ayrıca, Suriye'de kalıcı barışın ve toplumsal huzurun yolu, tüm etnik grupların, mezhepsel ve dinsel grupların, tüm halkların insani ve vicdani temellere dayalı, eşit yurttaşlık temelinde ortak bir anayasal çözümde buluşmalarından geçmektedir. Temennimiz, komşumuz Suriye'nin on üç on dört yıldır hasretini çektiği huzura ve barış ortamına kavuşmasıdır. Bizler hem ülkemizde hem de bölgemizde etnik ve mezhep üzerinden çıkarılmak istenen her türlü çatışma ortamına karşı herkes için barış ve istikrar istiyoruz. Bütün politikalarımızın ana temeli bunun üzerine inşa edilmektedir. Türkiye'deki 81 ilin esenliğine nasıl önem veriyorsak Hama'nın, Humus'un, Şam'ın, Rakka'nın, Kobani'nin de güven içinde olmasını arzu ediyoruz. Arap, Kürt, Türkmen, Alevi, Sünni, Nusayri, Hristiyan ayırt etmeksizin hiç kimsenin dışlanmadığı bir Suriye'yi görmek önceliğimizdir.

Bu duygu ve düşüncelerle hazırnu tekrar saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir. Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

4.- CHP Grubunun, Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve arkadaşları tarafından, tarımda oluşan sorunların irdelenmesinin gıda fiyatlarına yansıyan üretim aşamasından başlayarak incelenmesi ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla 6/7/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2025 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4/12/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/12/2025 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve arkadaşları tarafından, tarımda oluşan sorunların irdelenmesinin gıda fiyatlarına yansıyan üretim aşamasından başlayarak incelenmesi ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla 6/7/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (37 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 4/12/2025 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi Gürer.

Buyurun Sayın Gürer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde tarım gerçek anlamda sorunlu, bunu Meclisin araştırmasında fayda var çünkü üretici ürettiğinden para kazanamıyor; çiftçi, besici, üretici bu işten uzaklaşıyor. Bakınız 2023 yılı ile 2025 yılları arasında tahıl ve bitkisel üretimde 10 milyon ton düşme var, meyvede de 8 milyon ton düşme var ve bu düşme kayıt dışını da değerlendirirsek 10 milyon tonu buluyor. Ülkemizin içinde bulunduğu koşullarda üretimle ilgili çiftçinin girdi maliyeti düşürülmediği için çiftçi para kazanamıyor, sıkı para politikasıyla da alım fiyatının düşük tutulması çiftçiye yaptığı işten uzaklaştırıyor. Hayvancılıkta da sorunlar giderek katlanıyor.

Değerli arkadaşlar, 2025 yılında “Zirai don oldu, kuraklık oldu.” dedi Sayın Bakan Mehmet Şimşek, gıdadaki artışı buna yükledi. Aradan geçen bir ayın sonunda bir baktık, bu sefer gıdanın enflasyon üzerindeki etkisi düşmüş; nasıl oldu da bir ayda zirai donun, kuraklığın etkisi düştü, sorunlar ortadan kalktı? Oysa gerçeğe bakmak lazım. Bakınız 2002 yılında bu ülkede 19 milyon 500 bin ton buğday yetişiyordu, bu yıl yetişen buğday TÜİK verilerine göre 17 milyon 900 bin ton arkadaşlar. Arpa 8 milyon ton yetişiyordu, bu yıl 6 milyon ton. 2002 yılında bu ülkenin nüfusu 60 milyondur, bugün bu ülkenin nüfusu 90 milyon. Kuru fasulye 2002 yılında 250 bin ton yetişiyordu, bu yıl 247 bin tona düştü, ayçiçeğinde 2 milyon 198 bin ton 2023 yılı üretimi, 1 milyon 800 bin tona düştü. Nohut, 2002 yılında 600 bin ton üretim vardı, 2025 yılında 406.400 tona düştü. Her evde tüketilen yeşil mercimek de 2002 yılında 65 bin ton üretiyorduk, şu anda 29 bin tona düştü. Kırmızı mercimek, 2002’de 500 bin ton üretiyorduk, 2025 yılında 230 bin tona düştü.

Değerli arkadaşlar, 1980’de 84 milyon 598 bindi büyükbaş, küçükbaş hayvan varlığımız, şu anda 71 milyon 888 bin başa düştü. Görülen, 2002 yılının, 60 milyon nüfusun olduğu dönemdekini daha altında bir üretim var 2025 yılında. Üretim öncesi, üretim süreci ve üretim sonrasıyla ilgili oluşan sorunları yerinde gidip, tespit edip görmekte yarar var çünkü tarım stratejik bir alan, giydiren ve

doyuran bir sektör. Bunun siyaseti de olmaz. Ama iktidarın uyguladığı politikalarda düşük alım fiyatı başta olmak üzere, girdi maliyetleriyle ilgili sorun çözücü bir yaklaşımın olmaması çiftçiye, besiciye, üreticiye zora soktu. Yem fiyatları artıyor. 1 litre sütle 1,5 kilo yem alınması genel kabul gören bir değerlendirme ama bütün fiyatı baskılanıyor, yemin fiyatı -ithal- hiç görmezden geliniyor.

Türkiye bugün farklı ürünlerde ithalatçı. Bakan Bey çıkıyor, diyor ki: “Biz ihracatçıyız.” E, kayısıda, narenciyede, fındıkta Türkiye, doğrudur, ihracatçı ama ne ithal ediyoruz? Buğdayı, arpayı, pamuğu, bunun yanı sıra mercimeği, fasulyeyi, nohudu ve de üretimi yüzde 5’i geçmeyen soyayı; bütün bunları Türkiye ithal ediyor. Bu konuda farklı ülkelerin çiftçilerini kalkındırma derneği gibiyiz. Anadolu mercimeğin ana vatanıyken tohumunu Kanada’ya verdik, şimdi Kanada’dan biz mercimek almaya mecbur bırakıldık. (CHP sıralarından alkışlar) “Ya, daha önceki süreçte, ülkenin içinde bulunduğu koşullarda kendi kendine yeterliliği vardı, bu nasıl oluyor?” diyorlar. E, 1980 yılında 28 milyon hektar ekilen arazisi olan Türkiye’nin şu anda tarımda ekilen arazisi de 23 milyon hektara geriledi. Sulama suyunda sorun var, toplulaştırmada sorun var, ürün pazarlamada sorun var, stoklamada sorun var ve bunun yanında satışta sorun var.

Patates bu yıl tarlada kaldı yine. 1 liraya, 3 liraya patates satılamadı, marketlerde de tüketici 30 liradan patates almak zorunda kaldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Diğer ürünlerde, kuru fasulyede Niğde, Konya, Nevşehir ilk sırada illerdir, Niğde’nin 1’inci olduğu dönemler oluyor. Bu yıl yazın gittim, tarlada hasat döneminde çiftçi geçen yılın fiyatına kuru fasulyeyi satamıyordu arkadaşlar. Bu niye oluyor biliyor musunuz? Kamucu bir yaklaşımla olaylara bakılmıyor, piyasa tüccara bırakılıyor, ithalatçı anlayıştan vazgeçilmiyor, rekabetçiliğin tüccarın eline bırakılarak sağlanacağı sanılıyor. Kamu, Toprak Mahsulleri Ofisi mutlaka alımlarda olmalı, desteğini vermeli ama diyeceksiniz ki “Desteği nasıl versinler?” Tarım Bakanlığının bütçesi kadar... Bütçede destekleme verilecek rakam daha yüksek, millî gelirin yüzde 1’i 722 milyar, Tarım Bakanlığının bütçesi ondan 200 milyar daha düşük. Ama verilen ne? 168 milyarlık bir destek. Yani desteğin dahi düzenli verilmediği süreçte tarım nasıl ayakta kalacak?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Gidelim çiftçiye, besiciye, üreticiye, bu konuyu birlikte konuşalım ve bununla ilgili çözümü de birlikte üretelim diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Gürer.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Sema Silkin Ün.

Buyurun Sayın Ün. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önerge sahibi milletvekilimiz detaylıca anlattı aslında, belki biz üzerine birkaç şey koyabileceğiz.

Evet, tarım son üç çeyrektir küçülüyor, bugün de yüzde 12,7’lik bir küçülme açıklandı sektörde. 2001 ekonomik krizinde dahi çift haneli bir rakamı görmemişti tarım sektörü küçülmede. Zirai donun, kuraklığın, hava şartlarının etkisiyle oluşan afetlerin elbette hepimiz farkındayız, Sayın Bakan da zaten bu mazeretlerin arkasına sığınıyor. Ancak tarımın geçici olarak yaşanan bu olumsuzluklardan etkilenmediğini de görmemiz lazım. Sadece bu mazeretlerin arkasına sığınarsak meselenin ciddiyetini hakikaten idrak etmemiş oluruz.

İthalat yüzde 21 artarken, ihracat yüzde 1 düşerken, millî gelirdeki payı on üç yılda yüzde 16,4’ten yüzde 8,8’e düşerken, kendi kendine yetme kapasitesi yok edilip dışa bağımlılık artarken, kır nüfusu daraltılıp üretim zayıflatılıp ithalat tuzağı derinleştirilirken, maliyet baskısı artırılırken suçu Yaradan’ın havasına atamazsınız. Politikalarınız yüzünden üretici ürettiği ürünü değerinde satamayınca nasıl bir ekonomi oluşturabilir? Çiftçi kazanamayınca nasıl yatırım yapabilir? Yatırım yapamayınca verimliliğini nasıl artırabilir? İnanın, tüm bu zorluklara rağmen bugün hâlâ çiftçilik devam ediyorsa, toprağını ekiyorsa birileri, üretimini devam ettiriyorsa o çiftçiler bu dönemin millî mücadelesini veriyor demektir.

Değerli milletvekilleri, bu ay hayatın olağan akışına aykırı bir durum yaşadık. Gıda enflasyonunda yüzde 0,69’luk bir düşüş yaşandı, TÜİK öyle açıkladı en azından. Eylül ayında taze sebze, tavuk eti,

taze balık, yumurta en çok fiyatı artan ürünlerdi. Sadece taze sebze örneğinden gideceğim ben; yüzde 11,95 artış yaşanmıştı eylülde, kasım ayına gelindiğinde ise sebze fiyatları yüzde 9,52 düşmüş. Yani eylülde en çok fiyatı artan 4 kalem ürün, kasım ayına gelindiğinde en çok fiyatı düşen 4 kalem ürüne evrilmiş. Yani çocuklar bile biliyorlar ki yaz aylarında gıda fiyatları düşer, kış aylarında yükselir. Şimdi herkes merak ediyor hâliyle, nasıl bir önlem aldınız da bu iki ayda ekonominin de tarım sektörünün de olağan akışına aykırı, temel esaslarına aykırı bir sonuç aldınız hem de sığındığınız afet mazeretlerine rağmen? Şimdi, üretici ürününü satamıyor o nedenle fiyatlar mı düşüyor, öldü pahasına mı gidiyor; yoksa asgari ücretlinin, emeklinin aylıklarının belirlenmesinde etkili olan enflasyon rakamlarını düşük göstermeye yönelik bir masabaşı operasyon mu yönetiyorsunuz? Bunun her ikisinin de sonucu, cevabı fecaattir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun devam edin.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Sözlerime son verirken şehrimiz Denizli'mizin çiftçilerinin bir feryadını da iletmek istiyorum: Maalesef çiftçilerimiz çiftçiye gitmesi gereken krediyi tüpçüye veren bankamızın kapısından eli boş dönmek zorunda kalıyor. Düşük faizli krediye ulaşamazlarsa kanuni hakları olan desteklerin çok altında verilen teşviklerle maliyetlerin altında ezilmeye devam edecekler. Anadolu'da -sizler daha iyi bilirsiniz- bir tabir vardır "Güçü malına yeter." diye. Borcunu harcını kapatabilmek için gücünü malına yetirmek zorunda kalan çiftçilerimiz var ve bunlar hiç azımsanacak düzeyde değil. Kredi borçlarından bunalan çiftçilerimiz traktörlerini, tarlalarını satmak zorunda kalıyor. Bu çığılığı ne zaman duyacaksınız?

Gelin, bu önergeye hep birlikte destek verelim. Stratejimizi, "millî güvenlik meselesi" dediğimiz tarımımızı sil baştan ele alalım diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Manisa Milletvekili Sayın Şenol Sunat.

Buyurun Sayın Sunat. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 4 Aralık Dünya Madenciler Günü, tüm maden emekçilerini kutluyorum. Soma'dan Ermenek'e, İliç'ten Afşin'e nice maden ocağında yitirdiğimiz madencilerimizi rahmetle ve duayla anıyorum. Her bir madencimiz için emeklerinin değer bulduğu, iş güvenliklerinin teminat altına alındığı bir gelecek diliyorum. Bu özel günde bir kez daha hatırlatmak isterim: Soma Eynez kömür havzasının ODAŞ'a devrini gözden geçirin, maliyetine yirmi yıldır katlanan Ege Linyit İşletmelerinin bu kömürü çıkarmasını sağlayın, kârı özelleştirmeyin. Soma Dereköy'de bulunan lavvar tesisi sözleşme uzatılmadığı için 24 Aralıkta kapatılıyor, 150 madenci işten çıkarılıyor. Soma ekonomisine darbe vuracak bu kapanmayı durdurun, tesisin çalışmasını sağlayın.

Değerli milletvekilleri, 3'üncü çeyrekte inşaat sektörü yüzde 13,9 oranında büyürken tarım sektörü yüzde 12,7 oranında küçüldü. Son yirmi dört yılın en kötü çeyrek daralması yaşandı. Tarım bu hâldeyken enflasyonu nasıl düşüreceksiniz? Pazardaki ateşi, mutfaktaki yangını nasıl söndüreceksiniz? Sofralarımıza ekmek yerine beton, meyve yerine çimento, sebze yerine alçı mı koyacaksınız? Tarım Bakanı Yumaklı yaptığı açıklamasında sektördeki daralmayı kuraklık ve don afetine, iklim krizine bağlıyor oysa sorun dönemsel değil sayın milletvekilleri, sorun yapısaldir, sorun üretim yerine ithalatın teşvik edilmesidir, sorun Türk hayvancılığının zenginleştirilmesi yerine Et ve Süt Kurumu Müdürü ve benzerlerinin zenginleştirilmesidir, sorun sizin beceriksiz ve liyakatsiz idarenizdir.

Değerli milletvekilleri, çiftçilerimiz anayasal hakkı olan yüzde 1 bütçe desteğini alamadığı gibi, gübre, ilaç, mazot, elektrik gibi maliyetlerin yükselmesinden dolayı üretim yapamıyor. Çiftçi nasıl üretsinsin? Örneğin, gübre maliyetleri artarken Tarım Bakanlığı ne yapıyor? Çiftçinin gübre fabrikası Razi Petrokimyayı satmaya çalışıyor. Böyle stratejik bir yatırım nasıl olur da satışa çıkarılır sayın milletvekilleri? Dönen dolapları bir araştırma önergesiyle bu kürsüden dile getirdiğimiz için satış şimdilik durduruldu, bir an önce girdi maliyetlerini düşürecek uygulamalara geçilmeli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Değerli milletvekilleri, yıllardır kamuoyunun beklediği hal kanunu hâlen çıkarılmadı. Çiftçi yaptığı harcamaları vergi giderlerinden neden düşemiyor? Tarımda kayıt dışılığı siz teşvik etmiyor musunuz? Neden su kanununu çıkarmıyorsunuz? Vahşi sulama nedeniyle yer altı sularımız alarm veriyor. Örneğin, neden obruk diyarı, susuz Karapınar'da kaçak şeker pancarı ekimine göz yumuyorsunuz? Bu politikasızlıkla ne tarıma ne gıdaya ne hayvancılığa ne suya ne de İklim'e yön veremezsiniz. Bu yüzden bu konunun irdelenmesinin çok önemli olduğunu ifade ediyor ve Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Tunceli Milletvekili Sayın Ayten Kordu.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA AYTEN KORDU (Tunceli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün memleketin dört bir yanında hayvancılıkla geçinen yüz binlerce yurttaşımızı derinden etkileyen şap hastalığı salgınının ağır sonuçlarıyla karşı karşıyayız. Şap hastalığına ilişkin hem ulusal hem uluslararası kurumlar tarafından yapılan erken uyarılar Tarım ve Orman Bakanlığına ulaşmasına, sınır bölgelerinde ilk şüpheli vakalar bildirilmesine, uzmanlar yüksek riskli dönem değerlendirmelerini defalarca paylaşmasına rağmen özellikle bayram sürecinde hayvan hareketliliklerin neredeyse tamamen serbest bırakıldığı, biyogüvenlik kontrollerinin gevşetildiği artık bilinen bir gerçektir. Bakanlığın tedbirsizliği bugün yaşadığımız ağır tablonun en kritik nedenlerinden biridir.

Değerli arkadaşlar, salgının ekonomik, sosyal ve psikolojik etkileri çarpıcı boyutlara ulaşmıştır. Süt verimindeki dramatik düşüş, gebe hayvan kayıpları, doğurganlıkta azalma, sürülerde toplu ölümler, üretimin durma noktasına gelmesi ve üreticinin sürekli borçlanması ve borçlarını ödeyememesi emeğiyle geçinmeye çalışan üreticiler için yıkım anlamına gelen bir sonucu ortaya çıkarmıştır. Birçok üretici yılların emeğini göz göre göre kaybetmiş, bazı bölgelerde hayvancılık neredeyse tamamen durdurulmuştur. Salgınla mücadeledeki zafiyet, biyogüvenlik önlemlerinin zamanında alınmaması ve üreticiye yönelik destek mekanizmalarının işletilmemesi süt üretim zincirinin tüm halkalarını kırılgan hâle getirmiştir. Bugün birçok üretici ahırını kapatarak süt üretimini tamamen bırakma kararının eşğine getirilmiştir. Bu nedenle, süt üreticilerinin ayakta kalması için acil müdahale programları, prim desteklerinin artırılması, salgın zararlarının hızla telafi edilmesi ve bölgesel destek modellerinin devreye alınması artık ertelenemez bir zorunluluktur. Tarım Bakanlığının görevi üreticiyi kaderine terk etmek değil, en kritik dönemde yanında olmak, salgını önlemek ve zararları telafi etmektir ancak sahadan aldığımız bilgiler, yetiştiricilerin aşı tedarikinde gecikme yaşandığını, teşhis süreçlerinin yavaş ilerlediğini, zararların karşılanmasına yönelik hiçbir etkili mekanizmanın devreye sokulmadığını ortaya koymaktadır. Bütçe görüşmelerinde ayrıntılı olarak tartışılan sorunları giderecek bir planlama yapılmamış, köylüler, çiftçiler, besiciler bir kez daha yalnız bırakılmıştır.

Sayın milletvekilleri, seçim bölgem Dersim'de de durum aynı şekildedir. Daha önce önergelerimizle birçok kez gündeme getirdik, küçükbaş ve büyükbaş sürülerde defalarca şap ve benzeri hastalıklar görülmüş, oldukça yüksek sayıda hayvan ölümleri gerçekleşmiştir. Yetiştiriciler yeterli destek alamadığı için sürülerini küçültmüş, bazı aileler hayvancılığı tamamen bırakmak durumunda kalmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

AYTEN KORDU (Devamla) - Teşekkür ederim.

Bu da kırsal göçü hızlandırmış, köylerin ekonomik ve sosyal dokusunu daha da zayıflatmıştır. Sorunun çözümü için acilen veteriner hizmetlerinin ve aşılama programlarının yaygınlaştırılması, afet ve hastalık durumlarında üreticiye hızlı maddi destek sağlanması, bölgeye uygun yem ve hayvan ıslah projelerinin hayata geçirilmesini destekleyecek teşvik programlarının uygulanması gerekmektedir. Bu adımlar hem hayvancılığı sürdürülebilir kılacak hem de köylerdeki yaşanan göçün önüne geçecektir diyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Adıgüzel...

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

46.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, fındık üreticilerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Defalarca söyledik ama Hükûmet ya anlamıyor ya da anlamak istemiyor. Eğer acil bir çözüm üretilmez, doğru politikalar uygulanmazsa fındık üreticisi gelecek sezona çıkamayacak, gelecek sezon üretim yapamayacak. Hasat sonu ödemeli tarımsal kredilerin geri ödeme zamanı geldi ama zirai don nedeniyle fındık da olmadığı için ödeme yapamıyor, fındıkçı kredi taksitlerini ödeyemiyor. ÇKS kaydı olanlara yapılan zirai don ödemeleri zaten yetersiz ve de hatalı. ÇKS kaydı olmayanlarsa hiç ödeme yok zaten çünkü ÇKS kayıtları için rayiç bedeller inanılmaz pahalı, "Bunları düşünün." diyoruz, düşürmüyorsunuz. Fındık da yok, yardım da yok, nasıl ödeyecek kredi borcunu? Bu nedenle hem devlet bankalarına hem de özel bankalara borcu olan üreticilerin bu yıl ödenecek tüm kredi taksitleri istisnasız ve faizsiz olarak bir yıl ertelenmelidir.

Teşekkür ediyorum.

V.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

4.- CHP Grubunun, Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve arkadaşları tarafından, tarımda oluşan sorunların irdelenmesinin gıda fiyatlarına yansıyan üretim aşamasından başlayarak incelenmesi ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla 6/7/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Aralık 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Sayın Muhammed Adak. Buyurun Sayın Adak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUHAMMED ADAK (Mardin) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; CHP Grubunun araştırma önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Muhterem heyetinizi hürmetle selamlıyorum.

Türkiye, sahip olduğu farklı iklim özelliklerinin sağladığı ürün çeşitliliği, kadim tarım kültürü ve önemli gen kaynakları potansiyeliyle hâlen dünyanın en büyük tarımsal üreticileri arasında ilk 10'da yer almaktadır. Ülkemiz, yılda yaklaşık 125 milyon ton bitkisel ve 30 milyon ton civarında hayvansal gıda üretimiyle Orta Doğu ve Avrupa'nın en büyük tarım ekonomisi konumundadır. Sektörümüzün dış ticarete net fazla veren bir durumda olması bu güçlü potansiyelin en somut göstergesidir. Bakanlık, tarımsal üretimin ve gıda arz güvencesinin sürdürülebilirliğinin sağlanması, verim ve kalitenin yükseltilmesi, çevreci yaklaşımların benimsenmesi ve uygulanan politikaların etkinliğinin artırılması amacıyla çiftçilere her yıl düzenli olarak destek sağlamayı sürdürmektedir. Çiftçilerimiz, artık, üretim dönemi başlamadan önce hangi ürüne ne kadar destek alacağını önceden bilmektedir. Gübrede yüzde 18 olan KDV kaldırılmış olup katı organik-organomineral gübre desteği ile Sertifikalı Tohum/Fidan Kullanım Desteği verilmeye devam edilecektir. Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği kapsamında birim destekleme rakamı 2026 üretim yılında arpa, buğday, çavdar, tritikale, yulaf, çeltik ve kuru fasulyede yüzde 42; nohut, mercimek, patates, susam, kanola, yer fıstığı, yonca, korunga, fiğ veya yem bezelyesi, yağlık ayçiçeği ve mısırdaki yüzde 20 oranında artırılmıştır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Onun için mi üretimler düştü? Destek aldılar da düştü!

MUHAMMED ADAK (Devamla) - Söz konusu ithalatın dengeleyici ve kontrollü olarak gerçekleştiği de malumunuzdur. Stratejik denge ve fiyat istikrarı nazara alınmaktadır, böylece hem üreticiyi koruyan hem de tüketiciyi mağdur etmeyen ve piyasayı güçlendiren güçlü tarım politikalarının uygulanmasıyla Türkiye tarımda kendi kendine yeten bir ülke konumunu korumaktadır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Üstat, TÜİK'te bile veriler onu öyle söylemiyor, Bakanlığa bir sorsaydın gene. Kendi kendine nasıl yetiyor?

MUHAMMED ADAK (Devamla) - Kredilerin yapılandırılmasıyla ilgili olarak doğal afetlerden etkilendiği tespit edilen üreticilere kullandırılan sübvansiyonlu krediler için ilgili kurumların usul, esas ve mevzuatları doğrultusunda yüzde 25 oranında faiz indirimi uygulanarak bir yıl erteleme ve yüzde

20 oranında faiz indirimi uygulanarak azami beş yıl taksitlendirme imkânı sağlanmaktadır. Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından vadesi geçen borçlarını ödemek isteyen ancak mağduriyet yaşayan çiftçilere bireysel ödeme kolaylıkları sağlanmıştır. Hayvancılıkta üretimin artırılması için Bakanlık tarafından 2025 yılında verilen hayvancılık desteklemelerinde bir önceki yıla oranla yüzde 40 ila yüzde 180'e varan oranlarda artış yapılmıştır. Kırsal nüfusun azalmasını önlemeye yönelik çalışmalar kapsamında 2024 yılından itibaren uygulamaya konulan yeni hayvancılık destekleme modeli kapsamında aile işletmelerine, genç/kadın üreticilere temel destek, ilave destek verilmektedir. 2026 üretim yılı için kapalı ortamda bitkisel üretim ünitelerinde üretim yapan 41 yaş altı gençler ile kadınlara ilave destek ödemesi yapılacaktır. KKYDP, IPARD ve Uzman Eller Projesi gibi kırsal kalkınma projeleri hibe başvurularında 18-40 yaş arası gençlere ve kadınlara proje değerlendirme aşamalarında ek puanlar verilmek suretiyle pozitif ayrımcılık yapılmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MUHAMMED ADAK (Devamla) - Devlet destekli tarım sigortası yaptıran kadınlara poliçe primi üzerinden yüzde 10 indirim, 40 yaş ve altı olan genç çiftçilere ise yüzde 5 indirim uygulanmaktadır. Bakanlık tarafından uygulanmakta ve uygulanacak olan Dünya Bankası IPARD kredisi, TUCSAP ve TARDİP gibi projeler kapsamında kadınlara ve gençlere artı puanlar verilmektedir. Birinci Derece Tarımsal Örgüt Belgesi almaya hak kazanmış tarımsal amaçlı birlik ve kooperatiflerin üye üreticileri için yüzde 5 oranında üyelik indirimi yapılmaktadır.

İçinde bulunduğumuz yüzyılın en önemli gündem maddesi olan küresel ısınma, tarım sektörü açısından önemli risk ve tehditleri içerisinde barındırmaktadır. İklim değişikliği, şiddetli iklim olaylarının sıklığı ve şiddetinin arttığı görülür bir tabii gerçektir. Bu bağlamda, 2024-25 tarım yılında yaşanan şiddetli don olayları ve kuraklık tehdidi bizlere doğal kaynakların ne denli kırılgan olduğunu bir kez daha göstermiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMED ADAK (Devamla) - Bildiğiniz üzere, su kaynaklarının kıtlığı ve su kirliliği gibi durumlar tarımsal üretimi olumsuz etkilemektedir.

Muhterem heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Çiftçilerin bankalara 1 trilyon 117 milyar borcu var Sayın Başkan, 21 üründe arz açığı var.

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

5.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun 4 Aralık 2025 Perşembe günü (bugün) birleşiminde 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar; 4 Aralık 2025 Perşembe günü birleşiminde 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde haftalık çalışma günlerinin dışında 5 Aralık 2025 Cuma günü saat 14.00'te toplanmasına ve bu birleşiminde denetim konularının görüşülmeyle gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan işlerin görüşülmesine ve aynı birleşiminde 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürülmesine ilişkin önerisi

4/12/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 4/12/2025 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Abdulhamit Gül

Gaziantep

AK PARTİ Grubu

Başkan Vekili

Öneri:

Genel Kurulun;

4 Aralık 2025 Perşembe günü (bugün) birleşiminde 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

4 Aralık 2025 Perşembe günü birleşiminde 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde haftalık çalışma günlerinin dışında 5 Aralık 2025 Cuma günü saat 14.00'te toplanması ve bu birleşiminde denetim konularının görüşülmeyle gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan işlerin görüşülmesi ve aynı birleşiminde 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

çalışmalarını sürdürmesi;

önerilmiştir.

BAŞKAN - Birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.39

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.35****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 25'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Birleşime on dakika veriyorum.

Kapanma Saati: 19.36

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 20.00****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 25'inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere, grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Mehmet Muharrem Kasapoğlu.

Buyurun Sayın Kasapoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (İzmir) - Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Tabii, dün 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ydü, bugün de 4 Aralık. Engelliler sadece bir güne mahsus bir gündem değil, o yüzden bugün bu konuyu konuşmamız da bu manada önemli diye düşünüyorum. Tabii ki 3 Aralık bir farkındalık günü, bilinci daha güçlü kılma adına ivme kazandırma günü, o yüzden aynı zamanda bir değerlendirme günü, muhasebe günü çünkü engellilik konusu sadece bir kişiye ait, o bireye ait, o bireyin yakınlarına ait bir konu değil; toplumsal bir konu, toplumun tüm fertlerini ilgilendiren bir konu, 86 milyonun konusu; çarşıdaki esnaftan okuldaki öğretmene, idareciye, diğer öğrencilere, velilere ait bir konu; sadece engelli öğrencinin ailesine ait bir konu da değil, engelli olmayan öğrencinin ailesini de direkt ilgilendiren bir konu; apartmanda komşunun konusu, sokakta esnafın, endüstride sanayicinin konusu, yerel idarede belediye başkanının konusu, meclis üyesinin konusu, Parlamentoda milletvekilinin konusu, akademide akademisyenin, rektörün konusu. O yüzden bu konu hepimizi ilgilendiriyor ve sadece bir güne ait değil, her gün gündemimizde olması gereken, her gün "Erişebilirlik standartlarını nasıl daha farklı noktalara taşıyoruz?" diye gayret etmemiz gereken bir konu. O yüzden, ben, bugünün bir bilinç noktasında, farkındalık noktasında yeni bir ivmeye vesile olmasını temenni ediyorum.

Tabii ki engellilik konusunda ülkemizde yaşadığımız gelişmeler, 2005 öncesi ve sonrası özellikle gece ile gündüz gibi bir farkı ortaya koyan bir dönem; yasayla başlayan, tanımla başlayan, ayrımcılığı bu anlamda, yasal anlamda daha güçlü bir zemine kavuşturan bir dönem. Bu dönemi ne yapmamız gerekiyor; bu süreçlerle birlikte daha yukarılara taşımamız gerekiyor. Tabii ki erişebilirliğin 2005 sonrası ne noktalara geldiğini hep birlikte görüyoruz; akademide görüyoruz, eğitimde görüyoruz, sosyal politikalarla birlikte görüyoruz. Hak temelli yaklaşımla sosyal desteklerin çok ama çok güçlü hâle geldiğini görüyoruz ve attığımız adımların bu noktada yeni adımlar için temel bir referans olduğunu da görüyoruz. Bir dönem görmezden gelinen, evlere kapatılan bireylerimizin bugün her alanda var olduğunu görüyoruz; üretimde, kamu görevinde, sanayide, sanatta, akademide, sporda bireylerimizi daha güçlü bir şekilde görüyoruz.

Değerli arkadaşlar, bu dönüşüm çok ama çok kıymetli, ifade ettiğim gibi, temel bir referans. İşte bu referansın üstüne bizlerin ne yapması gerekiyor; yeni bir muhasebeyle yeni süreçlere yönelmesi gerekiyor. Bu noktada Parlamentomuz çok ama çok önemli bir güç ve gelişen ihtiyaçlar, talepler doğrultusunda yeni hizmetleri, yeni politikaları ne yapmamız gerekiyor; yine birlikte geliştirmemiz gerekiyor, güçlendirmemiz gerekiyor. İşte o yüzden, Parlamentomuzun çatısı altında kurulan, 3 Temmuz itibarıyla göreve başlayan Engelli Bireylerin Sorunlarını Araştırma Komisyonu olarak el birliğiyle, güçlü bir sinerjiyle çalışıyoruz. Ben, bu vesileyle, Komisyonumuzdaki tüm üyelere, özveriyle, gayretle, inançla birliktelik ortaya koyan, gayret ortaya koyan, üreten, düşünen, bu anlamda iletişimi güçlü bir şekilde tesis eden tüm Komisyon üyelerimize gönülden teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Temel amacımız, az önce ifade ettim, ihtiyaçları görmek, fotoğrafı çekmek, o bütüncül resmi güncel şekliyle tespit edip daha ileri standartları yine birlikte tesis etmek. Bu süreçte neler yaptık?

Dedik ki: Biz elbette Komisyon olarak Parlamento çatısı altında toplantılarımızı yapalım ama sadece toplantılarla sınırlı kalmasın, sahada olalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - Sanayideki, okuldaki, evdeki, akademideki her bir bireyimize dokunmaya gayret edelim, onların yakınlarını dinleyelim, onların yanında olan kıymetli ailelerine ulaşalım. Bu anlamda önerisi olanları, sorunları olanları tespit edelim ve elbette güzel uygulamaları, bu iyi uygulama örneklerini tespit edip anlatalım, çoğaltalım. Bizim Komisyon olarak amacımız bu noktada yanlışların tespiti, onların çözüm odaklı yaklaşımla tanımlanması ve aynı zamanda güzel uygulamaların ne yapılması; tespit edilip yaygınlaştırılması. Bu doğrultuda saha çalışmaları yapıyoruz, bölge toplantıları yapıyoruz. Karadeniz’de 11 ili bir araya getirdik, deprem bölgesinde yine 11 ille bir araya geldik; yerel yöneticileriyle, sivil toplumuyla, kamu yöneticileriyle, akademiyle, belediyelerle, valiliklerle, kaymakamlıklarla bir araya geldik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - Yine, Ege’imizde, İzmir’de 8 ili bir araya getirdik. 8 il o anlamda Ege’nin fotoğrafını bize sundu.

Başkanım, konunun hassasiyetine binaen iki dakikanızı daha istirham ediyorum.

Yine, Ege’deki toplantımız çok ama çok kıymetliydi ve bu çerçevede Komisyonumuz bu sorumluluğu Parlamentomuz adına hissederek ve inşallah sadece raflarda kalacak bir raporla değil hem sorunlara çözüm odaklı yaklaşacak hem de güzel uygulamaları temsil edecek bir yaklaşımla yine sizlerle paylaşacağımız bir süreci inşallah yöneteceğiz. Ben bu vesileyle...

Başkanım, bir dakika daha istirham etsem.

BAŞKAN - Buyurun.

MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - Evet, o yüzden Parlamentomuzdan bir temennimiz var, talebimiz var. Dedik ki Komisyon üyelerimizin elbette temsili Parlamento adına ama bu konuda sözü olan, önerisi olan, fikri olan tüm milletvekillerimize yazı yazdık. O yüzden vekillerimizden bu konudaki önerilerini Komisyonumuza ivedilikle istirham ediyoruz, bekliyoruz ve bu çerçevede de tabii konuşacak çok şey var ama ancak bu kadar bu vakte bunu sığdırdık.

Tabii, hayat alanının her noktasında engelli bireylerimizin var olmasını istiyoruz; sanatta, sporda, akademide, üretimde. Spordaki bir kardeşimizle ilgili bir notu paylaşıp konuşmamı bitireceğim. Abdullah Öztürk var, Paralimpik şampiyonumuz, 2 altın madalyalı; onun cumartesi günü düğünü var. Ben o yüzden hem kardeşimizi tekrar tebrik ediyorum hem de ona ve eşine mutluluklar diliyorum.

Sizleri saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Bülent Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir Meclis çalışma takvimi içerisinde Adalet ve Kalkınma Partisinin çalışma önerisiyle ilgili öneri hakkında söz almış bulunuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin İç Tüzük’ü ve teamülleri gereği gruplar üzerine yürüten bir sistematiği var. Dolayısıyla siyasi parti gruplarının kendi aralarında bir uzlaşısı olduğu zaman farklı bir çalışma metoduyla karşı karşıyayız, eğer bir uzlaşısı olmazsa daha farklı bir çalışma metoduyla karşı karşıyayız.

Biz burada YENİ YOL Grubu olarak defaaten şunu ifade ettik: Bu Meclisi birlikte istişare kültürüyle yöneteceksek bunun kararını verecek olan Adalet ve Kalkınma Partisi grup yönetimidir. “Yok, istişareye gerek yok, bizim grup çoğunluğumuz var. Dolayısıyla biz burayı çoğunluğa göre yöneteceğiz.” dersiniz, o tercih de Adalet ve Kalkınma Partisinin grup yönetiminindir. Ama her neticenin veya her tercihin kararını muhalefet olarak biz veririz.

Dolayısıyla 1 Ekimden bu yana altmış gün geçti. Altmış günde 19 maddelik bir Vakıflar Kanunu’nu yasalaştırıyorsunuz, kırk günlük bir bütçe maratonunun hemen önüne Sayın Mehmet Şimşek’in göndermiş olduğu 40 maddelik bir paketi araya sıkıştırıyorsunuz ve “Arkadaşlar bütçede yoruldu, hadi bu kanunu çıkaralım.” diyorsunuz. Sizin yapmış olduğunuz bu plansızlığa, sizin bakanlardan gelen

talimatlar veya öneriler doğrultusunda bu Mecliste el kaldırıp indirme olayınıza karşı çıkıyoruz, bundan sonra da karşı çıkmaya devam edeceğiz. Dolayısıyla, tercih size ait, karar bize ait. Bu Meclisi gruplarla istişare ederek yönetecekseniz sonuçları bellidir “Yok, çoğunlukla yöneteceğiz.” diyorsanız sonuçları bellidir. Dolayısıyla, tercihinizin sonuçlarına katlanmak durumunda olup olmamak size ait.

Biz şunu tercih ederiz: Burada 6 siyasi parti grubu var. Ülkenin meselelerini hep beraber istişare edip Meclisin gündemine hep beraber hâkim olalım ama “Yok, dışarıdan gelen önerileri öne alalım, bakanlıkların ihtiyaçlarına göre bu Meclisi çalıştıralım.” diyorsanız biz o işte yokuz, bugün de olmadık, dün de olmadık, bütçe görüşmelerinden hemen sonraki infaz paketinde de olmayacağız.

Bakın, 40 maddelik ikinci bir paket daha getiriyorsunuz. Burada özellikle AK PARTİ grup yönetimi ile AK PARTİ’li arkadaşları birbirinden ayırarak söylüyorum yani bütçe görüşmelerinde kırk gün Komisyonunda çalışmışız, on dört gün burada gece 1’lere, 2’lere kadar çalışıyoruz, bütçe biter bitmez 40 maddelik bir yargı paketi getiriyorsunuz. Peki, bu paket için temmuz ayında dediniz ki “Ekime kadar sabredin, bu yasayı getireceğiz.” Allah aşkına, temmuzdan bugüne ne değişti, niye ekimde getirmiyorsunuz da aralık bitiyor, daha yeni getiriyorsunuz? Sizin plansızlığınızın, sizin bakanlarla olan ilişkinizin cezasını bu Mecliste bu milletvekillerine çektiirmeyeceğiz. Bunu net bir şekilde buradan bir kez daha ifade ediyorum. Dolayısıyla YENİ YOL grubunun bu kanunlarla ilgili itirazları milletvekillerinin tamamının hukukunu koruyan, tamamının hukukunu dikkate alan bir itirazdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Biz burada sadece YENİ YOL Grubunu değil, bütün muhalefet ve AK PARTİ grubundaki milletvekili arkadaşlarımızın da milletvekili hukukunu kendi hukukumuz gibi görerek sahip çıkıyoruz.

Dolayısıyla, gelin, bu Türkiye Büyük Millet Meclisini bakanlıklardan gelen kanun tekliflerine el kaldırıp el indiren milletvekillerinin yeri olmaktan hep beraber çıkaralım. Elbette, teknik olarak bakanların ihtiyaçları vardır, kanun ihtiyaçlarını da dile getirecekler ama Meclisin hangi gün çalışacağına, ne zaman kanun çıkaracağına hep beraber biz karar verelim. Dolayısıyla Trafik Kanunu’nu getiriyorsunuz, iki hafta konuşuyoruz “Hadi geri çekelim.” Plan ve Bütçede kariyer mensuplarıyla ilgili bir önerge veriyorsunuz, kamuoyunda bir infial oluşuyor “Hadi geri çekelim.” Ya, bir ileri bir geri bu memleket yönetilmez. Meclis kendi gündemine sahip olmalı, Meclis kendi çalışma takvimini kendi belirlemeli. Sayın Mehmet Şimşek’e selam söyleyin, öyle talimatla bu Meclisten kanun çıkaramayacağını bilsin, sonraki bakanlara da örnek olsun diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

VII.- SEÇİMLER

A) KOMİSYONLARA ÜYE SEÇİMİ

1.- (10/1912, 3375, 3376, 3377, 3378, 3379) esas numaralı *Çocukların Suça Sürüklenmesine Yol Açan Nedenlerin Tüm Boyutlarıyla İncelenerek Koruyucu ve Önleyici Mekanizmalar Geliştirilmesi ile Çocukların Toplumsal Yaşama Etkin Katılımlarının Sağlanması İçin Yapılması Gerekenlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu üyeliklerine seçim*

BAŞKAN - Çocukların Suça Sürüklenmesine Yol Açan Nedenlerin Tüm Boyutlarıyla İncelenerek Koruyucu ve Önleyici Mekanizmalar Geliştirilmesi ile Çocukların Toplumsal Yaşama Etkin Katılımlarının Sağlanması için Yapılması Gerekenlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu üye seçimi yapılacaktır.

Komisyon üyelikleri için siyasi parti gruplarınca gösterilen adayların listesini okutup oylarınıza sunacağım.

Şimdi listeyi okutuyorum:

Çocukların Suça Sürüklenmesine Yol Açan Nedenlerin Tüm Boyutlarıyla İncelenerek Koruyucu ve Önleyici Mekanizmalar Geliştirilmesi ile Çocukların Toplumsal Yaşama Etkin Katılımlarının Sağlanması İçin Yapılması Gerekenlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi
(10/1912, 3375, 3376, 3377, 3378, 3379)

Adı Soyadı

Seçim çevresi

Adalet ve Kalkınma Partisi (11)

Mustafa Köse	Antalya
Orhan Ateş	Bayburt
Erol Keleş	Elâzığ
Müşerref Pervin Tuba Durgut	İstanbul
Ümmügülşen Öztürk	İstanbul
Şebnem Bursalı	İzmir
Fatma Serap Ekmekci	Kastamonu
Ayşe Böhürler	Kayseri
Ali İnci	Sakarya
Rukiye Toy	Sivas
Saffet Bozkurt	Zonguldak

Cumhuriyet Halk Partisi (5)

Aysu Bankoğlu	Bartın
Mühip Kanko	Kocaeli
Selma Aliye Kavaf	Manisa
Gizem Özcan	Muğla
Sibel Suiçmez	Trabzon

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (2)

Onur Düşünmez	Hakkâri
Beritan Güneş Altın	Mardin

Milliyetçi Hareket Partisi (2)

Musa Küçük	Gümüşhane
Naci Şanlıtürk	Ordu

İYİ Parti (1)

Selcan Taşcı	Tekirdağ
--------------	----------

YENİ YOL Partisi (1)

Elif Esen	İstanbul
-----------	----------

BAŞKAN - Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) DUYURULAR

1.- Başkanlıkça, (10/1912, 3375, 3376, 3377, 3378, 3379) esas numaralı Çocukların Suça Sürüklenmesine Yol Açan Nedenlerin Tüm Boyutlarıyla İncelenerek Koruyucu ve Önleyici Mekanizmalar Geliştirilmesi ile Çocukların Toplumsal Yaşama Etkin Katılımlarının Sağlanması İçin Yapılması Gerekenlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yapmak üzere toplanacağı gün, saat ve yere ilişkin duyuru

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Meclis araştırması komisyonuna seçilmiş bulunan sayın üyelerin 10 Aralık 2025 Çarşamba günü saat 17.00'de Halkla İlişkiler Binası Alt Zemin 2 Numaralı Toplantı Salonu'nda toplanarak başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yapmalarını rica ediyorum.

Komisyondun toplandı gün, saat ve yeri ayrıca elektronik ilan panosunda ilan edilecektir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyondan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ile 52 Milletvekilinin Vergi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ile 52 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3320) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:239)¹

BAŞKAN - Komisyon? Sessiz ve yerinde.

2 Aralık 2025 tarihli 23’üncü Birleşimde İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 239 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin birinci bölümünde yer alan 10’uncu maddesi kabul edilmişti.

Teklifin görüşmelerine 11’inci madde üzerinde önerge işlemleriyle devam edeceğiz.

11’inci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 11’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Sema Silkin Ün

Mehmet Karaman

Mersin

Denizli

Samsun

Birol Aydın

Medeni Yılmaz

Mustafa Bilici

İstanbul

İstanbul

İzmir

İdris Şahin

Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Grup Başkan Vekillerimizle yaptığımız toplantının sonucunda birer dakika uzatmaları vermeyeceğiz; böyle bir karar alındı. Milletvekillerimizin bunu dikkate almasını rica ediyorum.

Önerge üzerinde söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın İdris Şahin.

Buyurun Sayın Şahin. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, söz almış olduğum 11’inci madde bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülmesi gereken en önemli konulardan biri. 29/7/1970 tarih ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu’nun geçici 23’üncü maddesinin yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bir düzenleme. Geçici 23’üncü maddeyle 2017, 2018, 2019, 2020 ve 2021 yıllarındaki arsa ve arazi metrekare birim değeri tespitinde önceki yılın metrekare birim değerinin yüzde 50’sinden fazlasının dikkate alınamayacağı hüküm altına alınmıştı, şimdi burada yeni bir düzenleme yapılıyor.

Ben burada özellikle iktidar sıralarına bir tanıdık ismin sözlerini hatırlatmak istiyorum. Dün bir toplantıda bir büyüğümüz “Fakiri daha fakir yapan, zengini daha zengin yapan düzene karşıyız.” diyor. “Bu düzen sürdürülemez.” diyor. Evet, iktidar sıraları, bu sözler Sayın Erdoğan’a ait, dün, grup

¹ 239 S. Sayılı Basmayazı 20/11/2025 tarihli 20’nci Birleşim Tutanağı’na ektir.

toplantısında özellikle ifade ediyor. “Fakiri daha fakir yapan, zengini daha zengin yapan bu düzen sürdürülemez.” diyor. Sözler böyle ama uygulamaya baktığımızda sizler artık sadece zengini, cebinde parası olanı, faizde parası olanı, kur korumalıda parası olanı düşünüyorsunuz; fakirle işiniz kalmadı, fakir sofralarından geldiniz ama zengin sofralarından artık ayrılmaz oldunuz. İşte bu düzenleme de bunun bir gerçek yansıması ve bunu hissettiği için sizlere özellikle sesleniyor. Gelin, fakiri daha fakir yapan, zengini daha zengin yapan bu düzene hep birlikte karşı çıkalım ve bu uygulamayla birlikte gerçekten fakir fukaranın, garip gurebanın emlak değerlerine, onların vereceği oranlara müdahalelerde insafli olalım ve elimizi vicdanımıza koyalım çünkü biz gayet iyi biliyoruz ki bugün bütçe görüşmelerinin arifesinde bu vergi yasasını Meclise getiren ve dayatan sizler bir an önce bunun yasalaşmasını istiyorsunuz çünkü ne yaparsanız yapın bütçedeki deliği kapatamıyorsunuz, nereye yama yaparsanız bir başka yerden patlıyor çünkü tasarruf yapmıyorsunuz, çünkü hesabınızı kitabınızı bilmiyorsunuz. Artık ayağını yorganına göre uzatmayan bir iktidarla karşı karşıyayız. Vergiyi vatandaşa salacaksınız, her türlü zorluğu vatandaş çekecek ama bir eliniz yağda, bir eliniz balda siz keyif çatacaksınız. Yok öyle yağma arkadaşlar!

Bu Meclisin çalışma düzeninden tutun, getirdiğiniz yasalara kadar toplumdan nasıl kopuk olduğunuzu anbean yaşayarak görüyoruz. Ağustos böceğinin hikâyesini daha önce size burada anlatmıştım: Aylarca boş çalıştırıyorsunuz bu Meclisi, gündem boş geçiyor ve bu sıralarda gerçekten yorgun olduğunuzdan gerekli Genel Kurul çalışmasını yaptırılmıyorsunuz; yılın son günlerine geldiğimizde, bütçenin görüşüleceği günde muhalefet sıralarına sitemde bulunuyorsunuz. Buna hakkınız yok. Şu an itibarıyla Adalet Komisyonunda çok önemli bir kanun teklifi görüşülüyor; on birinci yargı paketi görüşülüyor şu saat dilimi içerisinde. Gece yarılarna kadar süren bu çalışmaların bir an önce, yılbaşından önce kanunlaşmasını talep ediyoruz ama pazartesi günü de burada bütçeyi konuşacağız. Siz, bütçede bu fakir fukaranın üzerine yıktığınız vergiler yerine keşke faize ödediğiniz o katmerli rakamları üretime, çiftçiye vermiş olsaydınız, esnafa vermiş olsaydınız, dar gelirliye vermiş olsaydınız ve seçimlerden önce söz verdiğiniz emekliye seyyanen 8 bin lirayı bihakkın yerine getirmiş olsaydınız, hiç olmazsa onların hayır duasını alır, işiniz de rast giderdi. Siz emekliye verdiğiniz sözü tutmazsanız çiftçiye verdiğiniz sözü tutmazsanız, fakire fukaraya verdiğiniz sözü tutmazsanız işiniz de rast gitmiyor, bütçeyi de tamamlayamıyorsunuz, ek vergiler salmak suretiyle de bütçedeki açığı kapatamıyorsunuz.

Bir kez daha size tavsiyemiz, milletten aldığınız yetkiyi milletin lehine ve milletin yararına kullanın diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Şahin.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi okutacağım 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinde geçen “yürürlükten kaldırılmıştır” ibaresinin “ilga edilmiştir” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

George Aslan	Hüseyin Olan	Ferit Şenyaşar
Mardin	Bitlis	Şanlıurfa
Nevroz Uysal Aslan	Özgül Saki	Sabahat Erdoğan Sarıtış
Şırnak	İstanbul	Siirt
Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:		
Turhan Çömez	Şenol Sunat	Ayyüce Türkes Taş
Balıkesir	Manisa	Adana
Yüksel Arslan	Yüksel Selçuk Türkoğlu	Selcan Taşcı
Ankara	Bursa	Tekirdağ

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) - Katılıyoruz.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Siirt Milletvekili Sayın Sabahat Erdoğan Sarıtaş.

Buyurun Sayın Sarıtaş. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizleri televizyonları başında izleyen değerli halklarımızı ve cezaevlerindeki siyasi tutsakları saygıyla selamlıyorum.

Bugün önümüze getirilen kanun teklifi vergi yükünü işçiye ve emekliye yükleyen, ülkenin gerçek krizlerini görmezden gelen bir düzenlemedir. Bugün Türkiye'nin en yakıcı gündemi sadece vergi değildir, geçim derdi ve barınma hakkının da çöküşüdür aynı zamanda. Bakın, 2015-2025 döneminde Türkiye konut kiralardaki artışta OECD 1'incisi; bu, sadece ekonomik bir gösterge değildir, yurttaşın da nefesinin kesildiğinin kanıtıdır. Kiracılar ile ev sahipleri arasında da yeni bir çatışma alanı yaratıldı maalesef. 2023'te 11 canımızı yitirdiğimiz, 46 kişinin de yaralandığı bir ülkeden söz ediyoruz. Bir kira sözleşmesi üzerinden -düşünsenize- can kaybedilen bir ülke bu Hükûmet için hâlâ normal midir; iktidar vekillerine sormak isterim?

Değerli arkadaşlar, Türkiye'nin gerçek anlamda bir sosyal konut anlayışına ve projesine ihtiyacı varken 500 binlerde kalan konut yapımının büyük kısmı da rantın çarkını döndürmek için yapılmış oluyor. Yine, 6 Şubat depremleri sonrası acil ihtiyaç duyulan 400 bin konut, dönüşmesi gereken 600 bin riskli yapı ise barınma krizinin boyutlarını neredeyse ikiye katlıyor ama iktidar hâlâ konutu piyasanın insafına bırakıyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan deprem felaketi sonrası 31 Mart 2023'te yaptığı açıklamada 319 bini bir yıl içinde olmak üzere toplam 650 bin konutun depremzede yurttaşlara teslim edileceğini vadetmişti ancak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının resmî verilerine bakıldığında maalesef bu rakamın daha çok uzağındayız.

Yine, öğrenciler açısından tablo daha da vahim: KYK yurtlarında gençlerin yalnızca yüzde 18'ine yer var, özel yurtlarda ise ücretler 20-30 bin TL'yi geçmiş durumdadır. Bugün çoğu öğrenci salonlarda yatıyor, 5-6 kişi bir eve sıkışıyor ya da üniversitesini dondurup memleketine gitmek zorunda kalıyor. Aileler çocuklarını okutacak güçlerini kaybediyor. Ülkenin gençlik politikası bu hâldeyken siz hâlâ oturma vergi artırımından bahsediyorsunuz. Diyecek çok söz var ama zaman sınırimız var maalesef.

Bütün bunlar yaşanırken Hükûmet bu kanun teklifiyle yine yurttaşla yük bindiriyor; işveren prim teşviklerini düşürüyor, genç girişimci desteklerini kaldırıyor, istisnaları daraltıyor, vergiyi halka yüklüyor. Şunu burada sormak zorundayız: Barınamayan bir halk mı yoksa sizin finansman açığınız mı daha acil? Cevap sizler açısından gerçi açıktır.

İktidar yakın dönemde “yüzyılın konut projesi” diyerek 500 bin sosyal konut vadetti. Bugün barınma krizi tarihin en yüksek seviyesine ulaşmışken bu 500 bin konutun kaç tanesi gerçekten yerini bulacak, kaç tanesi tamamlanmış olacak, bunu ilerleyen yıllarda hep beraber göreceğiz. Umarım biz yanılırız. Elbette bizlerin karşı olduğu şey rant odaklı yapılaşmadır. İnsanlar yüksek kredilerden ve yüksek kiralardan dolayı başını sokacak ev bulamıyor. İktidarın her yıl telaffuz ettiği rakamlara denk gelecek şekilde konut yapıyorsa bu kadar insanın evsiz olmaması gerekiyor. Günün sonunda bu kadar insan evsizse işin içinde rant var demektir. Dolayısıyla “sosyal konut” kavramı gerçek anlamda karşılığını bulamadığında nasıl ki kentsel dönüşüm rantal dönüşüme evrildiyse bunun da rantal konuta dönüşme riski çok yüksektir maalesef.

Değerli arkadaşlar, bu ülke insanı artık barınamıyor, ev bulamıyor, kira ödeyemiyor, şehir değiştirmek zorunda kalıyor; aileler parçalanıyor, gençler geleceğini kaybediyor. Bu, yalnızca ekonomi değil, artık bir sosyal güvenlik krizidir aynı zamanda. Biz, bugün burada sadece Vergi Kanunu'nu değil, milyonların konut krizini de konuşmak durumundayız. Eğer gerçekten finansman arıyorsanız bu yükü kiracının sırtına değil, spekülasyondan servet kazananlara yükleyeceksiniz. Eğer gerçekten “sosyal politika” diyorsanız sermayeye sağlanan kolaylıkları budayıp kiracı haklarını güçlendireceksiniz. Eğer gerçekten “Depremi unutmamak.” diyorsanız kaynakları buraya aktaracak ve barınma hakkını kamu politikası olarak yeniden inşa edeceksiniz. Bu kanun teklifi, barınma krizinin tam ortasında halkın vergilerini artıran ama konut sorununa tek bir çözüm üretemeyen bir paket olarak karşımızda durmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Devamla) - Biz halkın nefesini kesen, halkın gerçekliğini görmezden gelen her partinin karşısında olduk, her tutumun karşısında olduk, olmaya da devam ediyoruz.

Size iyi akşamlar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Bursa Milletvekili Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu.

Buyurun Sayın Türkoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; kanunun geneliyle alakalı yine bu tükeniş bütçesini hazırlayan, içerisinde yalnızca borç, faiz, yeni vergiler olan, 2 trilyon 500 küsur milyarı faize, 2 trilyon 500 milyarı da cari açıkla yapmış olduğunuz bütçeyi kapatmak adına yeni bir torba kanun var. Bu 11'inci maddede de esasen buradan soruyorum: Her defasında, devletin resmî kurumu olan TÜİK'in enflasyon oranlarını değil de iş emlak vergilerinin artırılması meselesine gelince farklı bir oranı neden kullanıyorsunuz? Biz, topyekûn, torba kanunun tamamına milletimiz adına "ret" oyunu vereceğiz.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; gelelim bir başka önemli mevzuya. Evet, ben Van belediyelerinde devam eden haksızlıktan, hukuksuzluktan, emek düşmanlığından, ayrımcılıktan ve adaletsizlikten bahsedeceğim yine.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Kayyumdan bahset, kayyum var artık.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Van'da belediyelerin önündeki çadırların içinde tam beş yüz seksen gündür, yağmurda, çamurda, karda, kışta direnerek haklarını arayan emekçilerin sesini, kapı gibi yargı kararlarına rağmen duymuyorlar. HAK-İŞ'e bağlı HİZMET-İŞ Sendikası orada altı yüz güne yakındır haklı bir mücadele veriyor, çadırdaki bekliyor ve haklarını istiyorlar.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Kayyum var, kayyuma söyle. Kayyuma söyle, kayyum var orada.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Bir hafta önce ben de oradaydım ve destek verdim. İnanır mısınız duyduğlarımız gerçekten şok etti. Yerel mahkeme karar veriyor, işe iade veriyor; itiraz ediliyor, istinafa gidiyor, istinaf da onaylıyor "Hayır, bunun işe başlaması lazım." diyor...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Kayyum reddetti, kayyum, kayyum!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - ...ama İpekyolu Belediyesinde, Tuşba Belediyesinde, Gevaş Belediyesinde,...

SALİHE AYDENİZ (Mardin) - Büyükşehir, Büyükşehir...

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Büyükşehir, Büyükşehir...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - ...500'ün üzerinde işçiyi kazanmış oldukları mahkemeye rağmen işe başlatmıyorsunuz.

SALİHE AYDENİZ (Mardin) - Kayyuma ne diyorsun, kayyuma?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Kayyuma söyle, bize değil.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Yani özeti şöyle: Hukuk tanımıyorsunuz.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Kayyuma söyle, kayyuma! Bize değil, kayyuma söyle!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Efendim, bir daha söylüyorum: Bir yıl önce de gittim ben oraya, bir yıl önce işten çıkarılanlarla alakalı devam eden eylem beş yüz seksen gündür devam ediyor.

SALİHE AYDENİZ (Mardin) - Kayyumun attıkları da her gün eylem yapıyor, onlara niye gitmiyorsunuz?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Ya, kayyuma söyle, bizimle alakası yok!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Hadi... İpekyolu kayyumda mı?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Büyükşehir kayyumda. Van Büyükşehir kayyum.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Büyüğeşhre bağlı, senin anlattıkların Büyükşehir, Büyükşehir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Tuşba kayyumda mı? Gevaş kayyumda mı? Bunların hepsinde eylem devam ediyor. Tanımadığınız mahkeme kararları orada devam ediyor.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Kayyuma söyle. Kayyuma söyleyecek cesaretin yok senin, o yüzden senin tek muhalefetin DEM PARTİ.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Neden biliyor musunuz?

SALİHE AYDENİZ (Mardin) - Biraz cesaret, cesaret!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Nedeni şu: Siz, haşa, kendinizi rızık verici yerine koyuyorsunuz.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Haşa! Asla!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - “Bizden mi, değil mi?” Bir de utanmadan emekten, haktan -hukuk tanımamaktan- ve adaletten bahsediyorsunuz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Buyurun size ayna; işte, Gevaş Belediyesi, İpekyolu Belediyesi, Tuşba Belediyesi. Soru çok basit: Mahkeme kararlarını neden uygulamıyorsunuz? Üst mahkeme kararları var, neden uygulamıyorsunuz? Uygulamıyorsunuz. Niye?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Kayyum var. “Niye?” Çünkü kayyum var.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Çünkü siz şöyle bakıyorsunuz hadiseye: “Ya bizdensin ya değilsin.” Hepsi hemşehrinin değil mi? Hepsi bu memleketin insanı değil mi?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Geç, geç, geç!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Efendim, kayyum belediyesinde varsa böyle bir iş ve eylem getirin siz de bu kürsüye, konuşun. Haksızlık, adaletsizlik neredeyse konuşacağız ama siz belli ki emir aldığınız yerlerin emrinin dışına çıkamıyorsunuz, kazanılmış mahkeme kararlarını yerine getiremiyorsunuz. Buradan Gevaş, İpekyolu ve Tuşba Belediye Başkanlarını da uyarıyorum: Hukukun dışına çıkamazsınız...

SALİHE AYDENİZ (Mardin) - Büyükşehir de uyar.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - ...hukuka uyacaksınız, o işçilerin hakkını vereceksiniz.

SALİHE AYDENİZ (Mardin) - Kayyum da uyar, kayyum.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Ayrıca, buradan, çok güzel bir direniş yapan, hakları için sokakta olan, beş yüz seksen gündür eylem yapan HAK-İŞ'i, HİZMET-İŞ'i, emekçileri tebrik ediyorum. Var olsun mücadeleleri...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Var olsun yoldaşlar(!)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - ...kahrolsun sizin emek sömürünüz.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Oylayıp öyle söz vereyim.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Kahrolsun istibdat, yaşasın hürriyet!

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bunlar feodal artık!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Bunlar oldu burjuva, bu oldu komünist; kızım değiştirdiniz yerleri ya!

SALİHE AYDENİZ (Mardin) - En büyük feodal sensin valla!

BAŞKAN - Sayın Temelli, buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Muhatap alıp cevap vermek için söz almadım, sadece kayıtlara geçsin çünkü bizim belediyemize kayyum atanmadan önce bu konuda işten çıkarılanlar oldu ve bunlarla ilgili hukuki süreç devam ediyordu fakat bu işten çıkarılanlar, henüz 31 Mart yerel seçimlerinden önce ocak ayında işe alınmış olan bankamatik memurlarıdır.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Değil, değil; 10 defa söylendi.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Bu konu kendilerine açıklandı, defalarca bu konu açıklanmıştır.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - İçerisinde beş yıllık, altı yıllık, iki yıllık insanlar var; ayıp ya!

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Soruşturmalar sürüyor. Burada kimin emekten, kimin işçi sınıfından yana olduğu belli.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yalan söylüyor, yalan söylüyor; evraklar orada, 250 tane mahkeme kararı var ya!

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Böyle kürsü hamasetleriyle emekten yana filan olamazsın. Haddini bil bir kere her şeyden önce!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yazık, günah ya!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Anlaşılan siz de kapitalist olmuştunuz, öğrendik!

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Anlattık, arkadaşşa devamlı anlattık konuyu; o zamanlar muhabbeti vardı, açıkladık ona.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - İşçi düşmanı olmuştunuz!

SALİHE AYDENİZ (Mardin) - Kayyumun işten attıklarına da bir değinseydin keşke!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Mahkeme belgeleri ortada ya!

SEZAI TEMELLİ (Muş) - O biliyor, bildiği hâlde aynı şeyi yapıyor.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - İşçi düşmanı olmuştunuz!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ayıp, ayıp!

SALİHE AYDENİZ (Mardin) - Kayyumun işten attıklarına da bir söz söyleseydin keşke ya! Tabii, ona cesaret lazım, ona cesaret lazım.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - İşçi düşmanı olmuştunuz!

SEZAI TEMELLİ (Muş) - 2 kayyuma laf söyleyemiyor korkak, gelmiş burada...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - İşçi düşmanı olmuştunuz!

SALİHE AYDENİZ (Mardin) - Kayyumların attıkları da her gün sokaktalar!

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 11'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 11- 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun geçici 23'üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'GEÇİCİ MADDE 23- 2025 yılında 2026 yılı için takdir edilen asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerleri dikkate alınarak Kanunun 29 uncu maddesine göre 2026 yılı için hesaplanan bina ve arazi vergi değerleri, 2025 yılına ait vergi değerlerinin iki kat fazlasını geçemez.

33'üncü maddeye (8 numaralı fıkra hariç) göre mükellefiyet tesisi gereken hallerde bina ve arazi vergi değerlerinin hesabında, 2026 yılında uygulanmak üzere 2025 yılında takdir edilen asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerleri esas alınır. Ancak esas alınan bu değerler, ilk yıl 2025 yılına ilişkin uygulanan asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerlerinin iki kat fazlasını geçemez. Şu kadar ki, 33 üncü maddenin (6) numaralı fıkrası kapsamında mükellefin değişmesi durumunda birinci fıkra hükmü uygulanır.

Takip eden 2027, 2028 ve 2029 yıllarında 29 uncu madde kapsamında bina ve arazi vergisi matrahları ile asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerleri birinci ve ikinci fıkraya göre belirlenen değerler üzerinden hesaplanır.

Emlak vergi değeri veya asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerleri esas alınarak uygulanan vergi, harç ve diğer mali yükümlülükler için de bu madde hükümlerine göre belirlenen değerler dikkate alınarak uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir."

Umut Akdoğan

Ali Mahir Başarır

Abdulhamit Gül

Ankara

Mersin

Gaziantep

Emre Çalışkan

Osman Sağlam

Nevşehir

Karaman

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) - Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini okutuyorum.

Gerekçe:

Yapılan düzenlemenin ilk fıkrasıyla, 2025 yılında 2026 yılı için takdir edilen asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerleri dikkate alınarak kanunun 29'uncu maddesine göre 2026 yılında hesaplanacak bina ve arazi vergi değerlerinin 2025 yılına ait vergi değerlerinin 2 kat fazlasını geçmemesi sağlanmaktadır.

İkinci fıkra ile, 2026 yılı ve müteakip yıllarda (2027, 2028 ve 2029 yıllarında) mükellefiyeti yeni başlayanlara ilişkin düzenlemeye yer verilmekte olup, 1319 sayılı Kanun'un 33'üncü maddesine -(8) numaralı fıkra hariç- göre mükellefiyet tesisi gereken hâllerde bina ve arazi vergi değerlerinin hesabında, 2026 yılında uygulanmak üzere 2025 yılında takdir edilen asgari ölçüde arsa ve arazi birim değerlerinin esas alınacağı ancak esas alınan bu değerlerin ilk yıl 2025 yılına ilişkin uygulanan asgari ölçüde arsa ve arazi birim değerlerinin 2 kat fazlasını geçemeyeceği düzenlenmiştir. Ayrıca, birinci fıkra kapsamında yer alanların mükellefinin değişmesi durumunda birinci fıkraya göre vergi hesaplamaya devam edileceği hüküm altına alınmaktadır.

Üçüncü fıkra ile da, takip eden 2027, 2028 ve 2029 yıllarında bina ve arazi vergisi matrahları ile asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerlerinin hesabında asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerlerinin birinci ve ikinci fıkraya göre belirlenen değerler esas alınarak hesaplanması düzenlenmektedir.

Dördüncü ve beşinci fıkralarla ise, emlak vergi değerine veya asgari ölçüde arsa ve arazi metrekare birim değerlerine gönderme yapılarak hesaplanan vergi, harç ve diğer mali yükümlülükler de bu düzenlemeyle belirlenen değerlerin dikkate alınması sağlanmakta, maddenin uygulama usul ve esaslarının belirlenmesine Hazine ve Maliye Bakanlığının yetkili olduğu belirtilmektedir.

Böylece, bir taraftan belediyelerin öz gelirleri olan emlak vergi gelirlerinde yıllar içinde kanun gereği vergi değerlerinin yeniden değerlendirilmesinin yarısı kadar artması nedeniyle ortaya çıkan vergi kaybı telafi edilmekte, diğer taraftan mükellefler arasında eşitlik ve toplumsal adaletin sağlanması temin edilmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, yeni madde ihdasına dair bir önerge vardır.

Şimdi önergeyi okutup Komisyona soracağım, Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılırsa önerge üzerinde yeni madde olarak görüşme açacağım, Komisyonun salt çoğunlukla katılmaması hâlinde ise önergeyi işlemiden kaldıracağım.

Şimdi önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 12- 1319 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan "yeniden değerlendirilmesinin yarısı nispetinde" ibareleri "yeniden değerlendirilmesinde" şeklinde değiştirilmiş, beşinci fıkrasında yer alan "veya yeniden değerlendirilmesinin yarısı kadar arttırmaya" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır."

Ayça Taşkent

Umut Akdoğan

Evrin Rızvanoğlu

Sakarya

Ankara

İstanbul

Emre Çalışkan

Adem Yıldırım

Nevşehir

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) - Salt çoğunluğumuz vardır, katılıyoruz.

BAŞKAN - Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmış olduğundan önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açıyorum.

Söz isteyen? Yok.

Yeni maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Yeni madde kabul edilmiş ve teklife yeni bir madde eklenmiştir.

Herhangi bir karışıklığa mahal vermemek için teklifin görüşmelerine mevcut sıra sayısı ve metnindeki madde numaraları üzerinden devam edilecek, kanun yazımı esnasında madde numaraları teselsül ettirilecektir.

12'nci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

George Aslan

Hüseyin Olan

Ferit Şenyaşar

Mardin

Bitlis

Şanlıurfa

Nevroz Uysal Aslan

Beritan Güneş Altın

Şırnak

Mardin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Mardin Milletvekili Sayın Beritan Güneş Altın konuşacak.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; neoliberalizmin en kristalize olmuş alanı olan eğitim politikalarının mağduru hâline getirilmiş bütün eğitim emekçilerini, akademisyenleri ve tüm öğrencileri selamlayarak konuşmama başlamak istiyorum.

Eğer Grup Başkan Vekillerinin ortak mutabakatıyla bir dakikamız alınmamış olsaydı MESEM'leri protesto ettiği için tutuklanan öğrencilerden ve aynı zamanda dün çocuklara bir ön ücretsiz yemek için dava talebinde bulunan ve reddedilen çocukların bir ön ücretsiz yemeğinin takdir yetkisine bağlı olduğunu söyleyen Yusuf Tekin'e birkaç söz etmek istiyordum fakat 12'nci maddenin de en az bunlar kadar önemli bir madde olduğunu söylemek lazım.

Şimdi, önümüzde duran hem bu Kanun Teklifi'ne hem bunun hazırlanış biçimine şerhimiz olduğunu bir kere söylememiz gerekiyor çünkü futbol teamülleri ile aslında üniversite harçlarını aynı pakete koyarak bizlerin karşısına sunuşunuz, bu hızınız bize kapitalizmi çağrıştırıyor çünkü kapitalizm, hızı sever ve siz, çok fazla olan bu hızınızla aslında demokrasiyi ve doğru düzgün kanun yapabilme tarzını bir kez daha boykot ediyorsunuz, yok sayıyorsunuz. Bizler yavaş siyasetin gerekli olduğunu, bir şeylerin ortak akılla konuşulması gerektiğini bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

Şimdi, 12'nci madde şunu söylüyor aslında: Vakıf üniversitelerinde artırılan öğrenim ücretlerinden bahsediyor ve bu öğrenim ücretlerinin kontrolsüz bir şekilde arttığının itirafında bulunuyor ve bunun ÜFE ve TÜFE artışı oranlarıyla dengelenmesinden bahsediyor. Baktığımızda, ilk fırsatta bu dengelemenin iyi bir şey olduğunu düşünecek olsak da bunun aslında çok da iyi bir şey olmadığını çünkü eğitimde fırsat eşitliğinden eğitimin ücretsiz olması gerektiğine kadar pek çok gerçeği unutmamıza sebep olacağını vurgulamak istiyoruz.

Bir de kaldı ki ÜFE ve TÜFE artışlarının da enflasyon oranını göz önüne koyacak olursak bu kontrolün de çok bir işe yaramadığını açıkça ifade etmek gerekir çünkü TÜİK'e göre bile, ne yazık ki, enflasyon yüzde 31,07; ENAG daha doğru verileri paylaşıyor, ona göre de oran yüzde 58,62. Bu şu demek: Eğer bir bölüme kayıt ücretinin 750 bin TL olduğunu hesaba katarsak ve totalde 208 üniversitenin 79'unun özel olduğunu -yani Türkiye'deki üniversitelerin yüzde 38'inin özel üniversite

olduğunu- düşüncecek olursak, bu kanun teklifi sadece ve sadece özel okullardaki fahiş ücret politikalarının itirafı dışında başka hiçbir şeye hizmet etmez çünkü kontrol edilen alan da en az mevcut durum kadar vahimdir. Bu itiraf, aslında özel okul ücretlerindeki denetimsizliğin, kontrolsüzlüğün ne boyutlara vardığını da göstergesidir. Hâlbuki, Vakıf Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliği'nde özel okullar için kazanç amacına yönelik olmama şartı vardır. Üniversitelerin yıllardır kâr hırsıyla yanıp tutuşan şirketlerden farksız yönetildiğini de bir kez daha hatırlatmak isteriz çünkü gideceğimiz yer, bizim yol haritamız olan bu maddelerin bize aslında kâra giden yolları gösterdiğini de özelleştirilmiş eğitimi sürdürülebilir kılmayı amaçladığını da ifade etmeliyiz. Eğitimin piyasa içinde alınıp satılır bir şeye dönüşmesi, bir meta hâline getirilmesi sürdürülemez çünkü üniversiteler kâr zarar mantığıyla yönetilirse, bilimsel düşüncüyü üretmesi gereken akademisyenler âdeta bir elemana dönmüşür, akademik kriterler göz ardı edilir, akademisyenler performans baskısıyla hep daha fazla üretmeye mecbur kalır. Mevcut durumda bir devlet üniversitesinde doçent haftada on-on beş saat ders anlatırken özel üniversitelerde bu saat otuz saate varmaktadır; bu da aslında bir iflas tablosunun en net göstergesidir.

Çözüm bellidir; eğer haritamız barış ve demokrasiye o zaman ülkeyi, rotamızı eşitlik ve özgürlükten geçirmek zorundayız. Bunun ana hattı ise ana dilinde eşit, özgürlükçü, nitelikli, kamusal ve ücretsiz eğitim için bütçe ayırmaktır diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi okutacağım 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Hakan Şeref Olgun

Yüksel Selçuk Türkoğlu

İstanbul

Afyonkarahisar

Bursa

Hasan Toktaş

Burhanettin Kocamaz

Şenol Sunat

Bursa

Mersin

Manisa

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Gökhan Günaydın

Ömer Fethi Gürer

Aliye Timisi Ersever

İstanbul

Niğde

Ankara

Elvan Işık Gezmiş

Gülcan Kış

Giresun

Mersin

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Manisa Milletvekili Sayın Şenol Sunat.

Buyurun Sayın Sunat. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Evet, bugün, Türkiye gündeminde infial yaratan bir konuyu ele almak istedim; milletin vekili olarak ve milletin hislerine tercüman olarak konuyla ilgili ne düşündüğümün kayıtlara geçmesini istedim.

Evet, sayın milletvekilleri, Cumhuriyet İttifakı'na sesleniyorum: Türkiye Yüzyılı'ndan anlamamız gereken bebek katiliyle ittifak kurmak mıydı; canibaşını kurucu önder, PKK'yı Kürt kardeşlerimizin temsilcisi yapmak mıydı ve aziz Türk milletine ikinci bir ihanet sürecini yaşatmak mıydı?

Sayın milletvekilleri, PKK ve teröristbaşını meşrulaştırıp affetmek için verdiğiniz çaba nelere mal oluyor farkında mısınız bilmiyorum; farkında olmadığının da ben farkındayım. Evet, Kandil'den eş başkan, terörist bir kadın iyice hadsizleşerek “Biz suç işlememiştir ki af isteyelim, Türk devleti yüz yıldır soykırım yaptı.” diyebiliyor. Bu sözler, açıkça Türkiye Cumhuriyeti'nin yargı yetkisini, ceza hukukunu ve egemenliğini reddetmektedir. PKK, bildiğiniz gibi 1984'ten 2025'e kadar 50 binden fazla insanımızın canını aldı. Bunların içinde iki aylık bebekler, ana karındaki çocuklar, köyde ders veren idealist öğretmenler, yol yapan işçiler, namaz kılan imamlar, nöbet tutan askerler, bebeğiyle otobüste yolculuk eden anneler vardı. Sayın milletvekilleri, bu durum, kırk yıllık bebek katliamlarını, pusus, mayın, hendek, öğretmen infazlarını “Suç değil, siyasi mücadele.” diye normalleştirmektedir, devlete “Sen benim üstüm değilsin, beni yargılayamazsın, affedemezsin.” diye meydan okumaktır, kendisini devletle eşit siyasi bir taraf ilan etmektir. Bu terörist kadın, emin olun, İmralı canisinin tercümanlığını yapmaktadır aslında.

Eğer bir devlet, kendi topraklarında faaliyet gösteren bir terör örgütünün en üst düzey yöneticilerinden birinin “Biz suçlu değiliz, af da istemiyoruz.” demesini cevapsız bırakır ya da normalleştirirse kendi vatandaşına “Devlet beni koruyamıyor.” mesajı verir; şehit ailelerine ve gazilere, ayrıca koruculara hakaret anlamına gelir; terör örgütüne “Doğru yoldasınız, biraz daha bastırırsanız kazanacaksınız.” sinyali yollar; uluslararası alanda “Türkiye bu örgütü artık terör örgütü olarak görmüyor.” algısını yaratır.

Bu nedenle, Türkiye'nin 2013-2015 “çözüm süreci” denilen birinci ihanet sürecinde çok ağır bedeller ödenmesine rağmen, maalesef, iktidar bir ders almamıştır. PKK hiçbir zaman af ya da eve dönüş istemede değerli milletvekilleri; hep kafasındaki özerklik, federasyon ve bağımsızlık çizgisini zorladı. Kimse kimseyi kandırmasın, PKK ve onun siyasi uzantısı olan partinin amacı hiçbir zaman barış ve kardeşlik olmadı. PKK, Büyük Orta Doğu Projesi'nin taşeronudur; PKK, Amerika'nın Suriye'de “YPG” adıyla silahlandığı, binlerce tır dolusu silah verdiği maşadır ve PKK, İsrail'in ikinci İsrail hayali için kurulmak istenen sözde Kürt koridorunun vurucu gücüdür ve PKK, Türkiye'yi bölmek isteyen her emperyalist gücün paralı askeridir sayın milletvekilleri.

Bunları neden söylüyorum? Bunlar kayıtlara geçmek durumundadır. Her gün, hemen hemen her gün PKK'nın siyasi uzantısı olan parti tarafından bu kürsülerden “kürdistan” “Kürt illeri” gibi ifadeleri hazmedebiliyorsanız vicdanınız rahat demektir diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Giresun Milletvekili Sayın Elvan Işık Gezmiş.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vergi kanunlarıyla ilgili teklif üzerine Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunuyorum.

Bugün önümüze getirilen kanun teklifi, sadece teknik bir düzenleme değil açıkça söyleyelim iktidarın ülkeyi yönetemediğinin ve derin ekonomik krizin yükünü vatandaşa yükleyerek kapatmaya çalıştığının belgesidir. Bu teklif, vergi politikalarındaki adaletsizliğin yeni bir halkasıdır. Dar gelirli yurttaşın nefes aldığı son alanlara bile yeni yükler getiriliyor. Asgari ücretlinin maaşı zaten daha eline geçmeden vergisi kesiliyor. Emeklinin maaşı zaten yetmiyor, eline geçen maaşı ise vergi ile zamlar altında buharlaşmış durumda. Esnaf vergi yükü altında nefes alamıyor. Bu teklif, kamu gelirlerini dar gelirli den karşılamayı rutinleştiriyor yani sosyal devlet ilkesini zedeliyor.

Değerli milletvekilleri, verginin doğrusu, az kazananan az, çok kazananan çok almaktır yani sosyal devlet anlayışına yakışan budur. Bakın, bir eczacı olarak söylüyorum, Türkiye'de ilaç ve aşılar için uygulanan KDV oranı yüzde 10'ken Norveç, İrlanda, Birleşik Krallık gibi ülkelerde halk sağlığını desteklemek amacıyla ilaçlardan alınan KDV oranı sıfır. Türkiye'de araç ve telefon vergileri Avrupa ülkelerinin çok üstünde. Soruyorum size: Türkiye vatandaşını mı zengin, Avrupa vatandaşı mı? Benim bölgem Karadeniz'de telefonu daha ucuza almak için gençler Gürcistan'a giderken kaza yaptı, 4 gencimizi kaybettik. Bugün, ülkemizde vergi gelirlerinin yaklaşık yüzde 70'i dolaylı vergilerden alınıyor. Vatandaşın elini attığı her şeyden yüksek vergi almaktan vazgeçmek zorundasınız. Ülkemizde esnaf, emekçi, genç, yaşlı ve emeklilerimiz derin bir ekonomik krizde; icra dosyası 24 milyonu aştı, ne

acıdır ki memleketin yüzde 80'i yoksulluk sınırı altında yaşıyor oysa sosyal devlet önce halkını korumak ve üretimi desteklemek zorundadır. Gençlerimizin umudunu çoğaltmak zorundayız. Türkiye'de genç işsizliği yüzde 25'e dayandı.

Kendi ilim Giresun'dan bahsetmek istiyorum. Tüm ülkemizde olduğu gibi Giresunlu gençlerimiz artık umutla değil ellerinde valizle büyüyorlar; okuyor, hayal kuruyor, emek veriyorlar ama mezun oldukları gün işsizlikle yüzleşmek durumunda kalıyorlar, mülakatlarla hakları yeniliyor.

Giresun en çok göç veren illerden biri. Sanayileşme yok, küçük yerel işletmeler dışında gençlere iş alanları sağlanamıyor. Böyle miydi? Elbette değildi. Kalem fabrikamız, kâğıt fabrikamız, sunta fabrikamız vardı; maalesef hepsi tek tek kapatıldı. İçimi sızlatan bir sözü sizlerle paylaşmak istiyorum "En büyük hayalim, memleketimde çalışıp yaşamak." diyen bir gencin seslenişiyse. Giresun'unda nitelikli iş alanları için destekler ve teşvikler gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, milletin cebinde para kalmamış, mutfakta yangın var, ülke yangın yeri ama iktidar ne yapıyor? Yine aynı ezberi söylüyor, "Parayı vatandaştan alalım, yükü dar gelirliye bindirelim." diyor. Bu teklifin özü budur, saklamaya gerek yok. (CHP sıralarından alkışlar) Dolaylı vergiler zaten tavan yapmış durumda; KDV, ÖTV zam yağmuru gibi yaşıyor. Bu, ekonomiyi yönetmek değildir, krizin faturasını halkın sırtına yüklemektir. TÜİK'e göre Türkiye'de 18 milyon yurttaş temel gıda maddelerine, temel ihtiyaçlarına ulaşamıyor. İstisna ve muafiyetlere gelince onlar nedense hep aynı kesimlere yarıyor. Türkiye Avrupa'da gelir eşitsizliğinin en yüksek olduğu ülke. Gün geçtikçe kayıt dışı ekonomi büyüyor, kayıt dışının üstüne gidileceğine "Vatandaştan alalım, nasıl olsa sesini çıkaracak mecali kalmadı." diyorsunuz ama yanılıyorsunuz. Evet, halkın dayanma gücü kalmadı ama sesler Türkiye'nin her yerinde, meydanlarda yükseliyor, "Hükümet istifa!" diye yükseliyor, halkın sesi "Hükümet istifa!" diyor. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bir daha söyle.

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Devamlı) - "Hükümet istifa!" diyor.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13'üncü madde üzerinde 2'si de aynı mahiyette olmak üzere 2 önerge vardır.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Sema Silkin Ün

Mehmet Karaman

Mersin

Denizli

Samsun

Medeni Yılmaz

Birol Aydın

Mustafa Bilici

İstanbul

İstanbul

İzmir

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Gökhan Günaydın

Elvan Işık Gezmiş

Ömer Fethi Gürer

İstanbul

Giresun

Niğde

Aliye Timisi Ersever

Gülcan Kış

Gizem Özcan

Ankara

Mersin

Muğla

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Birol Aydın.

Buyurun Sayın Aydın. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BİROL AYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Günlerdir bir torba kanunu görüşmeye çalışıyoruz. Kolaylaştırmak başka, kolaycılık başka bir şey. İktidar çokça bazı pratik davranışlar içerisinde bulunabilir ama bu usulü çokça istismar ediyor, istismar ediyor, kolaycılığa kaçıyor; bu da ülke ve millet olarak lehimize işleyen bir durum olarak ortaya çıkmıyor.

Değerli arkadaşlar, bu torba kanunla hangi yaraya merhem olunacak, esas soru bu. Bu düzenlemeler devletin ve milletin ihtiyaçlarına mı yoksa iktidarın ihtiyaçlarına göre mi önümüze geldi ve günlerdir konuşuyoruz. Milletten kepçeyle alıp çay kaşığıyla millete vermekte bile eli titreyen anlayışın getirdiği bir torba kanunu konuşuyoruz. İşte, bildiğimiz gibi 1 Aralık günü Plan ve Bütçe Komisyonunda bir düzenleme yapıldı. Üst düzey bürokratlarımız, merkez uzmanlarımız ve müfettişlerimize dair bir iyileştirme kararı alındı. Şunu hemen ifade edeyim, söyleyeyim: Haklarıdır, helalühoş olsun. Bu ekonomik koşullarda bu denli nitelikli insanlarımıza, çalışanlarımıza bu verilmelidir ama hemen ilave ediyorum: Maalesef, taşra kariyer meslek mensuplarımız bu hususun dışında tutuldu, bu da ikircikli bir durumdur.

CEVDET AKAY (Karabük) - İçeride olması lazım.

BİROL AYDIN (Devamla) - Tabii, bunun dışında tutuldu, bu iyi bir uygulama değildir. 40 bin kişiye veriyoruz, neden taşradaki 40 bin uzmanımızı da buraya dâhil etmiyoruz? “Efendim, bütçe gelirlerimiz, imkânlarımız elvermiyor.” Vay be! Vay be!

CEVDET AKAY (Karabük) - 13 milyar gerekiyor.

BİROL AYDIN (Devamla) - Zaten 2026 bütçesi geldi; 2,7 trilyon açık var; 2,7 trilyon da faiz var. Bu farkı nereden kapatacağız arkadaşlar biz 2026’da? Vergi salınacak değil mi, zam yapılacak, tefecilerin dizinin dibine çökülecek, yüksek faizle ülke yeniden borçlanacak. Yani, Sayın Maliye Bakanına sesleniyorum: Vergi toplamak için otobanlara, otogarlara, sokaklara, bütün iş yerlerine gönderdiğiniz vergi uzmanlarını neden mesela bu işin dışında tutuyorsunuz ya? Verin onlara da onlar da coşsun. Yoksulluk sınırı 90 bin lira ama Türkiye’de kamuda çalışanlarımızın ortalama geliri 70-80 bin lira. Verelim arkadaş, verelim; kamuda azami bir tasarruf yapalım, hepsine verelim, bundan geri durmayalım.

Değerli arkadaşlar, bu arada iktidar bir kolaycılık daha yapıyor, onu gözden geçiriyor, hedef şaşırtıyor; meslek gruplarını birbirine düşürüyor, işin içinden sessizce kendisi çıkıyor, yargı paketlerinde de aynısını yapıyor. Vatandaş da şöyle diyor: “Neden onlar yararlanıyor?” Oysa sorunun şöyle olması lazım: Neden biz de yararlanmıyoruz? Tepkinin alana değil vermeyene yönlendirilmesi lazım. İktidar burada da bir ikircikli durum ortaya koyuyor, bunu da ortadan kaldırmak lazım.

Değerli arkadaşlar, madem torba, işte torba; gelin, bütün meslek gruplarını içine koyalım. Kaynak mı? İşte, bu torba kanunda zaten içtenden ipliğe her şeyin vergisini artırıyorsunuz, kaynak orada. Çalışmak mı? Hodri meydan! Milletimize verecekseniz, işçimize, memurumuza, emeklimize verecekseniz gece sabahlara kadar çalışalım; yoklama da istemeyeceğiz ha, yeter ki hızlıca bu kanunları geçirelim, vatandaşlarımıza verelim yeter ki. Biz, iktidarın bugünkü uygulamalarını kolaycılık olarak görüyoruz. Bunun da ülkemize, insanımıza bir hayır getirmediğini düşünüyoruz. Lütfen, serçeye karşı güvercin, güvercinlere karşı leyleklerin yanında hizalanmaktan, küçük balıklara karşı büyük balıkların yanında hizalanmaktan vazgeçin. İşçinin, emeklinin, memurun, dar gelirlinin sırtındaki yükü ağırlaştırıyorsunuz; zedegânların, holdinglerin, patronların yükünü hafifletiyorsunuz; bundan vazgeçin.

Sizleri saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Muğla Milletvekili Sayın Gizem Özcan.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Milyonlarca işçiyi ilgilendiren 2026 asgari ücretinin belirleneceği güne az kaldı. Sokaktaki yoksulluğun iktidarın yüzüne çarptığı bir gerçek var: 2025 asgari ücreti yüksek enflasyon nedeniyle dramatik bir biçimde eridi, bir açlık-sefalet ücretine dönüştü. 2024'te de 2025'te de ek zamlar yapılmalıydı ancak yapılmadı. 2025'in sonunda resmî enflasyon yüzde 34 civarında kesinleşirse bir işçi yıllık 50 bin TL'nin üzerinde alım gücü kaybı yaşamış olacak. Düşünün, asgari ücretli bir ailenin evinden yılda 50 bin lira çalan enflasyon hırsızına ülkede teslim olmuş bir düzendeyiz. (CHP sıralarından alkışlar) Hedeflenen enflasyona göre asgari ücrete zam yapılmaktan vazgeçilmelidir. Enflasyon hedefi değil, hane halkının geçim maliyeti hesaba katılmalıdır. Mevcut yöntem bilinçli yoksullaştırma stratejisidir.

Değerli milletvekilleri, Ekim 2025'te açlık sınırı 26.925 lira, yoksulluk sınırı 96 bin lira iken net asgari ücret 22.104 liradır. Türkiye'de milyonlarca aile artık gıdaya erişemiyor, aileler okula gönderdikleri çocukların beslenme çantasını dolduramıyor, pazar arabası da aynı şekilde. Boş kalan pazar arabası ne kadar hafifse emekçinin hayat yükü de o kadar ağır demektir. (CHP sıralarından alkışlar) Sizin bu ülkenin emekçisine “Sabredin.” demekten başka bir politikanız var mı, soruyorum sizlere.

Değerli milletvekilleri, asgari ücreti konuşurken bu ülkenin emekçilerinin geleceğini ve insanca yaşam hakkını konuşuyoruz çünkü Türkiye artık bir asgari ücretliler ülkesi. Bakın, asgari ücretlinin millî gelirden aldığı pay, elli yıl önce kişi başına düşen gelirin yüzde 80'i düzeyindeydi, on yıl önce yüzde 60'tı, bugün yüzde 43'e mahkûm edilmiş durumda yani pastayı üreten işçinin eline, o pastadan pay almaya kalktığında vuran bir düzen var. Emekçinin ürettiği zenginlik büyüdükçe emekçinin ücreti küçülmekte; bunun temel nedeni de işçinin pazarlık kefesine koyacağımız ağırlığı olan örgütlülüğünün olmaması. Türkiye'de toplu iş sözleşmesi kapsamı yüzde 10 civarında, Avrupa Birliğinde ise bu oran yüzde 80'lere ulaşmaktadır. Toplu pazarlık kapsamı yükseldikçe asgari ücret geriler, kapsam düştükçe tüm ücretler asgariye sıkışır. Bu bir ekonomik tercih, işçiyi yoksullaştıran bir sınıf politikası. Tabloyu tersine çevirmek için bir asgari ücret yalnızca işçinin kendisine göre değil, bakmakla yükümlü olduğu ailesiyle birlikte hesaplanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, bu çalışma cehenneminde kadın emeği de en ağır darbeyi almaktadır. Asgari ücret ve altında alan kadın işçilerin oranı yüzde 60'tır. Kayıt dışı çalışan kadınların yüzde 90'ı asgari ücret altında çalışmaya mahkûm edilmiştir. Bu tablo, yoksulluğun toplumsal cinsiyet temelli adaletsizliği de katmerlediğinin açık bir göstergesidir.

Değerli milletvekilleri, sarayın bir günde 2.624 asgari ücret, 3.625 emekli maaşı harcadığı bir ülkede asgari ücretin kişisel takdire bahşedilir gibi sunulmasını kabul etmiyoruz. Kadın emeğini yok sayan ücret rejimini kabul etmiyoruz. 39 bin liranın altında asgari ücreti kabul etmiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Bu ülkenin emekçisi alın teriyle büyüttüğü pastadan artık kırıntı değil hakkını istiyor. Yoksulluğu “kader” diye pazarlayanlara karşı bu kürsüden ilan ediyoruz: Emeğin hakkı bu ülkenin yarınıdır! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) ÇEŞİTLİ İŞLER (Devam)

4.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Niğde Esnaf ve Sanatkarları Odası Birliği ve Bor Şoförler Esnaf Odası yöneticilerine “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Niğde Esnaf ve Sanatkarları Odası Birliği ve Bor Şoförler Odası yöneticileri dinleyici locasında bizleri dinlemekteler; kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ile 52 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3320) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:239) (Devam)

BAŞKAN - 14'üncü madde üzerinde 1 önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Sema Silkin Ün

Biröl Aydın

Mersin

Denizli

İstanbul

Medeni Yılmaz

Mustafa Bilici

Necmettin Çalışkan

İstanbul

İzmir

Hatay

Mehmet Karaman

Samsun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan.

Buyurun Sayın Çalışkan. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - CHP varsa herkes için var Necmettin Vekilim.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerçekten, bütçe öncesi en acı oturumlardan birini yapıyoruz. Bugün 40 maddelik bir kanun teklifini görüşüyoruz, bir torba; bir torbada tam 21 kanun. Evet, bu kanun teklifini aslında şampiyonlar liginde taşıyabiliriz çünkü bir kanun çıkartıp, bir torbanın içerisinde 21 kanun, 21'inde de milletin bütün fertleri nasıl ezilebilir, iğneden ipliğe nasıl zam yapılabilir, asgari ücretle çalışan emekli, dar gelirli bir kanunda nasıl ezilir, merak edenler vergi kanunu teklifine pek rahat bakabilirler.

Bugün öyle bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız ki tombalacıları geçtiniz, tombalacılar da bile muhtemelen bu kadar maharet yoktur. (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bravo!

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, şu geldiğimiz noktada, 10'uncu madde de feshedildiği için alelacele, devlet işleri savsaklanmasın diye muhalefet olarak tepkilerimizi geri çektik; bu yasa teklifi yasalaşsın ama bunun vebali de size, bu yasada ezdiğiniz herkes sizden hakkını alır.

Bugün, deprem bölgesiyle ilgili de şunu arz etmek isterim ki hayat hâlen normale dönmedi, hâlen büyük sıkıntılarla karşı karşıyayız, hâlen mücbir sebep geldi, başa çattı; mücbir sebep olarak da... Ödemelerini taksite bağlayan depremlerde esnaftan teminat isteniyor; evini, arabasını, her şeyini kaybetmiş insandan teminat isteniyor.

Yine, deprem bölgemizde kentsel dönüşüm ciddi bir sorun. Bakın, bir skandala dikkat çekmek istiyorum. Deprem bölgesinde rezerv alanları ilan edildi; bin, 5 bin, 10 bin konut yapan insanlara alanlar verildi. İstanbul'daki uygulamayla, Yarısı Bizden Kampanyası'yla rezerv alanında ev yaptırılıyor. Bir de rezerv alanı dışında kalan, kentsel dönüşüm gerektiren yerler var; bu insanlara gelince hiçbir destek yok. Niye biliyor musunuz? Küçük esnaf, Hatay'ın yerel esnafı, bunlarla baş edilemeyeceği için,

bunlarla muhatap olunamayacağı için... Daha ileriye gitmek istemiyorum. “Küçük esnaf kazanmasın, büyüklerle biz işimizi götürürüz.” diyerek bir skandala imza atılıyor.

Değerli milletvekilleri, Bakanlık yetkilileri burada, istirham ediyoruz: Bölgedeki ödemeler gecikiyor; otuz güne başladı, şu anda doksan güne çıkarıldı; Bakanlık, müteahhitlerin ödemesini yapmadığı için işler gecikiyor. Bir taraftan da patrona söz verilmiş şu evler teslim edilecek diye; yarım yamalak, anahtarlar güya veriliyor diyerek imza attırılıyor; ev bitmemiş, vatandaşın kurada ismi çıktı, bunun için de apar topar konteynerden çık, nerede kal? Sokakta kal ve kira yardımı kesiliyor, büyük mağduriyetler yaşanıyor.

Ayrıca, özellikle tarihî Antakya’da, tarihî şehir Antakya’da deprem öncesi vakıf arazisi olan pek çok cami yerleri gümbürtüye gitti. Kentsel dönüşüm sonrasında rezerv alanlarında çok sayıda konut yapıldı ama camiler ve tarihî yerler büyük ölçüde ortadan kalktı ve başka bir problem de şu: “Biz, sizlere demografik yapınızı, komşuluk ilişkilerinizi korumak üzere aynı bölgeden yer vereceğiz.” dendi. Şimdi kuralarda ortaya çıktı, evinin 4 kilometre ötesinde yer verilmiş; bu mağduriyetin sürdürülmesi asla kabul edilemez. Şunu ifade edelim ki deprem bölgesindeki insanlar psikolojisi yerinde olmayan insanlar. Bu insanları devletle karşı karşıya getirmeye kimsenin hakkı yok. Sizin, kamuoyuna mesaj vereceğiz diye, şu kadar daire teslim ettik diyebilmek için oradaki insanların hayatını zehir etmeye hiçbir şekilde hakkınız yok. Her türlü sıkıntılarla karşı karşıya olunan bir dönemde bir de ekonomik baskılar...

Son olarak da UEFA, evet, siz garibandan alıyorsunuz, “UEFA” diyerek sponsor şirketleri zengin eden bir yasa getiriyorsunuz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15’inci madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Sema Silkin Ün

Mehmet Karaman

Mersin

Denizli

Samsun

Birol Aydın

Medeni Yılmaz

Mustafa Bilici

İstanbul

İstanbul

İzmir

Mehmet Aşıla

Kocaeli

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Kocaeli Milletvekili Sayın Mehmet Aşıla.

Buyurun Sayın Aşıla. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi sevgi, saygı, muhabbetle selamlıyorum.

Vergi kanunlarındaki değişiklikleri görüşüyoruz. 15’inci maddede “2026 UEFA Avrupa Ligi Finali ve 2027 UEFA Konferans Ligi Finali müsabakaları ile 2032 UEFA Avrupa Futbol Şampiyonası organizasyonuna ilişkin olmak üzere Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (UEFA), katılımcı takımlar ve organizasyonda görevli tüzel kişilerden iş yeri, kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayanlara, bu müsabakalar ve organizasyon dolayısıyla yapılacak mal teslimleri ve hizmet ifaları ile bunların bu müsabakalar ve organizasyon dolayısıyla yapacakları mal teslimleri ve hizmet ifaları katma

değer vergisinden müstesnadır.” denilerek KDV Kanunu’yla çelişecek ifadeler getirmişlerdir. KDV Kanunu’nun “Verginin konusunu teşkil eden işlemler” başlıklı 1’inci maddesinin (1)’inci fıkrasında Türkiye’de yapılan bazı hizmetlerin katma değer vergisine tabi olduğu, bu faaliyetlerin kanunların veya resmî makamların gösterdiği gerek üzerine yapılması, bunları yapanların hukuki statü ve kişilikleri, Türk tabiiyetinde bulunup bulunmamaları, ikametgâh veya iş yerlerinin yahut kanuni merkez veya iş merkezlerinin Türkiye’de olup olmaması işlemlerin mahiyetini değiştirmez ve vergilendirmeye mâni teşkil etmediği belirtilmiştir. Bu kapsamda, söz konusu kanun maddesiyle KDV Kanunu’nun temel vergileme prensibine aykırı olduğu da açıkça görülmektedir. Katılımcı takımlar ile organizasyonda görevli olanlara yapılacak mal teslimleri ve hizmet ifalarının Türkiye’de yapılması sebebiyle bunlara yapılacak mal teslimleri ile hizmet ifalarının KDV’ye tabi tutulmaması, bu yasayla vatandaşlarımızın vergisel hakları ellerinden alınırken yabancı şirketlere vergi muafiyeti getirilerek vergi gelirlerimizi de azalttığı görülmektedir.

Söz konusu geçici maddeler kanun teklifinde geçen vergi dışında kalan alanların genişletilmesi ilkesine aykırı olarak düzenlenmiştir. Vatandaşlarımıza tanınan vergisel avantajlar ortadan kaldırılmakta, öte yandan yabancı firmalara vergisel avantajlar sağlanmaktadır. Bu tarz geçici maddelerle oluşacak olan vergi açıklarının vatandaşlarımızın üzerinde kalacağı da açıktır. Bu nedenle, söz konusu elde edilecek gelirlerin vergi kapsamına alınarak ülkemizdeki vergi gelirleri artırılmalı, vatandaşlarımızın üzerindeki vergi yükü hafifletilmelidir.

Evet, mevcut iktisadi anlayışta ne yazık ki vergi, devletin görünen tek gelir yolu hâline gelmiştir. Türkiye ve ulaşmayı hedeflediğimiz gelişmiş ülkelerde vergi düzeni kıyaslandığında şu cümleyle durumu özetlemek mümkündür: Gelişmiş ülkelerde kazanandan vergi alınırken, Türkiye’de maalesef, harcıyandan vergi alınıyor. OECD ortalamasında toplanan vergilerin yaklaşık yüzde 65’i kazanç üzerinden, yüzde 35’i harcama üzerindendir. Türkiye’de ise bu tablo tam tersidir. Vergi gelirlerinin yaklaşık yüzde 65 ve 70’i KDV ve ÖTV gibi dolaylı vergilerden oluşmaktadır. Asgari ücretli bir vatandaşın süt alırken ödediği vergi oranı ile bir holding patronunun ödediği vergi aynıdır. Aynıdır diyoruz ancak keşke aynı olsa çünkü mevcut muhasebe sistemi içerisindeki uygulamalar ve kanunlardaki boşluklardan dolayı şirket patronu aldığı sütü şirketine fatura ettirerek o KDV’yi de ödemekten maalesef kaçınmaktadır.

Özetle, ülkemizde dolaylı vergileri sadece ücret karşılığı çalışanlar ödemektedir. Asıl yüksek gelire sahip olanlar bazı küçük muhasebe hareketleriyle birçok tüketim harcamalarını şirketleri üzerinden muhasebeleştirilmektedir. Bu tüketimlerin hem vergilerini devlete ödemek üzere topladıkları KDV’den mahsup etmekte hem de şahsi tüketimlerini şirketlerine gider olarak göstererek kurumlar vergisini de olması gerekenden çok daha az ödemektedir.

Değerli kardeşlerim, bir devletin adaleti kimden vergi aldığı ile kimin yükünü hafiflettiğiyle ölçülür. Devlet, gözünü alın terine değil, haksız kazanca dikmelidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 15 - 3065 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde ilave edilmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 46 - 2026 UEFA Avrupa Ligi Finali ve 2027 UEFA Konferans Ligi Finali müsabakaları ile 2032 UEFA Avrupa Futbol Şampiyonası organizasyonuna ilişkin olmak üzere Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (UEFA), katılımcı takımlar ve organizasyonda görevli tüzel kişilerden iş yeri, kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayanlara, bu müsabakalar ve organizasyon dolayısıyla yapılacak mal teslimleri ve hizmet ifaları ile bunların bu müsabakalar ve organizasyon dolayısıyla yapacakları mal teslimleri ve hizmet ifaları katma değer vergisinden müstesnadır.

Bu maddede düzenlenen istisnalar dolayısıyla yüklenen vergiler, vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan vergilerden indirilir. İndirim yoluyla telafi edilemeyen vergiler ise 32 nci madde hükümleri uyarınca istisna kapsamında işlem yapan mükellefin talebi üzerine nakden veya mahsuben iade edilir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı istisna ve iadenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

Gökhan Günaydın

Aliye Timisi Ersever

Ömer Fethi Gürer

İstanbul

Ankara

Niğde

Elvan Işık Gezmiş

Gülcan Kış

Nermin Yıldırım Kara

Giresun

Mersin

Hatay

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERSAN AKSU (Samsun) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Hatay Milletvekili Sayın Nermin Yıldırım Kara.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarımız; 2026 UEFA, 2027 Konferans ve 2032 Avrupa Şampiyonası finallerine ilişkin olmak üzere katılımcı takımlara ve organizasyonda görevli olan tüzel kişiliklerin iş yeri ve kanuni merkezi Türkiye’de bulunmayanlara bu kanun maddesi kapsamında muafiyet getirilmiş. Katma Değer Vergisi Kanunu Madde 3065’e göre “Yaptıkları mal ve hizmet alımlarından dolayı siz vergiden müstesnasınız ve bunları da indirim konusu yapamadıysanız hesaplanan verginizden düşeceğiz, telafi edemeyeceğiniz verginiz varsa da iade veya mahsup yoluyla sizlere geri vereceğiz.” demişsiniz.

Şimdi, bunu merak ediyoruz, neden böyle yapılıyor diye. Aynı müstesna, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına da MTV ve harçlardan sonra taşınmaz satışlarıyla da ilgili 3065 sayılı KDV Kanunu gereği indirim söz konusu, muafiyet tanınmış. Komisyon görüşmelerinde “Neden bunu yapıyorsunuz?” diye sorulduğunda “Mevzuattaki bir boşluğu düzeltiyoruz, mevzuatta bir şeyi düzeltiyoruz.” diye pek de anlamı olmayan bir ibare kullanmışsınız. Bu YİKOB’lar 2012’de kuruldu, şimdi böyle bir muafiyete, bunların sağlayacağı bir kazanç mı ihtiyaç duyuldu? Bu ihtiyacın gelecekte bir harcaması mı yapılacak? Bunları merak ediyoruz.

Şimdi, iktidar, prime esas kazanç üzerinden asgari ücretliden, diğer ücretliden daha bordrosu hesaplanırken tak diye vergiyi alırken uluslararası organizasyon yapan tüzel kişiliklere veya YİKOB’lara neden KDV istisnası yapıyor? Bunları bilmek istiyoruz. Eğer idare bir KDV muafiyeti yapmak istiyorsa, deprem bölgelerinde üç yıldır mal ve hizmet alımlarında, hizmet ifalarında niye tek bir kuruş için KDV’den istisna bir işlemi hayata geçirmedir? Bir önerge vermiştik, “En azından demirbaş alımlarında, makine ve tesisat alımlarında bir yıl süreyle hak sahibi olduğunu iddia eden ve bunu belgeleyen kişileri, gerçek ve tüzel kişileri KDV’den muaf tuttunuz.” demiştik ama siz hiç orali olmadınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Hatay’da bu “YİKOB” dediğimiz yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarını siz müstesna tutuyorsunuz ya, bunlar ne yapıyor, biliyor musunuz Hatay’da? ÇED süreci işletilmeden 38 tane plent tesisi, kırma ve taş ocağı açıyor. Şu anda YİKOB’un çalıştırdığı 93 tane de taş ocağı ve maden ocağı var. Şimdi, muafiyet vererek vergi kaybına mı yol açmayı terazinin bir tarafına koyuyorsunuz yoksa bu YİKOB’ların çevreye ve doğaya, ekosisteme verdiği zararları mı bir teraziye koyup bunlar arasında bir mukayese edebiliyorsunuz? Bunları anlamak zor.

Şimdi, mücbir sebep konusunu herkes konuştu. Sayın Bakan Mehmet Şimşek’e Komisyonunda da söylemiştim: Ya, Allah için bir Hatay’a gel, bir Adıyaman’a gel, bir Kahramanmaraş’a gel, bir Malatya’ya gel; bak, bir gör, gerçek kişiler, tüzel kişiler ne hâlde. Yani bunu bir halat hâline getirdiniz, uzatılacak mı, uzatılmayacak mı? İşletmeler gerçekten zor durumda ama maalesef, gerçekten Sayın Bakan hiç orali olmadı. Mücbir sebebi neden uzatmıyorsunuz? Yani Hatay’ın, Van depreminde beş yıl yedi ay uzatılan Van’dan ne eksigi var? Malatya’nın, Adıyaman’ın, Kahramanmaraş’ın ne eksigi var? Ben buradan sormak istiyorum?

MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) - Çok eksikliği var.

NERMİN YILDIRIM KARA (Devamla) - Kusura bakma, ne eksikliği var? Öyle bir şeyi kabul etmiyoruz.

Bakın, siz kaç tane işletme devretmişsiniz, kaç tane işletmeyi teslim etmişsiniz gelin bir anlatın bakalım. Biz burada siyaset yapmıyoruz, Hatay'da konutları bir an evvel verin diye, 180 bin kişi konteynerde kalıyor diye biz burada çıkıp diyoruz ki: "El birliğiyle bu konutlar yapılsın." ama siz daha yüzde 10-13 civarında iş yeri teslim etmişsiniz, sonra "Gel bana beyanname ver." diyorsunuz. Böyle bir şey kabul edilmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NERMİN YILDIRIM KARA (Devamla) - Bunu hakkaniyetli hangi milletvekili varsa hepsinin vicdanına havale ediyorum ve deprem bölgesindeki tüm işletmeleri sizlerin vicdanına bırakıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17'nci madde üzerinde 1 önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Sema Silkin Ün

Birol Aydın

Mersin

Denizli

İstanbul

Mehmet Karaman

Mustafa Bilici

Medeni Yılmaz

Samsun

İzmir

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Samsun Milletvekili Sayın Mehmet Karaman.

Buyurun Sayın Karaman. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklif edilen kanunun 17'nci maddesi vesilesiyle Samsun'umuzu, Tekkeköy'ü ve Orta Karadeniz'in geleceğini ilgilendiren son derece önemli bir düzenlemeyi görüşüyoruz. Bu maddeyle, Samsun'da Orta Karadeniz Serbest Bölgesi'nin hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır. Başından ifade edeyim, bizim anlayışımızda kalkınma, üretim ve istihdam asla küçümsenecek meseleler değildir. Samsun gibi sanayi altyapısı güçlü, liman kapasitesi yüksek ve dış ticaret potansiyeli olan bir şehir ve bölgede Orta Karadeniz Serbest Bölgesi uygulaması doğru planlandığı ve doğru yönetildiği takdirde önemli ekonomik fırsatlar doğuracaktır. Serbest bölgeyle birlikte yeni yatırımların gelmesi, ihracat kapasitesinin artması, nitelikli istihdamın oluşması, lojistik ve sanayi altyapısının güçlenmesi Samsun ve bölge ekonomisi açısından ciddi kazanımlar doğuracaktır. Bu yönüyle bakıldığında, Samsun'un ve bölgemizin üretim gücünü ve ticaret kabiliyetini büyütecek her adımı biz de destekleriz. Samsun'un ve bölgemizin hak ettiği ekonomik sıçramayı yapmasını yürekten istiyor ve destekliyoruz. Nitekim, sadece biz değil diğer muhalefet partili milletvekilleri de mevcut kanun teklifine dair olumlu önerilerde bulunacaklardır.

Kıymetli milletvekilleri, destek vermek, katkı sağlamak her şeyi baştan sona kayıtsız şartsız onaylamak anlamına gelmez. Biz bu maddeye destek verirken aynı zamanda ciddi çekincelerimizi ve uyarılarımızı da Meclis tutanaklarına geçirmek istiyoruz çünkü söz konusu olan sıradan bir arazi değil, Anayasa'nın 43'üncü maddesi kapsamında olan bir kıyı alanıdır. Malumunuz, kıyıları, devletin hüküm ve tasarrufu altında olup herkesin eşit kullanımına açık alanlardır. Burada esas olan, yalnızca ekonomik

getiriler değil kamu yararının bütüncül olarak gözetilmesidir. İşte, biz, serbest bölgenin Samsun'a ve bölgemize katkı sağlaması için üç temel şartın altını özellikle çiziyoruz.

Birincisi: Bu bölgede yapılacak tüm faaliyetlerde çevresel etki değerlendirmesi süreci eksiksiz işletilmelidir. Deniz kirliliği, hava kirliliği, ekosistem dengesi, afet riski ve iklim etkileri bilimsel raporlarla ortaya konulmalıdır.

İkincisi: Yerel yönetimler, üniversiteler, meslek odaları ve en önemlisi, bölge halkı bu sürecin gerçek paydaşı yapılmalıdır. Serbest bölge masa başında değil Samsun'un ve bölgemizin ortak aklıyla yönetilmelidir.

Üçüncüsü: Kıyıların halkın kullanımına fiilen kapatılmasına yol açacak uygulamalardan kesinlikle kaçınılmalıdır. Kıyı alanları yatırım yapılırken bile milletin ortak emaneti olarak korunmalıdır.

Şunu açıkça ifade etmek istiyorum: Samsun, bugüne kadar sanayi yükünü, çevresel bedelleri ve ekonomik fedakârlıkları fazlasıyla üstlenmiş bir şehirdir. Artık, Samsun, sadece bedel ödeyen değil kazanan, katma değer üreten ve refahını artıran bir şehir olmak zorundadır, serbest bölge bu hedefe hizmet ediyorsa anlamlıdır. Bizim desteğimiz doğaya saygılı, hukuka uygun, halkın erişimini ve sağlığını gözetken, şeffaf ve hesap verebilir bir serbest bölge yönetimi şartına bağlıdır. Buradan Hükûmete ve ilgili bakanlıklara açıkça çağrıda bulunuyorum: Orta Karadeniz Serbest Bölgesi'ni sadece yatırım rakamlarıyla değil insanıyla, çevresiyle, deniziyle ve geleceğiyle birlikte yönetin; kıyıları betonlaşmanın değil sürdürülebilir kalkınmanın merkezi hâline getirin.

Sonuç olarak, Samsun'un kalkınmasına hizmet edeceğine inandığımız için, ancak hukuki ve çevresel hassasiyetlerimizin de takipçisi olacağımızı özellikle belirterek bu maddeye çekincelerimiz saklı kalmak kaydıyla destek veriyoruz. Ayrıca, bu serbest bölgeye yeni bir liman projesinin de dâhil edilmesini tavsiye etmeyi bir görev sayıyorum. Samsun'un ve bölgemizin kazandığı, doğanın korunduğu, halkın dışlanmadığı bir serbest bölge temennisiyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

18'inci madde üzerinde aynı mahiyette 2 önerge vardır.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

George Aslan	Hüseyin Olan	Ferit Şenyaşar
Mardin	Bitlis	Şanlıurfa
Nevroz Uysal Aslan	Özgül Saki	Yılmaz Hun
Şırnak	İstanbul	Iğdır
Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:		
Mehmet Emin Ekmen	Sema Silkin Ün	Mustafa Bilici
Mersin	Denizli	İzmir
Medeni Yılmaz	Biröl Aydın	Mehmet Karaman
İstanbul	İstanbul	Samsun
	Şerafettin Kılıç	
	Antalya	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Iğdır Milletvekili Sayın Yılmaz Hun.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

YILMAZ HUN (İğdır) - Değerli milletvekilleri, bu torba yasayla bir kez daha görüyoruz ki iktidarın ekonomi yönetimi halkın kaynaklarını sermayeye transfer eden bir model üzerine kuruludur. Bu teklif bir ekonomik politika değil ve adı konulmalıdır. Yük yoksula, kaynak sermayeye. Bir yanda kirada oturan yurttaştan, tek konutunu kiraya verip geçimini sağlamak zorunda kalan emekliden, küçük esnaftan, çiftçiden, işçiden toplanan vergiler, diğer yanda milyarlarca liralık teşvikler, muafiyetler, borç silmeler, ödüllendirilen sermaye grupları. Bu tablo tesadüf değildir, bu sınıfsal bir tercihin ürünüdür. Sermaye lehine yapılan her düzenlemenin bedeli halka, özellikle de yoksullaştırılmış emekçi kesimlere ödetilmektedir. Bu kanun teklifinin 18'inci maddesi, bu ülkenin en kırılgan yurttaşlarını korumak için oluşturulmuş İşsizlik Sigortası Fonu'nu işveren teşviklerinin finansman kasası hâline getirmektedir. İşini kaybeden emekçinin kaynağı olması gereken Fon, işsiz bırakan ekonomik düzenin mali kaynağına dönüştürülmüştür. Maddeyle, İşsizlik Sigortası Fonu'nun 2025 yılı prim gelirlerinin yüzde 15'ine kadar olan kısmının Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına aktarılması... Gerekçe: İstihdamı korumak ve artırmak. Bu gerekçe gerçek değildir çünkü Fon'un geçmiş yıllarda aynı amaçla kullandığı tüm dönemlerde işsizlik azalmamış aksine artmıştır. Resmî veriler tüm gerçeği ortaya koyuyor. 2023 yılında İşsizlik Fonu giderlerinde işsizlere ödenen işsizlik ödeneğinin payı yalnızca yüzde 18,5'tir. Aynı yıl işverenlere aktarılan kaynak oranı yüzde 67 yani Fon'un üçte 2'si işverene, yalnızca beşte 1'i işsize gitmektedir. Bu düzenlemeyle, bu Fon'un işverene aktarımı yasayla kurumsallaştırılmaktadır. Bu, açıkça Fon'un amacı dışında kullanımıdır. İşsizlik maaşı için başvuran işçiler prim, gün şartları ve bürokratik engeller nedeniyle İşsizlik Fonu'ndan yararlanamamaktadır. Çalışanlardan toplanan, İşsizlik Fonu'nda toplanan işçilerin parasının yüzde 15'ini iktidar bu maddeyle doğrudan patronlara aktarmaya hazırlanıyor. Bu, halkın ödediği primlerin sermayeye transferidir. Dahası, Temmuz 2025'te alınan bir kararla Fon gelirlerinden çeşitli harcamalar için ayrılabilir payın yüzde 30'dan yüzde 50'ye çıkarılması nedeniyle Fon denetimsiz biçimde yürütmenin inisiyatifine verilmiştir. Bugün getirdiğiniz 18'inci madde bu sistemi tamamlamaktadır. Bunun yönetimi ve kaynak yönlendirmesi sosyal devlet mekanizması olmaktan çıkarılmıştır.

Bu politikaların bölgesel eşitsizliği nasıl büyüttüğünü konuşmadan geçemeyiz. Bugün işsizliğin en yüksek olduğu iller Kürt halkının yoğunlukta olduğu bölge illeridir; Şırnak, Hakkâri, Mardin, Van, Urfa ve Batman'da işsizlik oranları ülke ortalamasının belirgin şekilde üzerindedir. Bölgedeki genç nüfusta işsizliğin bazı illerde yüzde 45'i aştığı bilinmektedir. En yoksul bölgelerin Fon'un asli muhatabı olmasına rağmen, Fon esas olarak, büyük sermaye gruplarının yoğunlaştığı Marmara ve Batı Bölgelerindeki teşvik havuzlarına aktarılmaktadır. Yani işsiz parası işsize değil işsizliğin yoğun olduğu bölgelere ve sermaye merkezlerine gitmektedir. Bu, sadece sosyal adaletsizlik değildir, bölgesel yoksulluğun ve göçün kurumsallaşmasıdır. İstihdamı patronun sermayesi değil, iş güvencesi, sendikal haklar, bölgesel kalkınma, kayıt dışılıkla mücadele, asgari ücretin yaşam ücreti hâline getirilmesi korur. Ancak, iktidar bölgesel yoksulluğu görmezden geliyor, işsizliği kader hâline getiriyor, sonra da işsiz fonunu işverenin teşviklerine açıyor. Bu durumu sadece yapılan bir adaletsizlik olarak tanımlayamayız; bu, bile isteye yapılan sınıfsal bir tercihtir.

Sayın milletvekilleri, buradan çok açık bir şekilde söylüyoruz: İşsizlik Sigortası Fonu işçinin fonudur; bütçe açığını kapatmak için değildir, ekonomik kriz tahrifatını sermaye lehine hafifletmek için değildir, iktidarın başarısız ekonomi politikalarının finansmanı da değildir. Kanun teklifindeki bu madde geri çekilmelidir. İşsizlik Fonu'nun kullanımına dair yeniden düzenleme yapılmalı ve bu düzenlemeyle işsizlik ödeneğine erişim kolaylaştırılmalıdır. Ödeme süreleri uzatılmalı ve insanca yaşama yetecek düzeye yükseltilmelidir. Fon yönetimindeki sendikaların karar yetkisi güçlendirilmelidir. Fon kaynaklarından amacı dışında tek kuruluş dahi kullanılmasına izin verilmemelidir diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Antalya Milletvekili Sayın Şerafettin Kılıç. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Teklifin 18'inci maddesi üzerinde grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

18'inci madde üzerinde söz söylemeye bile gerek yok aslında. Bu madde, emekçinin birikimlerini sermayenin hizmetine sunan bir anlayışın ürünü olarak getirilmiştir, İşsizlik Sigortası Fonu'nu tamamen amacının dışına taşımaktadır.

Değerli milletvekilleri, bugün farklı iki konu gibi görünen ama aslında aynı amaca hizmet eden iki husustan bahsetmek istiyorum. Bunlarla amaçlanan hem içeride hem dışarıda Türkiye'nin çökertilmek istenmesidir. Bir taraftan, milletin vergilerini âdeta bir adaletsizlik makinesi hâline getiren sistem var; diğer tarafta ise Papanın Türkiye ziyaretinin ardına gizlenmiş emperyalist hamleler, kültürel nüfuz operasyonları ve Orta Doğu'nun haritasını yeniden çizme iştahı var. İkisi de aynı büyük planının, aynı zihniyetin ürünüdür. Ülkemizde bugün vergi sistemi adaleti sağlamak yerine adaletsizliği üretmektedir. Vergi ödemesi gerekenler ödemiyor, ödeyemeyecek durumda olanlardan ise son kuruşuna kadar vergi alınıyor. Ekmek alan, süt alan, çocuk bezi alan vatandaş KDV'ye boğulurken, bir gecede milyonlar kazanan bazı sermaye gruplarının vergilerine sünger çekiliyor. Milletimiz açıkça cezalandırılıyor, kazandıkça soyuluyor ama nedense bazıları ne kazanırsa kazansın dokunulmazlık zırhıyla dolaşıyor, sonra da adil vergi sistemi diyoruz. Bırakın adaleti, bu sistem emekçiyi ezen, üreticiyi boğan, müteşebbisi küstüren bir torpil düzenine dönmüştür. Bizim kültürümüzde vergi adalet için vardır. Bugün ise tam tersi, verginin adaleti yok, adaletsizliğin vergisi var.

Değerli milletvekilleri, Papa'nın Türkiye'ye gelişi diyalog, hoşgörü, dinî temas gibi güzel kelimelerle paketlenmiş bir yumuşak güç operasyonudur. Tarih boyunca Türkiye'ye ve İslam dünyasına karşı yürütülen Haçlı siyaseti artık tankla, tüfekte değil diplomasi ve kültürel nüfuz adı altında sürdürülmektedir. Bu ziyaret masum bir ziyaret değildir, bu ziyaretin arkasında Orta Doğu'nun yeniden dizayn edilmesi, Türkiye'nin bölgesel liderlik iddiasının törpülenmesi, Anadolu'nun ruh köküne müdahale edilmesi, Hristiyan azınlıklar üzerinden yeni politik baskı alanları oluşturulması, Vatikan'ın Doğu Akdeniz ve Filistin topraklarında Türkiye'yi pasivize etme çabası gibi derin hedefler vardır. Bugün Papa'nın yüzünde tebessüm olsa da bu coğrafyada Vatikan'ın tarihsel rolünü bilen bilir; diplomasi adı altında kültürel kuşatma yürütmek, misyonerlik ağlarını genişletmek, Türkiye'yi Batılı blokların yörüngesine sıkı bağlamak. Bu millet ne zaman Batı'dan bir ziyaret, bir davet, bir ortaklık gelse arkasından mutlaka bir faturanın çıktığını acı tecrübeyle görmüştür ve bugün de değişen bir şey yoktur. Papa'nın ziyareti Türkiye'nin egemenlik alanlarına yeni bir manevi müdahale kapısı aralamayı hedeflemektedir. Kökü dışarıda olan büyük projelerin tamamında olduğu gibi burada da kültürel yumuşatma ve diplomatik baskı iç içedir. Biz uyarıyoruz: Türkiye hiçbir küresel aktörün manevi oyun sahası değildir ve olmayacaktır. Resmî törenler organize ederek bu oyuna alet olanlar en iyi ihtimalle derin bir gaflettedir; diğer ihtimali burada ifade etmekten imtina ediyorum.

Değerli milletvekilleri, içeride adalet çökerse dışarıda bağımsızlık zayıflar, ekonomide adaletsizlik büyürse dış politikada direnç kırılır, vergi düzeni adaletten koparsa küresel güçler gelir, ülkenin üzerine çökme cesareti bulur. Türkiye hem içeride hem de dışarıda sıkıştırılmak istenmektedir. Bir yandan millete ağır vergi yükü bindirilirken diğer yandan Papa gibi küresel sembol figürler eliyle Türkiye'nin manevi ve siyasi alanına nüfuz edilmeye çalışılmaktadır. Biz buradan sesleniyoruz: Bu millet ne içeride adaletsiz düzene boyun eğere ne de dışarıdan gelen emperyal telkinlere; bu millet bağımsızdır, özgürdür, haysiyet sahibidir. Vergi adaleti sağlanmadıkça huzur gelmez, Türkiye'nin bağımsızlığı tehdit altındayken de güven olmaz, güven gelmez.

Ekonomik adalet ile millî egemenlik birbirinden ayrı değildir, birbirinin tamamlayıcısıdır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20'nci madde üzerinde 1 önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda ve 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesinde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hasan Toktaş

Burhanettin Kocamaz

Hakan Şeref Olgun

Bursa

Mersin

Afyonkarahisar

Yasin Öztürk

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Denizli

İstanbul

Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk.

Buyurun Sayın Öztürk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 20'nci madde kısaca şunu söylüyor: 4749 sayılı Kanun'a eklenen geçici maddeyle, 2025 yılı için net borç kullanma tutarı Bakan ve Cumhurbaşkanınca zaten artırılmış olan seviye üzerinden 595 milyar lira daha yükseltiliyor yani iktidar bu Meclisten bir kalem darbesiyle 595 milyar lira daha borçlanma yetkisi istiyor. 595 milyar sadece bir rakam değildir, bu yıllık bütçeyi yıl sonuna iki ay kala tükettiniz demektir, gelecek yılların bütçelerine şimdiden yazılmış faiz faturası demektir, bugün yanlış yönetilen ekonomi politikalarının faturasının yarına ertelenmesi demektir. Bütçe hakkı Türkiye Büyük Millet Meclisinin en temel hakkıdır yani bu Meclisin varlık sebebidir. Siz ise bütçeyi görüşürken getirdiğiniz rakamları yılın sonlarına doğru geçici maddelerle delik deşik ediyorsunuz. Her yıl aynı yöntem; önce bütçeyi getir, sonra, yetkileri kanun hükmünde kararname mantığıyla genişleten geçici maddelerle borçlanma sınırını katla; bu, Meclisin iradesini sistematik olarak devre dışı bırakan bir sistemdir. Tam da bu noktada altını çizmek gerekir, kanundaki açık sınırlara rağmen 2025 yılı için belirlenmiş yaklaşık 1,9 trilyon liralık borçlanma limiti hem Bakanlığın hem Cumhurbaşkanlığının yüzde 5'erlik yetkisiyle zaten 2,1 trilyon liraya çıkarılmıştı. Buna rağmen, şimdi bir geçici maddeyle bu seviyeye 595 milyar lira daha eklenmesi istenmektedir. Oysa orta vadeli programda 2025 bütçe açığı 511 milyar lira olarak hedeflenmişti, bugün ise açık tahmini 2,2 trilyon liraya ulaşmış durumda. Bu tablo öngörülerin çıktığını, mali disiplinin kaybedildiğini ve hazinenin ihtiyaç fazlası borçlanmaya yöneldiğini göstermektedir. Üstelik, yüzde 40'ların üzerindeki faizlerle geleceğin borcunu bugünden yüklenmek ne ekonomik rasyonelle ne de kamu kaynaklarının etkin kullanımıyla bağdaşmaktadır.

Teklifin geneline baktığımızda fotoğraf daha da netleşiyor, bir yandan vatandaşın boğazına yapışan yeni harçlar, vergiler, prim artışları; kira istisnasını daraltan, işverene ek prim yükü getiren; küçük esnafın, çiftçinin, ev hizmetlisinin cebine uzanan maddeler, öte yandan merkezî idareye sınırsız borçlanma yetkisi. Soru şudur: Madem bu kadar gelir artırıcı, yük bindirici madde getiriyorsunuz, neden 595 milyar lira daha ek borca ihtiyaç duyuyorsunuz? Demek ki bütçe disiplininin eser kalmamış, demek ki öngördüğünüz büyüme, enflasyon, kur varsayımlarının hepsi çökmüş.

Değerli milletvekilleri, bugün Türkiye'nin bütçe tablosu bir gerçeği yüzümüze vuruyor: AK PARTİ'si iktidarı artık yönetemiyor, sadece borçlanarak günü kurtarıyor. Ekonomiyi dinamitleyen yanlış tercihlerin, siyasi takvim uğruna yapılan popülist adımların bedeli her yıl artan borçlanmayla kapatılmaya çalışılıyor. Bu çarpık düzenin adı "ekonomik yönetim" değildir. Bu, gizlenmiş bir iflas erteleme hâlidir. Bütçeyi sürekli yamayan bu anlayış Türkiye ekonomisini karanlık bir tünele sokmuştur ve o tünelin ucunda ışık yoktur, sadece büyüyen borç yükü vardır.

Borçlanma devlet için bir araçtır ama siz bunu âdeta bir yönetim tarzına dönüştürdünüz. Yap-işlet-garantili öde-yetmezse borçlan-faiziyle kapat; bu döngü Türkiye'yi kırılgan, vatandaşı yoksullaşmış, bütçeyi faiz ödemesine mahkûm bir ülke hâline getiriyor ve burada açık bir gerçek var: Bu iktidar kendi yanlışlarının faturasını millete kesmekte sakınca görmüyor. Ekonomiyi berbat eden sizsiniz, borcu

ödeyecek olan yine millet; harcayan sizsiniz, bedelini ödeyen yine millet; bütçeyi savuran sizsiniz, tıktığında bütçe yetkisini Meclisten isteyen yine sizsiniz.

Değerli milletvekilleri, bu teklifin başka maddeleriyle sosyal güvenlik prim oranlarını artırılıyorsunuz, bazı sigorta kollarında devlet katkısını düşürüyorsunuz, işverenin ve çalışanın yükünü ağırlaştırıyorsunuz, belediyelerin, üniversitelerin, meslek erbabının, küçük işletmelerin üzerine yeni harçlar, yeni mali yükler bindiriyorsunuz. Yani bütçe açığını kapatmak için her yere el uzatıyorsunuz ama iş kamu harcamalarını kısıtlamaya, israfı azaltmaya gelince ortada tek bir madde yok. Sarayın harcamalarına dokunamayan, garantili ödeme projelerini sorgulamayan AK PARTİ'si iktidarı her zaman en kolay yolu seçiyor: Vergileri artır, primleri yükselt, yetmezse borçlanmayı patlat.

Gelin, bu teklifi hep birlikte reddedelim diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler. Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 21 ila 40'ıncı maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerinde, İYİ Parti Grubu adına Kocaeli Milletvekili Sayın Lütfü Türkkan.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Abdulhamit Gül'e söz verdim, on dakika konuşmayacağım, kısaca bir şey konuşacağım.

Vergi toplamak bir devletin hizmet etmesi için en önemli unsurlardan bir tanesi. Devlet vergi toplar ve iyi vergi toplayan bir Gelirler Genel Müdürü bulmuşsunuz; iyiye iyi demek lazım. Takip ettim, geçtiğimiz sene, 2024-2025 tahakkuk ettirilen vergilerin yaklaşık yüzde 90'ını toplamış; eyvallah. İyi de toplanan bu vergileri nereye harcadınız? Emekliye verdiniz mi? Hayır. Öğrenciye verdiniz mi? Hayır. Gaziye verdiniz mi? Hayır. Şehit ailesine verdiniz mi? Hayır. Nereye verdiniz? Sermaye transferi yaptınız, çok ciddi zenginler yarattınız ve bu zenginlerin önemli bir kısmı vergi mükellefi bile değil. Bakın, vergiyi artırırken vergi mükelleflerinin üzerinden gidiyorsunuz ama dikkat edin, o kamuoyuna düşen, o altlarındaki en modern arabalarla, en lüks arabalarla gezenlerin hiçbirisi vergi mükellefi bile değil. Vergi mükellefi olan adamın boğazını sıktıkça, yapıştıkça daha çok yapıyorsunuz. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bravo!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Evet, bir vergi mükellefi de Sayın Veli Ağbaba, o da oradan "Bravo!" diyor, onun da öyle boğazını sıkıyorsunuz.

Ama bakın, arkadaşlar, bir şey söyleyeceğim: Toplanan vergi gerçek şekilde vatandaşın hizmetine sunulmadığı zaman bu vergi vatandaş tarafından sizlere haram edilerek veriliyor. "Haram olsun." diyor vergi dairesine gittiğinde. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Haklı, haklı, haklı!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - "Haram zıkkım olsun." diyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bravo!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) - Bravo!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - "Zıkkımın kökünü yiyin." diyor. Niye? Ben size söyleyeyim. Bir tane merkez karar yönetim kurulu üyesi bir genç var, ismini söyleyeceğim şimdi.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Efe, Efe!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Gençlik kolları merkez karar yönetim kurulu üyesi bir genç çocuğumuz, Halil Efe Tunç. Yahu arkadaş, siz Halil Efe Tunç'tan... Kırmızı Et Üreticileri Merkez Birliği Başkanının da oğlu, yetenekli bir çocuk. Gençlere teşviki kaldırılıyorsunuz. Niye? Bütçemiz yeterli değil diye. Bu genç evlat, bu çocuk 47 bin tonun yani Türkiye'ye ithal edilen etin yarısını getiriyor. 7 dolardan aldığı eti, Et ve Süt Kurumunun başındaki adam gibi, 17 dolara Türkiye'ye satıyor. E, sonra gidiyorsunuz, siz vatandaşa "Bana vergi ver..." Niye versin ya?

Bir de bir şey söyleyeceğim: Vergi veren adam itibarlı adamdır, eşraftır, o memleketin eşrafıdır. Adam darlanmış, sıkışmış, vergisini ödeyemiyor, vergi de tahakkuk etmiş, bayram günü, arife günü gidip adamın arabasına yakalama kararı çıkarıyorsunuz. Niye? Vergiyi veremedi diye. Öbür taraftan toplanan vergileri de bu gençlere ulufe gibi dağıtıyorsunuz. Başka kime dağıtıyorsunuz? Hasta garantili hastanelere. Dikkat edin, hiçbirisi de vergi vermiyor onların, hiçbirinin vergi mükelleflerinin arasında yeri yok yani sıralamada yoklar. O “5 müteahhit” diyorlar ya -isimlerini saymak istemiyorum- hiçbirinin vergi matrahı yok, hepsi de zarar ediyor. Garantili geçiş verdiğiniz o köprülerin müteahhitlerinin hiçbirisi vergi vermiyor. O havalimanını yapanlar, garantili yolcu verdiğiniz havalimanını işletenlerin hiçbirisi vergi vermiyor. Kim veriyor? Dolaylı vergi olarak çayından, çorbasından, sütünden, ekmeğinden vergi aldığınız vatandaş veriyor, daha başında vergisini kestiğiniz işçi veriyor, daha başında vergisini kestiğiniz memur veriyor. O yüzden, aldığınız bu vergileri bu millet size helal etmiyor.

Saygılar sunuyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bravo!

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Kezban Konukçu.

Buyurun Sayın Konukçu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Değerli arkadaşlar, enflasyonu düşüremeyen bir dezenflasyon programıyla halk daha çok yoksullaştırılırken, sarayın politik operasyonlarına tampon oluşturabilmek için bütün topluma büyük bedeller ödettirilerek Merkez Bankası rezervleri şişirildi. Bunu sağlamak adına, kısa vadeli sıcak para hareketlerinin kârlılığını güvence altına almak için TL'ye yüksek faiz ve kuru baskılamaya politikası birlikteliği ısrarla sürdürülüyor. Böylece, sıcak paranın getirileri, küresel ve yerli finans derebeylerinin kârları toplanan vergilerle karşılanıyor. Pek bir şey anlamadınız sanırım, ben daha açıkça söyleyeyim size: Devlet, vergi toplayan ve bu vergileri sermayeye aktaran bir tulumba gibi çalışıyor sevgili arkadaşlar. Sermaye lehine vazgeçilen vergi harcamalarının toplamına bakıyoruz; bu toplam yurt içinde toplanan tüm KDV'ye denk geliyor yani onu da telaffuz edeyim: Ödediğimiz KDV'ler doğrudan sermayenin hesabına yazılıyor. Bu sermayeyi büyütmek, sermayeyi şişirme operasyonlarının bir diğer yöntemi de dolaylı vergiler. Dolaylı vergiler toplam vergi gelirleri içerisinde çok yüksek bir orana sahip, Türkiye bu yüzde 65 oranla yine büyük başarılarla dünya rekorları kırıyor. Dolaylı vergi demek harcanan üzerinden, harcamalar üzerinden vergilendirmenin payının büyümesi anlamına geliyor. Aslında kazanılan para üzerinden, kazanılan üzerinden bir vergilendirme sistemi olmalı. Bu anlamda çok ciddi bir rakam paylaşmak istiyorum sizinle: 2024 yılının Eylül ayına göre 2025 yılının Eylül ayında çoğunlukla emekçilerin ödediği gelir vergileri yüzde 81 artmış yani emekçilerden bir yıl içinde yüzde 81 daha fazla vergi alınmış. Peki, kurumlar vergisi olarak tanımladığımız, bildiğimiz şirketlerden alınan vergiler ne olmuş? Yüzde 90 artmış demeyeceğim, düşmüş sevgili arkadaşlar; bir tarafta yüzde 80 artarken bir tarafta zenginlerden aldığınız kurumlar vergisini yüzde 90 oranında düşürmüştünüz. Biz bunları böyle söylerken şaşırıyoruz ama siz bu soygun düzenini devam ettirirken utanmıyorsunuz, gerçekten hayretler içinde kalıyoruz. Dolaylı vergi dediğimiz şey vatandaşın daha fazla, özellikle yoksul vatandaşın, zorunlu harcama yapan, sadece beslenmeye, barınmaya, çok zorunlu ihtiyaçlara harcama yapan yoksulların sırtındaki vergi yükünün artırılması anlamına geliyor, yoksullar bir yönüyle buradan da çok daha fazla yoksullaştırılmış oluyor. Bir taraftan iş yerlerinde artı değer sömürüsü üzerinden emekçiler sömürülürken, yoksullaştırılırken bir taraftan da bu vergi sistemiyle, bu vergilerin de patronlara, yandaşlara peşkeş çekilmesiyle katmerli bir şekilde yoksullaştırılmış oluyor sevgili arkadaşlar.

Şimdi, bu anlamda ben bazı rakamlar telaffuz etmek istiyorum size. Gerçekten yine çok şaşırarak topladım bu rakamları, 2024 rakamları bunlar: Cengiz İnşaata 30 kez, Kolin İnşaata 36 kez, Makyol İnşaata 24 kez, Limak İnşaata 19 kez ve Kalyon Holdinge 19 kez vergi muafiyeti getirilmiş bu ülkede. 2010 ile 2020 arasında 128 kez vergi muafiyeti yapılmış. Şimdi, bir de şöyle oluyor: Hem vergi muafiyet yapılıyor, aynı zamanda bunlar milyarlarca liralık ihaleler alıyorlar, katmerli katmerli bir şişirilme hâli sermayedarların ve bu ihaleler kapsamında yaptıkları her türlü işleminden vergi, resim ve harç istisnası sayesinde muaf tutuluyorlar yani böyle şeytanın aklına gelmeyecek yöntemlerle sürekli yandaş sermayenin şişirildiğini görüyoruz. Sadece yandaş sermaye mi? Vakıfların da sürekli

desteklendiğini görüyoruz, keşke halkın yararına vakıflar olsa. Bu desteklenen vakıfların çoğu cemaat yani böyle telaffuz edebiliriz biz, cemaat. Örneğin, 2025'te Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın imzasıyla Erenköy Cemaatine bağlı Sami Efendi İlim ve Kültür Yardımlaşma Vakfı vergiden muaf tutulmuş. Bu vakfın sadece İstanbul'daki taşınmazlarından yıllık kira geliri tahminen 800 milyon lira. Bu 800 milyon lira vergiden muaf, vergi sıfır. Yani vergiden muaf tutulan toplam vakıf sayısına baktık biz, 341 ve bunlar da genelde anlayacağımız anlamda cemaatler aslında. 2024'le, 2025'te bu vakıfların devlete ödemesi gereken toplam vergi yaklaşık 48 milyar lirayken yine bundan da muaf tutulmuşlar. Anlat anlat bitiremiyoruz bu soygun düzenini. Ancak bu soygun düzeni zenginler için, yandaş için, cemaat ve tarikatlar için böyle bir sistem kurarken emekçiler için nasıl bir sistem kuruyor, emekçi çocuklarına neyi reva görüyor? Evet, en çok tartışılan konulardan biri MESEM gerçeği. MESEM gerçeğini yaratan birkaç böyle sizi motive eden konu var. Bunlardan biri, kâr oranları gerileyen emek yoğun sektörler var, kâr oranları geriledikçe gelip size ağırlıyorlar “Şu işe bir çözüm bulun.” diye. Sizin bulduğunuz çözümlerden biri de MESEM'ler. “Çocuk işçi” demiyoruz biz, zorla işçileştirilen çocuklar buralarda ölüme terk ediliyorlar. Bakın, asgari ücretin 22 bin lira olduğu bir ortamda, bir ülkede geçinebilmek için bir evde kim varsa, çocuk, kadın, herkes çalışıyor, çalışmak zorunda kalıyor. Çocuklar da işte bu MESEM projeleriyle 6 bin lirayla, 11 bin lirayla çalışıyorlar, günde on dört on beş saat çalışıyorlar ve bunların parasını, maaşını, ücretini kim ödüyor? Devlet yani, pardon, İşsizlik Fonu'ndan ödeniyor. “Devlet” demek de çok doğru olmayacak. Bunlar yine işçilerden toplanan İşsizlik Fonu'yla ödeniyor sevgili arkadaşlar. Bunun kesinlikle kabul edilemez olduğunu söyleyen, “Çocuk ölümlerine son verin.” diyen öğrenciler tutuklanıyor. “Hayır, biz öğrencilerin, çocukların ölmesine izin vermeyiz.” diyen, yaşam hakkına sahip çıkan öğretmenler ters kelepçeyle gözaltına alınıyor. Ancak bu soygun düzeni böyle devam etmez. En başta Yusuf Tekin'e seslenmek istiyoruz: Bir an önce affını iste, istifa etmek de onurlu bir kavram, affını iste sen en iyisi.

Şimdi, böyle bir ortamda bakıyoruz sevgili arkadaşlar, çözüm yok mu? Yani bu yoksulluk bitirilemez mi, bitirilebilir. Emekçiler lehine kapsamlı ve radikal bir vergi reformu yapılabilir. Gelir dağılımında adaleti sağlayacak iktisadi politikalar ve vergileme politikaları uygulanabilir, emekçi ve yoksul sınıf üzerindeki vergi yükü azaltılabilir. Vergi, harcayandan değil, kazananadan alınmalıdır, rant gelirleri vergilendirilmelidir, alt gelir gruplarının temel ihtiyaçları vergi politikaları aracılığıyla sübvansede edilmelidir. Böylece, gıda enflasyonuna ve açlığa çözüm bulunabilir. Her şeyin bir çözümü var, yeter ki isteyelim.

Kurumlar vergisi yani şirketlerden alınan, holdinglerden alınan... Ben onlara “şirket” bile demek istemiyorum, çocukların öldürüldüğü bir ortamda, iş cinayetlerinin bu kadar arttığı bir ortamda oralar iş yeri değil cehennem, cehennem! O patronlar da cehennem zebanisi. İşte, o cehennem zebanileri bir zahmet kurumlar vergilerini versinler yani çok kazananadan çok, az kazananadan az vergi alınsın.

Servet vergisi diyoruz sevgili arkadaşlar biz. Peki, siz ne yapıyorsunuz, ne yapıyor? Bakıyoruz ki tüm vergi gelirlerinin içinde gelirlerin dörtte 1'i faiz giderlerine harcanacak 2026 bütçesinde yani böyle çok karşı olduğunuz o faizciler, tefeciler... Halkı tefecilerin eline düşürdünüz, tefecilere ittiniz resmen. Halkın ekmeğinden artırdıklarıyla Londra'daki, Tokyo'daki, spekülâtörleri besliyorsunuz, ancak bunu yapıyorsunuz siz.

Peki, sosyal yardım ve desteklere ayrılan tutar ne kadar diye bakıyoruz, 917 milyarmış ve faiz harcamalarının üçte 1'i oranında. Yani “sosyal yardım ve destek alan” denilen kesimlere ve işte, emeklilere ayrılan payın her geçen gün azaltıldığını görüyoruz. Emekliler gelip bize anlatıyorlar “Evimizi kapattık, öğrenciler gibi 3-5 kişi aynı evde yaşıyoruz. Başa çıkamıyoruz, buna bir çözüm bulun.” diye. Bunun tek bir çözümü var sevgili arkadaşlar, bu iktidarın gitmesidir. Magna Carta'dan bu yana vergi hakkı ile yönetime katılma hakkı arasında doğrudan bir bağ kurulmuştur. Saray rejimi despotikleştikçe halktan toplanan vergiler artarken bu bütçenin halk adına nasıl biçimlendirileceği konusunda halkın söz hakkı kısıtlanmıştır. Tekliflerin tek bir maddesi değiştirilmeden yasalaşmaktadır. Ancak bu kadar halkı dinlemezseniz halk da sizin vergi musluğunuzu kesmesini bilir sevgili arkadaşlar.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Malatya Milletvekili Sayın Veli Ağbaba. (CHP sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Vergi mükellefi Veli Ağbaba. Malatya vergi rekortmeni.

CHP GRUBU ADINA VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bu vergi yasası, torba yasa... Hakikaten, AK PARTİ çok ilginç işlere imza atıyor. Müflis tüccar eski defterleri açar. Maşallah, siz de hem defterleri açıyorsunuz hem çekmeceleri karıştırıyorsunuz. Aklınıza gelse Osmanlı'dan kalma vergi borcunu bile istersiniz. Milletin artık fatura görünce tansiyonu çıkıyor, vergi görünce nabızı yükseliyor, elektrik faturasını açıyoruz, sanki elektrik değil mübarek, NASA'dan uzay enerjisi almışız. Tabii, sizi anlamak lazım. Hakikaten bazı konularda yetenekli bir siyasi hareketsiniz. Bakın, kötü şeylerde sizin hiç günahınız yok. Faiz yükselir, sorumlusu kim? Faiz lobisi. Dolar yükselir, sorumlusu kim? Dolar lobisi. Şimdi, yeni bir şey çıktı, enflasyon düşmüyor, yastık lobisi. Yastık altında 500 milyon dolar değerinde altın olduğu söyleniyor.

Tabii, çok vergi var değerli arkadaşlar, yeni vergiler var. Bakın, geçtiğimiz yıllarda kaldırdıkları gelir vergisi beyanında 4'üncü geçici vergi dönemi tekrar geliyor. İkinci el araç alım satımlarda noter harcı tekrar geliyor. Biliyorsunuz, ikinci el satarken insanlar devretmiyorlardı ki harç ödemesinler, aynı şey tekrar geliyor. Yine, bireysel emeklilik sisteminde yapılacak devlet katkısında yeni düzenlemeler var. Bunların birçoğu daha önce kaldırılmış ama ekonomi çökünce tekrar vergiye sarıldınız.

Bakın, ben size birkaç yeni vergi de önereyim. Örneğin, YTV. Bakın, bunu düşünememişsiniz, YTV, ben size önereyim: Yaya taban vergisi. (CHP sıralarından alkışlar) Kaldırımları yenileyeceğiz diye alırsınız, nasıl olsa kaldırılmıyorsa eskitiyor bu vatandaşlar.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Ankara'da herkesi yayalaştırdığınız için, doğru.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Ya da KLV var, bu da ilginç, KLV: Kafe, lokantaya ayakkabı vergisi. Vatandaş bu fiyatlara rağmen kafeye gidiyor ya, bunlar gitmesin, oraya da bir vergi. Bir de değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, son dönemde en meşhur, en kalabalık yerler neresi? Parklar. Niye? Millet çay ocağına gidemiyor, kahveye gidemiyor, emekli korkuyor kahvede, çay ocağında otururken bir eşini dostunu görürde çay ısmarlar diye. Parklara da bir vergi koyun, onun da ismi PBC olsun. Bir de SÜV vergisi var. Biliyorsunuz, reis sigaraya düşman. Laf aramızda AK PARTİ'de sigara içen çok ha, laf aramızda, gizli gizli içiyorlar, onu da size söyleyeyim, onlara da bir sigara üfleme vergisi koyalım.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Yalnız sigara mı içiyorlar?

VELİ AĞBABA (Devamla) - Şimdi, değerli arkadaşlar, "EYT'de gaza geldik." dediniz ya "Biz yapmadık, muhalefet yaptı." diyorlar. Oyu siz aldınız. EYT'de bizim gazımıza gelmişler. Ömer Fethi Gürer çok uğraştı sağ olsun bu EYT meselesiyle.

Değerli arkadaşlar, bakın, bu memlekette herkes çok ciddi sıkıntı çekiyor; tüccarı sıkıntı içerisinde, üreten sıkıntı içerisinde. Biraz önce Lütfü Türkkan söyledi, kendisi önemli bir sanayicidir. Bakın, eskiden "zengin" deyince akla Türk filmlerindeki Hulusi Kentmen gelirdi. Niye? Sanayiciydi. Vehbi Koç gelirdi, Sabancı gelirdi. Şimdi "zengin" deyince akla bir üretici geliyor mu? Çiftçi geliyor mu? Eski Adana'daki tüccarlar akla gelirdi.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Ferrarili otuz yaşındaki çocuklar geliyor, Ferrarili.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Kim geliyor, kim geliyor arkadaşlar? Çeteler geliyor. Kim geliyor? Hesapsız zenginleşen müteahhitler geliyor. Kim geliyor? Yandaş, zengin ettiğiniz insanlar geliyor.

Bakın, arkadaşlar, artık adalet duygusu yok.

Şimdi, Aşkın Genç'e, sorayım: Türkiye'nin en iyi okulu hangisi?

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Boğaziçi.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Bilemedin, çaktın.

Evrin, Türkiye'nin en iyi okulu hangisi?

EVİRİM RIZVANOĞLU (İstanbul) - ODTÜ.

VELİ AĞBABA (Devamla) - ODTÜ, bilemedin.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Kartal İmam-Hatip.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Bravo! Kartal İmam-Hatip. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Benim oğlanı düşünemedim, zamanı geçti. Bilsem, benim oğlanı Kartal İmam-Hatipte okuturdum, iş zorluğumuz da olmazdı. Şimdi çocuk iş arıyor.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Olsa olsa imam olacaktı, ne olacaktı sanki?

VELİ AĞBABA (Devamla) - Yok, yok, olmuyor öyle. Kartal İmam-Hatip sadece imam yetiştirmiyor Bülent Bey, eksik ve yanlış biliyorsunuz. Ne yetiştiriyor? Daire başkanı. Ne yetiştiriyor? KİT'lerde, önemli organlarda... Hiçbir şey olamıyorsa Bakan Yardımcısı oluyorsun, hiçbir şey olamıyorsa bakan oluyorsunuz.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Hak ediyorsa problem yok.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Dolayısıyla AK PARTİ'li vekil arkadaşlarımıza da çocukları genç olan Sayın Fendoğlu'ya da öneririm ama Sayın Fendoğlu'nun kızı üniversiteyi bitirdi. Seninki olmuyor, sen de kaçırdın fırsatı Sayın Mehmet Fendoğlu.

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) - Bana bulaşma, bana bulaşma.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Burası önemli değerli arkadaşlar, size bunu tavsiye etmiş olayım.

YUSUF AHLATCI (Çorum) - İmam-hatipte okuyanlar bizim çocuğumuz değil mi? O çocuklar bizim çocuklarımız değil mi kardeşim?

VELİ AĞBABA (Devamla) - Şimdi, bakın arkadaşlar, bu bütçede 595 milyardan fazla borçlanma getiriyorsunuz. Ancak değerli arkadaşlar, şatafat bitmiyor. Ben söylüyorum, geçen yalanladılar, bakın, Türkiye dünyadaki en çok makam aracına sahip olan ülke. Hani bizi kıskanan Almanya var ya, Şansölye minibüse biniyor, bizimkisi 2 tane Maybach'a biniyor. Dolayısıyla biraz tasarrufu kendinizden yapmanız lazım. Değerli arkadaşlar, biraz tasarrufu memlekette parayı harcayanlardan yapmanız lazım ama siz ne yapıyorsunuz? Fakirin fukaranın üzerine vergi yüklemeye devam ediyorsunuz.

Şimdi, öyle bir sistem var ki değerli arkadaşlar, öyle bir sistem var ki maalesef -yine Lütfü Türkkan'ın söylediği gibi- zenginleşenler vergi ödemiştir memlekette. Hani bir laf var ya "Birisi tuttuğundan alıyor." diye -anladınız- bunlar da tuttuğundan vergiyi alıyor arkadaşlar yani mükelleften vergi alıyorlar. (CHP sıralarından alkışlar) Kayıtlı kazanan... Örneğin, bakın, müteahhitleri düşünün, zenginleşenleri düşünün, hangisi vergi sıralamasına giriyor, hangisi vergi sıralamasına giriyor? Hiçbiri girmiyor değerli arkadaşlar.

Bakın, bir de ne demişsiniz? Bakın, geldiğiniz noktaya bakın, kira geliri olanlardan vergi alınmıyor. Etki analizine göre, 2024 yılında 1 milyon 985 bin mükellef bu istisnadan faydalanan, 2 milyona yakın insan 47 bin liranın altında kira geliri alıyor. Evini kiraya verip geçimini sağlayan vatandaşa "Sen zenginsin." muamelesi yapıyorsunuz.

Arkadaşlar, başka hiçbir şey kalmadı, vatandaş emekli olmuş, bir ev almış, 2'nci bir evi var, muhtemelen 8-10 bin lira kira alıyor, ondan da vergi almaya çalışıyorsunuz. Bakın, emeklinin -Ömer Ağabey çok iyi bilir emeklileri, çok konuşuyor- artık ev alma şansı yok, emeklinin ev alma şansı olmadığı gibi...

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Araba da alamaz.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Bakın, emekli olunca ikramiyesiyle araba alırdı, ev alırdı. Bir şey söyleyeyim ben size: Bakın, burada muhtemelen bürokratlar da var, bürokratların da ev alma şansı yok, doktorların da ev alma şansı yok, mühendislerin de ev alma şansı yok, öğretmenlerin de ev alma şansı yok. Eskiden bir mühendis maaşıyla ev alabilirdi, araba alabilirdi; bir doktor, itibarlıydı.

Değerli arkadaşlar, biraz önce Ali Öztunç'la konuşuyoruz özel okul fiyatlarını. Diyor ki: "Benim çocuk büyüdü, okullara bakıyorum, özel okullarda anaokuluna 1 milyon lira para istiyorlar." 1 milyon lira. Şimdi bir avukatın, bir doktorun tek başına çocuğunu özel okulda okutması mümkün mü? Ya da özel üniversitede okutması mümkün mü bir doktorun? Değerli arkadaşlar, dolayısıyla bütün toplumun geniş kesimleri yoksullaşıyor, yoksullaşmaya devam ediyor.

Şimdi, bakın, her çocuk borçlu doğuyor, her çocuk. Değerli arkadaşlar, Plan ve Bütçede söylemiştim, Türkiye'de her bebek 151 bin lira borçla doğuyor, faizini de eklersek 278 bin lira borçla doğuyor. Yarattığımız Türkiye bu, gerçek bu değerli arkadaşlar, bu gerçeğe yüzleşmeniz lazım.

Gereğince "vergide adaletin güçlendirilmesi" diyorsunuz. Değerli arkadaşlar, neyin adaleti? Bir yandan yandaşa vergi istisnaları -buna itiraz ediyorsunuz, zorunuza gidiyor- diğer yandan vergi istisnası...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bir tane istisna söyle!

VELİ AĞBABA (Devamla) - Ya, Orhan Yegin, sana yüz kez kanıtladım hâlâ bana...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ya, bir tane istisna söyle!

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - UEFA...UEFA'ya istisna...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bir tane kesinleşmiş vergi affını söyle!

VELİ AĞBABA (Devamla) - Bu Orhan Yegin var ya, bu Orhan Yegin çok fena bir adam. Bak bir şey söyleyeyim mi, yalanı doğru gibi söylüyor arkadaşlar bu Orhan Yegin, vallahi diyorum. Ağabeyciğim, kaç kez istisnayı sana söyledim, anlattım ama gene, gene anlamadın.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bir tane, kesinleşmiş bir tane vergi affının ismini ver.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Ya, vergi istisnası var mı yok mu? Bak, öğrenmek istiyorsanız burada önemli bir hoca var, vergi hocası, sizi de tanıştırayım, Sayın Cevdet Akay. (CHP sıralarından alkışlar)

ORHAN YEGİN (Ankara) - İstisna herkese var.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Sayın Cevdet Akay size bir anlatsın, bir anlatsın kimlerde istisna var, kimlerde yok. Ya, gittiniz hiçbir şey bulamadınız değerli arkadaşlar. Kira kaçta çıkmış, kira? Bunu düşünüyorsunuz, kira problemini çözmedi düşünüyorsunuz, kira problemini. Neyi çözmeye çalışıyoruz değerli arkadaşlar? Kira problemini çözmüyorsunuz, barınma problemini çözmüyorsunuz, fakir fukaranın iki cebinden para almaya çalışıyorsunuz.

Bakın, emekli 16.681 TL para alıyor. Memur Ankara'da, İstanbul'da çalışmak istemiyor, bürokrat Ankara'da, İstanbul'da çalışmak istemiyor, aldığı maaşın yarısı kiraya gidiyor. Bakın, Ankara'da, İstanbul'da ev kiralari ortalama 30 binin üzerinde. Benim memleketim, depremde yıkılmış Malatya'daki kerpiç evlerin kirası 15 bin TL. Emekli maaşı ne kadar? 16.681 TL. Emekliye bu zulmü reva görenlere yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar) Emekliyi düşünmeyip, fakiri fukarayı düşünmeyip sadece kendi yandaşlarını düşünenleri de Allah'a havale ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi şahısları adına Osmaniye Milletvekili Sayın Seydi Gülsoy konuşacak.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Gazi Meclisimizin kıymetli milletvekillerini, Osmaniye'li yiğit hemşehrilerimi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifi, vergi adaletinin güçlendirilmesi, kayıt dışılıkla mücadelenin etkinleştirilmesi, mali disiplinin korunması ve sosyal güvenlik sistemimizin sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla hazırlanmıştır. Teklifte, hem vergi mevzuatında hem de sosyal güvenlik ve kamu maliyesine ilişkin kanunda çeşitli düzenlemeler öngörülmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin ana hedeflerinden biri vergi konusuna girmeyen alanların kapsama alınması ve istisnaların daraltılmasıdır. Bu kapsamda mesken kira gelirlerine uygulanan istisna yeniden düzenlenerek yalnızca emekli, dul, yetim aylığı alan vatandaşlarımız için korunmaktadır. Bu değişiklik vergi adaletinin tesis edilmesi yönünde önemli bir adımdır.

Yine, gayrimenkul satışlarında gerçek beyanın esas alınması amacıyla tapu harcındaki eksik beyanın tespit edilmesi hâlinde uygulanacak vergi ziyaı cezası 1 katına çıkarılmaktadır. Bu düzenleme, kayıt dışılıkla mücadelede önemli bir caydırıcılık sağlayacaktır.

Teklifte ayrıca, ruhsata tabi bazı faaliyetlerin benzer alanlarda olduğu gibi maktu faaliyet harcına tabi tutulması, noterlerde yapılan araç satışlarında nispi oranda harç alınması gibi düzenlemelerle kamu gelirlerinin adil ve dengeli şekilde artırılması hedeflenmektedir.

Yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının il özel idaresinde olduğu gibi motorlu taşıtlar vergisi ve tapu harçlarından istisna tutulması kamu kurumları arasındaki eşitliği sağlamaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bireysel emeklilik sistemine devlet katkı oranının mali hedefler doğrultusunda belirlenmesine imkân tanınarak tasarrufun artırılması ve fonanın üretken yatırımlara yönlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu düzenleme hem bireyleri birikim alışkanlıklarına teşvik edecek hem de ekonomimize uzun vadede kaynak sağlayacaktır.

Yine, ülkemizin ev sahipliği yapacağı 2026 UEFA Avrupa Ligi, 2027 UEFA Konferans Ligi finalleri ve 2032 Avrupa Futbol Şampiyonası kapsamında yapılacak işlemler için KDV istisnası muafiyeti getirilmektedir. Bu uluslararası organizasyon ülkemizin ekonomisine ve tanıtımına katkı sağlayacaktır.

Teklifte ayrıca, 6 Şubat depreminin ekonomik ve sosyal etkilerin azaltulması amacıyla yapılan harcama nedeniyle ortaya çıkacak ilave finansman ihtiyacının karşılanması, net borç kullanım tutarının arttırılmasına yönelik düzenleme de öngörülmektedir.

Genel olarak da gerekli son düzenlemelerin yer aldığı bu teklifimizde vakıf üniversitelerinin öğrencilerinin ücret belirlemesi enflasyon oranında Yükseköğretim Kurulunun tespitine göre düzenlenecektir.

Ayrıca, düzenleme tarihinden önce çekin bankaya ibraz edilmemesine ilişkin düzenlemenin süresinin de 2028 yılı sonuna kadar uzatılması sağlanmaktadır.

10 ilimizle birlikte Osmaniye'mizi de etkileyen depremlerin ekonomik etkilerini azaltmak, afet sonrası ihtiyaçlara kaynak sağlamak, kamu maliyesinin öngörülebilir sürdürülmesi açısından bu düzenlemeler son derece önemlidir.

Yaşanmış olduğumuz asrın felaketi depremlerinin ardından deprem bölgesi olan Osmaniye'mize vermiş olduğu her türlü destek için buradan Genel Başkanımız, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere Bakanlarımıza Osmaniye'li hemşehrilerim adına şükranlarımı sunuyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemiz büyük bir deprem kuşağında yer almakta olup kentsel dönüşüm faaliyetlerinin hızlandırılması artık zorunlu hâle gelmiştir. Bu teklifle, dönüşüm projeleri özel hesabının 2027 yılına kadar devam ettirilmesi ve Kentsel Dönüşüm Başkanlığının kamu bankalarından borçlanması sağlanarak afet riskine karşı daha güçlü kurumsal yapı oluşturulmaktadır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; malumunuz, bugün sıkça da kullanıldı, geçici vergi beyanları yılda 3 defa alınmaktaydı; teklifimizde bu beyanların önceden olduğu gibi yılda 4 defa alınması öngörülmüştür. Meslek mensubu arkadaşlarımızın iş yükünü en iyi bilenlerden birisiyim; şunu belirtmek istiyorum: Evet, düzenlemeyle meslek mensuplarımızın biraz iş yükü artacak ancak kamu finansman dengesini sağlamak adına bu düzenlemeye ihtiyaç bulunmaktadır fakat e-defter beratlarının aylık, üç aylık ve altı aylık seçenekler hâlinde verilmesi meslek mensuplarımız için kolaylık sağlayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEYDİ GÜLSOY (Devamla) - Sayın Başkanım, tamamlıyorum.

BAŞKAN - Toparlayalım, zapta geçiyor.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Başkanım, uzatma olmayacağına dair karar almıştık.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Ya, Başkan, bize "Kısa konuş." diyorsun, senin adam daha uzun konuşuyor.

SEYDİ GÜLSOY (Devamla) - Yine, geç verilen e-defter beratları için yedi günlük bir süre verilmesi ve ek süre içerisinde de cezanın 1/10 oranında ödenmesi lazım.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Abdulhamit Başkan, bize "Kısa kes." diyorsun, onlara "Uzat." diyorsun.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Karar yeter sayısı isteyelim böyle olcaksa Abdulhamit Bey.

SEYDİ GÜLSOY (Devamla) - Bu teklifimizle bütçe disiplinin mali sürdürülebilirliğinin sağlanması için...

Bu kanun teklifimizin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Gül, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

47.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkanım, az önce Sayın Ağbaba Kartal İmam-Hatip Lisesinin başarılarını anlattı, ben de ona teşekkür ediyorum; gerçekten Kartal Anadolu İmam-Hatip Lisesi... Bu yıl yapılan üniversite sınavında ilk 100'ün 20'si Kartal İmam-Hatip Lisesinden çıktı, ben de buradan gençleri tebrik ediyorum.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Biz de tebrik ediyoruz.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - İki üç dili ana dilleri gibi konuşuyorlar.

Tüm okullar, hepsi bizim okullarımız ve Anadolu çocuklarının başarılarıyla gurur duyuyoruz.

Bir gün Veli Bey de uygun olduğunda Kartal İmam-Hatibe gidelim, gençlerin başarısını yerinde görelim diyorum.

Hepsini tebrik ediyorum tekrar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ile 52 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3320) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:239) (Devam)

BAŞKAN - İkinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o maddeler üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

25'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

26'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

27'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

28'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

29'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

30'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

33'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

34'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

35'inci madde üzerinde bir önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 35'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Abdulhamit Gül

Osman Sağlam

Adem Yıldırım

Gaziantep

Karaman

İstanbul

Mesut Bozatlı

Oğuz Üçüncü

Gaziantep

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, 6446 sayılı Kanun'un geçici 6'ncı maddesinde yapılan değişiklik yeniden değerlendirilmek üzere teklif metninden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda madde metinden çıkarılmıştır.

Herhangi bir karışıklığa mahal vermemek için teklifin görüşmelerine mevcut sıra sayısı ve metindeki madde numaraları üzerinden devam edilecek, kanun yazımı esnasında madde numaraları teselsül ettirilecektir.

36'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

37'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

38'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

V.- ÖNERİLER (Devam)

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Danışma Kurulunun, 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinde kanun teklifinin 1'inci maddesinin yeniden görüşülmesine ilişkin İç Tüzük'ün 89'uncu maddesine göre Komisyon Başkanlığından gelen talebin uygun bulunduğuna ilişkin görüşü

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Plan ve Bütçe Komisyonunun görüşülmekte olan Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin yeniden görüşülmesine ilişkin İç Tüzük'ün 89'uncu maddesine göre bir talebi vardır; Başkanlık bu talebi yerine getirecektir.

Danışma Kurulunun Komisyonun görüşülmekte olan Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin yeniden görüşülmesine ilişkin talebi hakkında görüşünü okutuyorum:

No: 4

4/12/2025

Danışma Kurulu Görüşü

Danışma Kurulunun 4/12/2025 Perşembe günü (bugün) yaptığı toplantıda, 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinde Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin yeniden görüşülmesine ilişkin İç Tüzük'ün 89'uncu maddesine göre Plan ve Bütçe Komisyon Başkanlığından gelen talep uygun bulunmuştur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

Abdulhamit Gül

Ali Mahir Başarır

Sezai Temelli

Adalet ve Kalkınma Partisi

Cumhuriyet Halk Partisi

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi

Grubu Başkan Vekili

Grubu Başkan Vekili

Grubu Başkan Vekili

Filiz Kılıç

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Bülent Kaya

Milliyetçi Hareket Partisi

İYİ Parti

YENİ YOL Partisi

Grubu Başkan Vekili

Grubu Başkan Vekili

Grubu Başkan Vekili

BAŞKAN - Danışma Kurulu görüşü bilgilerinize sunulur.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) YENİDEN GÖRÜŞMELERİ YAPILAN TEKLİFLER (Tekriri Müzakere)

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ile 52 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3320) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 239) (1'inci madde)

BAŞKAN - Şimdi Komisyonun istemini okutup oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin yeniden ele alınabilmesi amacıyla İç Tüzük'ün 89'uncu maddesi gereğince yeniden görüşülmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Muş

Samsun

Plan ve Bütçe Komisyonu

Başkanı

BAŞKAN - Komisyonun istemini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bu durumda teklifin 1'inci maddesini yeniden müzakereye açıyorum.

Madde üzerinde söz isteyen? Yok.

Madde üzerinde 1 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Abdulhamit Gül

Osman Sağlam

Adem Yıldırım

Gaziantep

Karaman

İstanbul

Mesut Bozatlı

Oğuz Üçüncü

Gaziantep

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, 193 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinde yapılan değişiklik yeniden değerlendirilmek üzere teklif metninden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda madde metninden çıkarılmıştır. Herhangi bir karışıklığa mahal vermemek için teklifin görüşmelerine mevcut sıra sayısı, metindeki madde numaraları üzerinden devam edilecek, kanun yazımı esnasında madde numaraları teselsül ettirilecektir.

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ile 52 Milletvekilinin Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3320) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 239) (Devam)

BAŞKAN - 39'uncu madde üzerinde 1 önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 239 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 39'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 39- Bu Kanunun;

a) 1'inci ve 2'nci maddeleri 1/1/2025 tarihinden itibaren başlayan vergilendirme dönemleri gelir ve kazançlarına ilişkin verilecek beyannamelere uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

b) 7'nci, 9'uncu, 13'üncü, 16'ncı, 21'inci, 24'üncü, 25'inci, 26'ncı ve 35'inci maddeleri 1/1/2026 tarihinde,

c) 14'üncü maddesi yayımını izleyen ayın başında,

- ç) 22'nci, 23'üncü ve 27'nci maddeleri 2026 yılı Ocak ayı başında,
 d) 34'üncü maddesi 1/1/2025 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,
 e) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,
 yürürlüğe girer.

Abdulhamit Gül

Osman Sağlam

Adem Yıldırım

Gaziantep

Karaman

İstanbul

Murat Alparslan

Mesut Bozatl

Ankara

Gaziantep

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) - Takdire bırakıyoruz

Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, teklifin yürürlük maddesi yeniden düzenlenmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...

Kabul edilmiştir.

40'ıncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Teklifin tümünün oylamasından önce, İç Tüzük'ün 86'ncı maddesi uyarınca lehte ve aleyhte birer milletvekiline söz vereceğim.

Lehte, İstanbul Milletvekili Sayın Büşra Paker.

Buyurun Sayın Paker. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜŞRA PAKER (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum, hem de bu vesileyle desteğimi ve lehteki oyumu da belirtmiş oluyorum. Gazi Meclisi ve bizim televizyonları başında izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bizim siyasi önceliğimiz, her zaman milletimizin refahını artırmak ve toplumsal dengeyi korumaktır. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın sıklıkla ifade ettiği gibi, en büyük gayemiz, hiçbir vatandaşımızın kendini yalnız ve güvencesiz hissetmemesidir. Bu anlayışla hayata geçirdiğimiz sosyal politikalar ve ekonomik düzenlemeler vatandaşlarımızın güvenilir, adil ve sürdürülebilir hizmetlere erişimini garantiye alacak şekilde tasarlanmaktadır. Eğitimden sağlığa, istihdamdan sosyal güvenliğe kadar her alanda milletimizin yaşam standartlarını yükseltmeye ve toplumsal eşitsizlikleri azaltmaya yönelik kapsamlı adımlar atıyoruz. Her düzenleme vatandaşımızın günlük hayatında somut fayda yaratacak, sosyal devlet anlayışımızı güçlendirecek ve Türkiye'nin geleceğini güvence altına alacak biçimde yapılmaktadır.

Sayın milletvekilleri, iktidarımızın ekonomi politikaları her zaman üretimi, istihdamı ve yatırımı destekleyen bir anlayışla devam etmektedir. Ancak büyüyen ekonomimizin ihtiyaç duyduğu kaynakları sağlamak için bazı düzenlemelere ihtiyaç duymaktayız. Bu bağlamda, vergi adaletini güçlendiriyoruz. Ekonomik istikrarın temeli olan adil vergi düzenini güçlendirirken toplumun her kesiminin refahını önceleyen politikaları hayata geçirmeye devam ediyoruz. Kayıt dışı ekonomiyle mücadelede kararlı adımlar atıyor, dijital izleme, gerçek zamanlı bildirim ve sektör bazlı denetim mekanizmalarıyla haksız rekabeti ortadan kaldırıyoruz. Vergi yükünü adilce paylaştan işletmelerin emeğini görünmez kılan kayıt dışılığı azaltarak hem devletin gelirlerini güvence altına alıyor hem de ekonomik aktörler için eşit şartlar oluşturuyoruz.

Bu adımlar vatandaşımıza ek bir yük getirmek yerine mevcut vergi yükünü haksız yere vergi ödemeyenlere dağıtarak hukuka uyan vatandaşlarımızın yükünü hafifletmeyi amaçlamaktadır. Böylece kurallara uymayanlara karşı kanunlarımız ve mücadelemiz daha net bir şekilde uygulanacaktır.

Devletimiz, milletimizin alın terini korumakta kararlıdır. Çalışan ve üreten vatandaşlarımız desteklenecek, haksız kazanç peşinde olanlara ise kolaylık sağlanmayacaktır.

Değerli milletvekilleri, bu düzenlemelerdeki en önemli hedeflerimizden biri de sosyal güvenlik sistemimizin aktüeryal dengesini güçlendirmektir. Prim teşviklerini rasyonelleştirerek sistemin sürdürülebilirliğini garanti altına alıyoruz. Prime esas kazanç tavanını arttırarak sistemin gelir tarafını güçlendiriyoruz. Sosyal güvenlik sistemimizin gelecekte de milyonlarca emeklimizin ve hak sahibinin yanında olabilmesi için bu yapısal reformlar kaçınılmazdır. İktidar olarak icraatlarımızın odağında daima istikrar, güven ve reform olmuştur. Eleştirilere her zaman açığız ancak bu reformların amacı Türkiye'nin yarınlarını bugünden daha sağlam temellere oturtmaktır. Eleştirilerin aksine, bu paket vatandaşlarımızı değil vergi kaçırıcı, haksız kazanç peşinde koşan ve servetini gizleyerek para kuleleri kuranları hedef almaktadır. Aldığımız her önlemler yatırımı, üretimi ve ihracatı destekleyerek Türkiye'yi daha güçlü bir ülke yapma kararlılığımızdır. Bu kanun teklifi mali disiplini koruma, bütçe açıklarını sürdürülebilir seviyeye çekme ve en önemlisi, kamu kaynaklarını milletimiz için en doğru şekilde kullanma irademizin bir göstergesidir.

İlgili kanun teklifimizin aziz milletimize ve ülkemize hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aleyhte olmak üzere Ankara Milletvekili Sayın Umut Akdoğan.

Buyurun Sayın Akdoğan. (CHP sıralarından alkışlar)

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Gazi Mustafa Kemal Atatürk bu ülkeyi kurtardığında ve yeniden kurduğunda doğan her 2 çocuktan 1'i ölüyordu. Gazi Mustafa Kemal Atatürk bu ülkeyi kurtardığında ve yeniden kurduğunda nüfusumuz 13 milyondur, bu 13 milyon nüfusun 11 milyonu köyde yaşıyordu. Gazi Mustafa Kemal Atatürk bu mucizeyi gerçekleştirdiğinde ülkemizde 40 bin köy vardı, 40 bin köyün 37 bininde okul yoktu. Okula gitme çağındaki her 4 çocuktan 1'i ancak okula gidebiliyordu, 4 çocuktan 3'ü okula dahi gidemiyordu. Ülkemizin kurtuluş ve kuruluş yıllarında 1 milyon kişi frengiydi, 2 milyon kişi trahomdu, 3 milyon kişi sıtmaydı ve bu zorluklarla boğuştuğumuz o günlerde ülkede eczacı, doktor toplam 400 kişi vardı.

Bunları niye söylüyorum değerli milletvekilleri? Bu memlekette bir cevher var. Bu memleketteki cevher yüz yıl önce kurtulmamızı ve yeniden dipdiri kurulmamızı sağlamış ancak cevher yetmez, cevheri mücevhere dönüştürmek için işlemek gerekir. İşte bugün iktidarın yapamadığı şey bu cevheri mücevhere dönüştürmektir. (CHP sıralarından alkışlar) Siz sadece o cevherin sahibi olan yurttaşlarımızın sırtına vergi yükünü yükleyerek bu memlekette bazı şeyleri çevirebileceğinizi zannediyorsunuz ve bakın, o günkü koşullarda, 1923 yılında dolar 1,69 lira, on üç yıl sonra bu koşullara rağmen kurulan memlekette dolar 1,29 lira; enflasyonla da mücadele edilmiş, dolar da düşürülebilmiş çünkü o günün kadroları ile bugünün arasında bir fark var, liyakat, en başta liyakat. İki, o günün kadroları, bu şartlar altında bu memleketi kuran kadrolar namuslu ve ahlaklı kadrolar. Dolayısıyla ne oluyor? Bir, öncelik sıralaması doğru belirleniyor. İki, belirlenen önceliğe göre yapılan iş mutlaka doğru finansman yöntemiyle yapılıyor. Üç, hiçbir şekilde en ufak bir arsızlığa, hırsızlığa, yolsuzluğa müsaade edilmiyor. İşte, değerli milletvekilleri, bugün topladığımız bu vergi, bu vergiler maalesef biraz önce saydığım üç ana maddeye kurban ediliyor.

İçinden geçtiğimiz bu durumda, bana sorarsanız, en önemli işlerden bir tanesi de sizin sokağın sesini artık duyamıyor olmanız, sizin saraylara kapanmış olmanız, sizin odalarınızdan çıkmıyor olmanız, şuradan çıkıp Kızılay'dan bir Sıhhiye'ye kadar yürüyemiyor olmanızdır. Sokağın sesini duyarsanız ve hukuka saygı gösterirseniz bu memleket düzelir ama artık sizin için çok geç, sizin için, bunu yapmak için artık çok geç.

Ne diyor Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu: "Ekmek, aş bulunabilir, temele taş bulunabilir, devlete baş bulunabilir, adalet gecikmez, tez verilmedi." İşte, siz, bu adaleti, bırakın erkenini geçini, vermemeye yemin etmişsiniz. Dolayısıyla, ne kadar vergi toplamış olursanız olun bu işin içinden çıkmanız mümkün değildir.

Adalet tez verilmediği için, adalet hiç verilmediği için bugün karşı karşıya kaldığımız şey şudur: Bir, cebimizdeki para alınıyor. İki, sokaktaki huzur çalınıyor. Üç, artık sandığa güvenilmiyor çünkü bu ülkede Cumhurbaşkanı adaylarından birisi sarayında yaşarken Cumhurbaşkanı adaylarından diğeri 12 metrelik hücrelerinde yaşamak zorunda kalıyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UMUT AKDOĞAN (Devamla) - Hemen tamamlayacağım.

BAŞKAN - Süre vermiyoruz.

UMUT AKDOĞAN (Devamla) - Bir dakika da mı yok?

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik sistemle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için iki dakika süre veriyorum. Bu süre içinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Açık oylama sonucu gelmiştir, okutuyorum:

239 sıra sayılı Kanun Teklifi açıklama oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı	:	292
Kabul	:	224
Ret	:	68 ²

Kâtip Üye

Nermin Yıldırım Kara

Hatay

Kâtip Üye

Kurtcan Çelebi

Ankara”

BAŞKAN - Teklif kabul edilmiş, kanunlaşmıştır.

Gündemimizdeki konular tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince, 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’ni görüşmek üzere 8 Aralık 2025 Pazartesi günü saat 12.00’de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.48

² Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

IX.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı:239) Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Karamamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne verilen oyların sonucu:

Sıra Sayısı : 239

Oylama Saati : 22:44

Üye Sayısı : 600

Kabul Edenler : 224

Reddedenler : 66

Çekimserler : 0

Boş : 0

Geçersiz Oylar : 0

Mükerrer Oylar : 2

Toplam : 292

Açık Üyelikler : 8

Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 239
Adana	Aytek	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Katılmadı
Adana	Bilici	Bilal	CHP	Katılmadı
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Katılmadı
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Kabul
Adana	Hatmoğulları Oruç	Tulay	DEM PARTİ	Katılmadı
Adana	Karamuk	Sunay	AK PARTİ	Kabul
Adana	Kıscak	Sadullah	YENİ YOL	Ret
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Ret
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Katılmadı
Adana	Türkeş Taş	Ayyüce	İYİ PARTİ	Katılmadı
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Katılmadı
Adana	Zenbilci	Ahmet	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Adıyaman	Alkayış	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Kurt	Resul	AK PARTİ	Katılmadı
Adıyaman	Özhan	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Şan	İshak	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Arslan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Olgun	Hakan Şeref	İYİ PARTİ	Ret
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Bozdağ	Heval	DEM PARTİ	Ret
Ağrı	Demir	Nejla	DEM PARTİ	Katılmadı
Ağrı	Kilerci	Ruken	AK PARTİ	Katılmadı
Ağrı	Sakik	Sırrı	DEM PARTİ	Katılmadı
Aksaray	Altunsoy	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Katılmadı
Aksaray	Yaldir	Turan	İYİ PARTİ	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 239
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Katılmadı
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Karagöz	Reşat	CHP	Katılmadı
Ankara	Akdoğan	Umut	CHP	Ret
Ankara	Alparslan	Murat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Arslan	Yüksel	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Aydemir	Zehranur	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Aydın	Koray	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Ankara	Baykoç	Ahmet Fethan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Beker	Adnan	CHP	Katılmadı
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Çelebi	Kurtcan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Demir	Deniz	CHP	Ret
Ankara	Dinçer	Semra	CHP	Ret
Ankara	Doğan	Mesut	YENİ YOL	Ret
Ankara	Durmaz	Sadık	MHP	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Katılmadı
Ankara	Erdoğan	Asuman	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Ergin	Sadullah	YENİ YOL	Katılmadı
Ankara	Fakıbbaba	Ahmet Eşref	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Gökçek	Osman	AK PARTİ	Kabul
Ankara	İleri	Ömer	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı
Ankara	Konuralp	Okan	CHP	Ret
Ankara	Oktay	Fuat	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Sarıeroğlu	Jülide	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Şahin	İdris	YENİ YOL	Ret
Ankara	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Taşcier	Gamze	CHP	Katılmadı
Ankara	Timisi Ersever	Aliye	CHP	Ret
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Yamalı	Mustafa Nedim	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yaman	Aylin	CHP	Ret
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Zorlu	Kürşad	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Arı	Cavit	CHP	Katılmadı
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Kabul
Antalya	Coşar	Aliye	CHP	Ret
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 239
Antalya	Çorabatur	Sururi	CHP	Katılmadı
Antalya	Durgun	Hilmi	MHP	Katılmadı
Antalya	Erdem	Mustafa	CHP	Katılmadı
Antalya	Kaya	Aykut	CHP	Katılmadı
Antalya	Kılıç	Şerafettin	YENİ YOL	Ret
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Öluç	Hakkı Saruhan	DEM PARTİ	Katılmadı
Antalya	Poyraz	Uğur	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Taş	İbrahim Ethem	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Yazıcı Özbudun	Serap	AK PARTİ	Kabul
Ardahan	İncesu	Özgür Erdem	CHP	Katılmadı
Ardahan	Koç	Kaan	AK PARTİ	Kabul
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı
Artvin	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Katılmadı
Aydın	Karakaş	Ömer	İYİ PARTİ	Katılmadı
Aydın	Karakoz	Evrin	CHP	Ret
Aydın	Özmen	Ömer	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Sanbaş	Seda	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Ret
Balıkesir	Aytekin	Ensar	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Çömez	Turhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Dalgın	Burak	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Balıkesir	Ok	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Öztaylan	Ali Taylan	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Sarı	Serkan	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Yüksel	Ekrem Gökay	MHP	Katılmadı
Bartın	Aldatmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Katılmadı
Batman	Bayındır	Keskin	DBP	Katılmadı
Batman	Nasiroğlu	Ferhat	AK PARTİ	Kabul
Batman	Oduncu Kutevi	Zeynep	DEM PARTİ	Katılmadı
Batman	Ramanlı	Serkan	HÜDA PAR	Katılmadı
Batman	Tiryaki	Mehmet Rüştü	DEM PARTİ	Katılmadı
Bayburt	Ateş	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı
Bilecik	Eldemir	Halil	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 239
Bingöl	Hüla kü	Ömer Faruk	DEM PARTİ	Katılmadı
Bingöl	Korkutata	Zeki	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Bedirhan o ğ lu	Turan	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Ça ğ lar Gök al p	Semra	DEM PARTİ	Katılmadı
Bitlis	Olan	Hüseyin	DEM PARTİ	Katılmadı
Bolu	Akgöl	İsmail	BA Ğ IMSIZ	Kabul
Bolu	Ateş	Türker	CHP	Katılmadı
Bolu	Coş kunyürek	Yüksel	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Akbulut	İzzet	CHP	Ret
Burdur	Korkmaz	Adem	AK PARTİ	Kabul
Burdur	O ğ uz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Altaca Kayı so ğ lu	Nurhayat	CHP	Ret
Bursa	Atmaca	Mehmet	YENİ YOL	Ret
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı
Bursa	Gözükara Durmaz	Emel	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Öztürk	Hasan	CHP	Katılmadı
Bursa	Pala	Kayıhan	CHP	Katılmadı
Bursa	Salman	Ayhan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Sarıbal	Orhan	CHP	Katılmadı
Bursa	Toktaş	Hasan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Torun	Cemalettin Kani	YENİ YOL	Katılmadı
Bursa	Türko ğ lu	Yüksel Selçuk	İYİ PARTİ	Ret
Bursa	Varank	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yavuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Zırhlo ğ lu	Fevzi	MHP	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Ret
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Güneşhan	İsmet	CHP	Katılmadı
Çanakkale	Üz	Rıdvan	İYİ PARTİ	Ret
Çankırı	Akba so ğ lu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Katılmadı
Çankırı	Yılık	Pelin	MHP	Kabul
Çorum	Ahlatcı	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kaya	O ğ uzhan	AK PARTİ	Katılmadı
Çorum	Kayrı cı	Vahit	MHP	Katılmadı
Çorum	Tahtasız	Mehmet	CHP	Ret
Denizli	Arpacı	Şeref	CHP	Katılmadı
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 239
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Ret
Denizli	Silkin Ün	Sema	YENİ YOL	Ret
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Akça Cupolo	Ceylan	DEM PARTİ	Ret
Diyarbakır	Çandar	Osman Cengiz	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Çelenk Özen	Sevilay	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Eren	Serhat	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Kamaç	Mehmet	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Kaya	Adalet	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Kepolu Ataman	Suna	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Öztürk	Berdan	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Tanrıkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Ret
Diyarbakır	Türkoğlu	Halide	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Yaz	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Özcan	Talih	CHP	Katılmadı
Düzce	Öztürk	Ercan	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Akalın	Mehmet	İYİ PARTİ	Katılmadı
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Ün	Ediz	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Edirne	Yazgan	Ahmet Baran	CHP	Katılmadı
Elazığ	Açıkkapı	Ejder	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı
Elazığ	Işıkver	Semih	MHP	Kabul
Elazığ	Keleş	Erol	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Nazırlı	Mahmut Rıdvan	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Sarıgül	Mustafa	CHP	Katılmadı
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı
Erzurum	Danış Betaş	Meral	DEM PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Fırat	Abdurrahim	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öncü	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öz	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Arslan	İbrahim	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Ret
Eskişehir	Dönmez	Fatih	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Gürçan	Ayşen	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Hatipoğlu	İdris Nebi	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Atay	Sermet	MHP	Katılmadı
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 239
Gaziantep	Bozatlı	Mesut	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Bozgeyik	Bünyamin	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	ÇelİKaslan	İrfan	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Demir	Şahzade	HÜDA PAR	Katılmadı
Gaziantep	Gül	Abdulhamit	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Gürban	Mehmet Mustafa	İYİ PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Karaca Demir	Sevda	EMEP	Katılmadı
Gaziantep	Kaya	Ertuğrul	YENİ YOL	Ret ¹ /Mük. ¹
Gaziantep	Meriç	Melih	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Özkeçeci	Mehmet Eyup	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Öztürkmen	Hasan	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Giresun	Elmas	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Işık Gezmiş	Elvan	CHP	Ret
Giresun	Konal	Ertuğrul Gazi	MHP	Kabul
Giresun	Temür	Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Gümüşhane	Köse	Celalettin	AK PARTİ	Katılmadı
Gümüşhane	Küçük	Musa	MHP	Katılmadı
Hakkari	Bartın	Öznur	DEM PARTİ	Ret
Hakkari	Düşünmez	Onur	DEM PARTİ	Katılmadı
Hakkari	Parlak	Vezir Coşkun	DEM PARTİ	Katılmadı
Hatay	Çalışkan	Necmettin	YENİ YOL	Ret
Hatay	Çirkin	Adnan Şefik	İYİ PARTİ	Katılmadı
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Katılmadı
Hatay	Karahan	Kemal	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Kaşıkcı	Lütfi	MHP	Katılmadı
Hatay	Mullaoglu	Servet	CHP	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yıldırım Kara	Nermin	CHP	Ret
Iğdır	Alagöz	Cantürk	AK PARTİ	Kabul
Iğdır	Hun	Yılmaz	DEM PARTİ	Ret
Isparta	Gökğöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul
Isparta	Halıcı	Hikmet Yalım	CHP	Katılmadı
Isparta	Sönmez	Hasan Basri	BAĞIMSIZ	Kabul
Isparta	Zabun	Osman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Açıkel	Fethi	CHP	Ret
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı
İstanbul	Akburak	Burak	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Ret
İstanbul	Aksakal	Mehmet Önder	DSP	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı
İstanbul	Alan	Nurettin	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 239
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ayan	Nilhan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Ayaydın	Derya	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydın	Biröl	YENİ YOL	Ret
İstanbul	Ayrm	Şamil	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Katılmadı
İstanbul	Bayhan	İskender	EMEP	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bekin	Doğan	YENİDEN REFAH	Katılmadı
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ersin	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Cevizoğlu	Mustafa Hulki	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik	Yahya	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik Kanat	Sena Nur	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çiçek	Cengiz	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Demir	Doğan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Eker	Behiye	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Elçi	Türkan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Emre	Yunus	CHP	Katılmadı
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Enginyurt	Cemal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ensarioğlu	Mehmet Selim	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Erbakan	Muhammed Ali Fatih	YENİDEN REFAH	Katılmadı
İstanbul	Erdem	İsmail	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Esen	Elif	YENİ YOL	Ret
İstanbul	Fırat	Celal	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Gökçek	Ali	CHP	Katılmadı
İstanbul	Gören	Seda	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Günaydın	Gökhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Hacıoğulları	Yücel Arzen	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Işık Ercan	Tuğba	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	İlhan	Rabia	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	İzsiz	Seyithan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kadıgil	Saliha Sera	TİP	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Katılmadı
İstanbul	Karal	Hasan	YENİ YOL	Katılmadı
İstanbul	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Karslı	Şengül	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 239
İstanbul	Kavuncu	Mehmet Satuk Buğra	İYİ PARTİ	Ret
İstanbul	Kaya	Mustafa	YENİ YOL	Ret
İstanbul	Kaya	Bülent	YENİ YOL	Ret ² /Mük. ¹
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kılıçgün Uçar	Çiğdem	DBP	Katılmadı
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Katılmadı
İstanbul	Konal Süslü	Yıldız	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Konukcu Kok	Keziban	DEM PARTİ	Ret
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Otlu	Çiçek	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Özçağdaş	Suat	CHP	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Nimet	CHP	Katılmadı
İstanbul	Özer	Turan Taşkın	CHP	Katılmadı
İstanbul	Öztürk	Ümmügülşen	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Paçacı	Mustafa Cihan	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Paker	Büşra	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Pamukçu	Suat	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Rızvanoğlu	Evrin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Saki	Özgül	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Sivacıoğlu	Sevan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şahin	İsa Mesih	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İstanbul	Şenocak	Bayram	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şık	Ahmet	TİP	Katılmadı
İstanbul	Tan	Namık	CHP	Katılmadı
İstanbul	Temurci	Selim	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Üçüncü	Oğuz	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yanıkömeroğlu	Ayşe Sibel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Yapıcıoğlu	Zekeriya	HÜDA PAR	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İstanbul	Yerebakan	Halit	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yıldırım	Adem	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yılmaz	Medeni	YENİ YOL	Katılmadı
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yücel	Ahmet Ersagun	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yüksel	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 239
İstanbul	Zeybek	Gökan	CHP	Katılmadı
İzmir	Akın	İbrahim	DEM PARTİ	Katılmadı
İzmir	Altıntaş	Haydar	DP	Katılmadı
İzmir	Arslan	Ednan	CHP	Ret
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı
İzmir	Bilici	Mustafa	YENİ YOL	Katılmadı
İzmir	Bölünmez Çankırı	Ceyda	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Bursalı	Şebnem	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çubuk	Burçgöl	DEM PARTİ	Katılmadı
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Katılmadı
İzmir	Gökçen	Gökçe	CHP	Katılmadı
İzmir	İnan	Eyyüp Kadir	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kasapoğlu	Mehmet Muharrem	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kâya Ösen	Seda	CHP	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Hüsmen	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Nalbantoğlu	Rıfat Turuntay	CHP	Katılmadı
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı
İzmir	Özlale	Ümit	CHP	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı
İzmir	Taşkın	Yüksel	CHP	Katılmadı
İzmir	Türel	Rahmi Aşkın	CHP	Katılmadı
İzmir	Uzun	Mehmet Salih	CHP	Katılmadı
İzmir	Yücel	Deniz	CHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Debgici	Ömer Oruç Bilal	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Karakoç	Zuhal	MHP	Kabul
Kahramanmaraş	Karatutlu	İrfan	YENİ YOL	Katılmadı
Kahramanmaraş	Kirişçi	Vahit	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Köksal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Kurt	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Ret
Kahramanmaraş	Şahin	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Akay	Cevdet	CHP	Ret
Karabük	Keskinlikç	Durmuş Ali	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Şahin	Cem	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Sağlam	Osman	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Katılmadı
Kars	Alp	İnan Akgün	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 239
Kars	Çalkın	Adem	AK PARTİ	Kabul
Kars	Kılıç Koçyiğit	Gülistan	DEM PARTİ	Katılmadı
Kastamonu	Ekmekci	Fatma Serap	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Uluay	Halil	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Akar	Hulusi	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Arıkan	Mahmut	SAADET PARTİSİ	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Böhürler	Ayşe	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Cıngı	Murat Cahid	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Çopuroğlu	Şaban	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Katılmadı
Kayseri	Genç	Aşkın	CHP	Ret
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Katılmadı
Kayseri	Özsoy	Sayın Bayar	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Kaplan	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Katılmadı
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Özkan	Fahri	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Sarıçam	Ahmet Gökhan	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	Erkan	Necmettin	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Demir	Mustafa	BAĞIMSIZ	Kabul
Kocaeli	Aşla	Mehmet	YENİDEN REFAH	Ret
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Çiler	Nail	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Gergerlioğlu	Ömer Faruk	DEM PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Hülagü	Sadettin	AK PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Kanko	Mühip	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı
Kocaeli	Tipioğlu	Veysal	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Ret
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Yıldızlı	Harun Özgür	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Kabul
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Baykan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Bektaş	Barış	CHP	Katılmadı
Konya	Ekici	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Göka	Meryem	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 239
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı
Konya	Karaman	Ünal	AK PARTİ	Kabul
Konya	Koçak	Konur Alp	MHP	Kabul
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Özer	Mustafa Hakan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Selvi	Latif	AK PARTİ	Kabul
Konya	Yüksel	Ali	YENİDEN REFAH	Katılmadı
Kütahya	Bayırcı	İsmail Çağlar	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Biçer	Adil	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Katılmadı
Kütahya	Kasap	Ali Fazıl	CHP	Katılmadı
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Ret
Malatya	Babacan	Abdurrahman	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Kabul
Malatya	Koca	İhsan	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Ölmeztoprak	İnanç Sıraç Kara	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Katılmadı
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Arınç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Bakırhoğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Katılmadı
Manisa	Başevirgen	Bekir	CHP	Katılmadı
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Kavaf	Selma Aliye	CHP	Katılmadı
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı
Manisa	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı
Manisa	Yenişehirlioğlu	Bahadır Nahit	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Adak	Muhammed	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Aslan	George	DEM PARTİ	Katılmadı
Mardin	Aydeniz	Salihe	DEM PARTİ	Ret
Mardin	Güneş Altın	Beritan	DEM PARTİ	Katılmadı
Mardin	Kılıç	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Tanhan	Kamuran	DEM PARTİ	Katılmadı
Mersin	Başarır	Ali Mahir	CHP	Ret
Mersin	Bozan	Ali	DEM PARTİ	Katılmadı
Mersin	Çakır	Hasan Ufuk	CHP	Katılmadı
Mersin	Dinç	Faruk	HÜDA PAR	Katılmadı
Mersin	Dinçer	Talat	CHP	Katılmadı
Mersin	Ekmen	Mehmet Emin	YENİ YOL	Ret
Mersin	Kıratlı	Ali	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Kış	Gülcan	CHP	Katılmadı
Mersin	Koca Doğan	Perihan	DEM PARTİ	Katılmadı
Mersin	Kocamaz	Burhanettin	İYİ PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 239
Mersin	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Söylemez	Havva Sibel	AK PARTİ	Katılmadı
Mersin	Uysal	Levent	MHP	Katılmadı
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Muğla	Mete	Kadem	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Otgöz	Yakup	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Öneş Derici	Süreyya	CHP	Katılmadı
Muğla	Özcan	Gizem	CHP	Katılmadı
Muğla	Özdağ	Selçuk	YENİ YOL	Ret
Muğla	Uzun	Cumhur	CHP	Katılmadı
Muş	Boz Çakı	Sümeyye	DEM PARTİ	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Katılmadı
Muş	Temelli	Sezai	DEM PARTİ	Ret
Nevşehir	Çalışkan	Emre	AK PARTİ	Katılmadı
Nevşehir	Kılıç	Filiz	MHP	Kabul
Nevşehir	Özgün	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Ret
Niğde	İnce	Cumali	MHP	Katılmadı
Niğde	Uzkurt	Cevahir	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Katılmadı
Ordu	Hamarat	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Kaynak	İbrahim Ufuk	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Özer	Mahmut	AK PARTİ	Katılmadı
Ordu	Şanlıtürk	Naci	MHP	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Gülsoy	Seydi	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Kaya	Asu	CHP	Katılmadı
Osmaniye	Yamık	Derya	AK PARTİ	Katılmadı
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Kabul
Rize	Mertoğlu	Harun	AK PARTİ	Kabul
Rize	Ocaklı	Tahsin	CHP	Katılmadı
Sakarya	Bayraktar	Lütfi	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Katılmadı
Sakarya	Dikbayır	Ümit	CHP	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	İnci	Ali	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Kaya	Murat	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Kocacık	Ertuğrul	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Taşkent	Ayça	CHP	Ret
Samsun	Aksu	Ersan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Çan	Murat	CHP	Katılmadı
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Karaman	Mehmet	YENİ YOL	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 239
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Topsakal	İlyas	MHP	Katılmadı
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Siirt	Bakırhan	Tuncer	DEM PARTİ	Katılmadı
Siirt	Erdoğan Sarıtaş	Sabahat	DEM PARTİ	Ret
Siirt	Gül	Mervan	AK PARTİ	Kabul
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Aksu	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Ret
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul
Sivas	Toy	Rukiye	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Başak	Hikmet	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Dusak	Abdürrahim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Eyyüpoğlu	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Kunt Ayan	Dilan	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Önen	Abdulkadir Emin	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul
Şanlıurfa	Pınarbaşı	Mehmet Faruk	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Sancar	Mithat	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Şenyaşar	Ferit	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Tanal	Mahmut	CHP	Katılmadı
Şanlıurfa	Yazmacı	Cevahir Asuman	AK PARTİ	Kabul
Şırnak	Doğan	Ayşegül	DEM PARTİ	Katılmadı
Şırnak	İrmez	Mehmet Zeki	DEM PARTİ	Ret
Şırnak	Tatar	Arslan	AK PARTİ	Katılmadı
Şırnak	Uysal Aslan	Nevroz	DEM PARTİ	Ret
Tekirdağ	Avşar	Cem	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Diktaş	Gökhan	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Özcan	Mestan	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Taşcı	Selcan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Yontar	Nurten	CHP	Ret
Tokat	Aldemir	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 239
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Katılmadı
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Katılmadı
Trabzon	Aydın	Yavuz	İYİ PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Büyükdin	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Karaismailoğlu	Adil	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Koç	Vehbi	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Suiçmez	Sibel	CHP	Katılmadı
Trabzon	Şen	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Tunceli	Kordu	Ayten	DEM PARTİ	Ret
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Karaoba	Ali	CHP	Ret
Uşak	Tuğrul	Fahrettin	AK PARTİ	Kabul
Van	Buldan	Pervin	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Çiftiyürek	Sinan	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Dindar	Mahmut	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Kaçmaz Sayyigit	Gülcan	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Türkmenoğlu	Kayhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Uçar	Zülküf	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Varlı	Gülderen	DEM PARTİ	Ret
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul
Yalova	Becan	Tahsin	CHP	Katılmadı
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Akgül	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Yozgat	Kayalar	Lütfullah	İYİ PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Katılmadı
Yozgat	Şahan	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Avcı	Muammer	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Bozkurt	Saffet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Çolakoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Ertuğrul	Eylem Ertuğ	CHP	Katılmadı
Zonguldak	Yavuzylmaz	Deniz	CHP	Katılmadı

